

فن

اطلاعات و کتابخانه

Ketabton.com

بيرك كارمل منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان ، رئيس شوراي انقلابي و صدراعظم جمهوري دموكراتيك افغانستان موقعيكه بيانیه شانرا در كنفرانس سرتاسري زنان جمهوري دموكراتيك افغانستان ايراد مينمايند .

اقتصاد و قلمه هغه ملتته

د شوروي سوسيالستي جمهوريتونو اتحادته د افغانستان دخلك د دموكراتيك گوند د مركزي كميته د عومي منشي د افغانستان د دموكراتيك جمهوريت د انقلابي شورا درئيس او صدراعظم بيرك كارمل د مسافرت دكتورو او اوزونو تشيكونو او نيمه اولادو له امله تيره اونى هم په هرگز اودهيوادپه خيبرولايونوكي غونډى شوي دي .

• • •

نتايج مسافرت تاريخي حيات عاليترتبه حزبى و دولتي جمهوري دموكراتيك افغانستان تحت رياست بيرك كارمل منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان رئيس شوراي انقلابي و صدراعظم به كشمور دوست شوراها از طرف مردم با احساس ما ، در دنيا مخذف كشمورلى محافلى همه روزه مورد تايد و پشتيبانى قرار ميگيرد .

• • •

د افغانستان د دموكراتيك جمهوريت گوندى حيات د افغانستان دخلك د دموكراتيك گوند د مركزي كميته د سياسي بيرو غړي د گوند د مركزي كميته د منشي اود افغانستان د دموكراتيك جمهوريت د انقلابي شورا درئيسه حيات د لړي زور احمد نوريه مشري په صوفيه كې د بلارني وطن د جبهې ملي شورا وگنله .

• • •

داكتر صالح احمد زيري عضو بيروي سياسي و منشي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان و عضو حيات رئيسه شوراي انقلابي د يروز در دفتر كارش با ميلادين نيكولوف ميلادينوف سفر كبير و نواينده فسوق العاده جمهوري مردم بلغاريا مقيم كابل ملاقات تعارفي بعمل آورد .

د شوروي اتحاد دوزيرانو د شورا درئيس په توگه د نيكولاي تيخو نوف د مقر ريډوله امله د افغانستان دخلك د دموكراتيك گوند د مركزي كميته عمومي منشي د افغانستان د دموكراتيك جمهوريت د انقلابي شورا درئيس او صدراعظم بيرك كارمل د مباركي د تلگرام په خواب كې د منشي تلگرام را رسيدلى دي .

• • •

بجواب تلگرام تبريكيه بيرك كارمل منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان ، رئيس شوراي انقلابي و صدراعظم جمهوري دموكراتيك افغانستان كه به مناسبت بيستو ششمين سالگرد انقلاب الجزاير به الجزيره مخابره شده بود اخيرا تلگرام امتنانيه از طرف شاذلي بن جديد رئيس جمهور جمهوري دموكراتيك مردم الجزاير عنوانى بيرك كارمل بكابل مواصلت كرده است .

به كابل آمده بودند در حاليكه دكتوراناهيت راتيب زادتشو بيروي سياسي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان ، عضو شوراي انقلابي و رئيس سازمان صلح همبستكي و دوستي جمهوري دموكراتيك افغانستان حاضر بودند د مقرر شوراي انقلابي پذيرفتند .

• • •

جلسه مشترك بيروي سياسي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان و حيات رئيسه شوراي انقلابي جمهوري دموكراتيك افغانستان تحت رياست بيرك كارمل منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان ، رئيس شوراي انقلابي و صدراعظم جمهوري دموكراتيك افغانستان ساعت يازده قبل از ظهر ۴ قوس در مقر شوراي انقلابي دايرومريد .

• • •

كنفرانس سرتاسري زنان جمهوري دموكراتيك افغانستان با بيانیه بيرك كارمل منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان رئيس شوراي انقلابي و صدراعظم جمهوري دموكراتيك افغانستان روز ۷ قوس رسماً در كابل گشايش يافت .

• • •

بيرك كارمل منشي عمومي كميته مركزي حزب دموكراتيك خلق افغانستان رئيس شوراي انقلابي و صدراعظم جمهوري دموكراتيك افغانستان ساعت سه بعد از ظهر ۶ قوس روسا و حيات هاي فدراسيون دموكراتيك بين المللي زنان همچنان سازمان سراسري افریقا و كميته هاو سازمان هاي ملي زنان كشور هاي جهان را كه براي شركت در كنفرانس سرتاسري سازمان دموكراتيك زنان افغانستان

بيرك كارمل موقعيكه روسا و حيات هاي فدراسيون دموكراتيك بين المللي زنان ، سازمان سرتاسري افریقا و كميته هاو سازمانهاي ملي زنان كشور هاي جهان را در مقر شوراي انقلابي پذيرفته وبا آنها صحبت مينمايند .

پلونه عضو علی البدل کمیته مرکزی، عضو شورای انقلابی و معاون شعبه ترویج تبلیغ و آموزش کمیته مرکزی عده از کادرها و فعالین حزبی و برخی از زنان منورسپر کابل و خانم سفیر کبیر اتحاد شوروی در کابل حاضر بودند.

•••

کابل: دلورواو مسلکی تحصیلاتوزیر پوهنهل کلداد دخیل کار په دفترکی په کابل کسی دبلغاریا دخلکو دجمهوریت له لوی سفیر او فوق العاده استازی میلادین نیکولوف میلادینوف سرمدپیژندگلوی کتنه وکړه.

پدغه کتنه کی د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت اود بلغاریا دخلکو دجمهوریت تر منځ دفرهنگی همکاریوپه باب خبری اتري وشوی.

•••

روسا و هیات های فدراسیون دموکراتیک بین المللی زنان همچنان سازمان سراسری افریقا و کمیته هاوسازمان های ملی زنان (۱۸) کشور جهان برای اشتراک در کنفرانس سراسری زنان جمهوری دموکراتیک افغانستان قبل از ظهر روز ۶ قوس وارد کابل شدند.

روز در مرکز کلتوری اتحاد جماهیر شوروی با کدرهلو نمایندگان زنان کارگر و روشنفکر و میرمن های خانه و فعالین حزبی سازمان دموکراتیک زنان افغانستان به ابتکار انجمن دوستی افغان- شوروی ملاقات تعارفی به عمل آورد.

درین ملاقات دکتور اناهیتا راتبیزاد عضو بیروی سیاسی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان عضو شورای انقلابی و رئیس سازمان صلح، همبستگی و دوستی، جمیله

.....

بیرک کارمل منشی عمو می کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان، موقعیکه یکن از اطفال را بعد از آنکه دسته گل به ایشان تقدیم نمود مورد تفقد قرار میدهند.

.....

محمد اسلم و طنچار وزیر مخابرات روز ۳ قوس در دفتر کارش با جسکاران سنگ تپجا سفیر کبیر هند ملاقات نمود.

طراین ملاقات روی موضوعات طرف علاقه صحبت بعمل آمد.

•••

سید محمد کلاب زوی وزیر امور داخله روز ۴ قوس در دفتر کارش با مینگل جاوینداس سفیر کبیر جمهوری مردم منگولستان که دوره ماموریتش در افغانستان به پایان رسیده است ملاقات تودیمی بعمل آورد.

•••

هیات کمیته زنان اتحاد جماهیر شوروی که تحت ریاست میرمن والتینا تریشکوا عضو کمیته مرکزی حزب کمونسیت، عضو هیات رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی که جهت اشتراک در کنفرانس سراسری زنان افغانستان روز ۶ قوس به کابل آمد، شام همان

بیرک کارمل منشی عمو می کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان موقعیکه به احساسات اشتراک کنندگان در کنفرانس سراسری زنان افغانستان جواب میدهند.

دوکتور اناهیتا راتب زاد عضو بیروی سیاسی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، عضو شورای انقلابی و رئیس سازمان صلح و همبستگی و دوستی افغانستان هنگامیکه اسناد امدادی جمهوری دموکراتیک آلمان را از رئیسه سازمان زنان آنکشور تسلیم می شود.

د افغانستان د خلک د دیموکراتیک گوډد مړ کزی کمیټی د خپورم پلینو م مصوبه

شوروی اتحاد ته د افغانستان د خلک د دموکراتیک گوند د مرکزی کمیټی د عمومی منشی د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت د انقلابی شور د رئیس او صدر اعظم ملگری بېرک کارمل درسمی او دوستانه سفر د نتیجی په باب.

د افغانستان د خلک د دموکراتیک گوند د مرکزی کمیټی د عمومی منشی د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت د انقلابی شور د رئیس او صدر اعظم ملگری بېرک کارمل د سفر له خپرنی وروسته نظریی نتیجی اخیستی او د ملگری بېرک کارمل په وینا کی مندرج دستورونه په عامه او پوره توگه تائید کړی او هغه په کلکه اجرا وړ لارښودونه په توگه منی. مرکزی کمیټی د شوروی سوسیالستی جمهوریت د یتونو اتحاد ته د سفر اهمیت عالی خپری او هغه زموږ د گوندونو زموږ د هیواد او خلکو ترمنځ دورور ملوی او ټینگی دوستی په زیاتی بشپړتیا او ژورتیا کی تاریخی پړاو شمیری پلینوم خرگند وی چی په افغانستان کی د نور انقلاب په بریالیتوب په تیره بیا د هغه بدوهم پړاو کی زموږ د هیوادونو ترمنځ عنعنوی او دوستانه اړیکس د وروړولوی اړیکو انقلابی همکاری او هراړخیزی همکاری ته لوړ شوی.

د افغانستان د خلک د دموکراتیک گوند مرکزی کمیټی د شوروی سوسیالستی جمهوریتونو په اتحاد کی د سفر په وخت کی د ملگری بېرک کارمل فعالیت په پوره توگه تائید کړی لدی امله چی خبری او مباحثی تصمیمیت او د ملگری بیا د صراحت او پوره تفاهم په فضا کی وشوی او د افغان شوروی د اړیکو اساسی اړخونه او د ۱۳۵۷ کال د دوستی، گاوانیوتوب او همکاری د تړون په بنسټ د هغو پیره زیاته

وده او دغه راز د بین المللی حالاتو ستر پرابلمونه نی تر خپرنی لاندی و نیول خوینی خرگندوی پلینوم په تیره بیا د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت او شوروی اتحاد گډی وینا ته چی په هنی کی د خپروو په ټولو مسالو کی د نظریو پوره پوو- الی خرگند شوی او د هغو حالاتو د سیاسی حل او فصل د تعامیل لاره بیان شوی چی د افغانستان په ساو خوا کی منځ ته راغلی زیات اهمیت وړکوی.

د افغانستان د خلک د دموکراتیک گوند مرکزی کمیټی د دغه مطلب په نظر کی لولو سره چی د ملگری بېرک کارمل او لیونیدایلیچ بریژنف په زور او له محتوی نه ډکو وینا ووکی د شوروی انقلاب د پرمخ تلونکی اساسی اړخونه ټاکل شویدی هغه مندرجات او نتیجی اخیستی چی پدی وینا ووکی خرگند شویدی په پوره توگه تائید وی.

پلینوم پدی باب د شوروی اتحاد د کمونسټ گوند د مرکزی کمیټی د عمومی منشی د شوروی سوسیالستی جمهوریت د یتونو د اتحاد دعالی شورا د رئیس عبات د صدر لیونیدایلیچ بریژنف دغه خرگند ونی چی شوروی اتحاد به د افغانستان د خلک او د افغانستان د حکومت په وړاندی چی د ملگری بېرک کارمل لخوا رهبری کیری خپل انتر ناسیونالستی ماموریت سر ته ورسوی د انقلابی ضد لاس وهنود بیخی بندولو د افغانستان د خلک د دموکراتیک گوند له ارگانیک یووالی سره د مننی او د شوروی اتحاد د ارمانونو د تحقق په خاطر د کلکی مبارزی په لاره کی د گوند د ټولو غړیو او د افغان- نستان د ټولو رښتینو وطن پالونکو لپاره د اصولی اوله اهمیت نه ډک الهام په توگه خپری.

پلینوم په پوره خوینی یادونه کوی چی شوروی اتحاد ته د ملگری بېرک کارمل سفر هغه نتیجی او د پوره

کومی هرکلی چی د شوروی سوسیال- لستی جمهوریتونو د اتحاد دو لست او د شوروی د خلکو لخوا زموږ د گوند او دولت مشر تابه ته و شود افغانستان د دموکراتیک جمهوریت د خلکو د پوره مننی وړوگر خید او د افغان- نستان د ټولنی دیلا بیلو قشرونو لخوا نی ملاتړ وشو. د افغانستان د خلک د دموکراتیک گوند مرکزی کمیټی د شوروی اتحاد د کمونسټ گوند مرکزی کمیټی د شوروی حکومت او په مشخص ډول په خپله ملگری لیونیدایلیچ بریژنف ته د شوروی انقلاب د بشپړتیا د ستونزو وړو درک، زموږ له هیواد سره د واقع- انتر ناسیونالستی ملاتړ د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت ته د هراړخیزی اوبی غرضه مرستی او زموږ د خلکو د مادی سوکالی د سطحی له لوړتیا سره د مرستی له امله زیاته مننه خرگندوی.

مرکزی کمیټی له شوروی عسکرو خفه ددوی د انتر ناسیونالستی وظیفی د قهر مانانه سرته رسولو په خاطر زوره مننه کوی. د افغانستان د خلک دمو- کراتیک گوند د مرکزی کمیټی پلینوم وایی چی گوند او د افغانستان دموکراتیک جمهوریت دولت د شوروی اتحاد له بری او په تیره بیا د هغه له دویم پړوا نه وروسته د انقلاب د دشمنانو پر ضد مبارزه د گوند په پیاوړتیا او په ټولنیزو او اقتصادی بدلونونو کی ټاکلو بریالیتوبونو ته رسیدلی دی. سره له دیم د افغانستان د خلک د دموکراتیک گوند مرکزی کمیټی یادونه کوی چی د افغانستان د دموکراتیک جمهوریت زیاتره گوندی کمیټی د دولتی قدرت ارگانونه، وزارتونه اداری، ټولنیز سازمانونه زموږ د هیواد د سترو حیاتی مسالو په حل کی ټپی کوی.

د دولتی قدرت دارگانو، وزارتونو او ادارو لخوا د افغانستان د اقتصاد د ټینگیټ او لوړتیا د دولتی، مختلفو او

خصوصی صنعتی سکټورونو د چارو د بڼه والی د کرنی د محصولاتو د زیاتوالی د خلک د دموکراتیک گوند د مرکزی کورنی او بهرنی سوداگری د پراختیا زموږ د هیواد له طبیعی شتمنیو څخه داغیز منی کمی اخیستی په غرض تراوسه پوری کافی او د قناعت وړ تدبیرونه نیول کیژی زیاتره موسسی د خپل واک له امکانو څخه کم کار او فعالیت کوی.

د ډبرو د سکرو او تیلو په ایستلو او د محروقاتو په نورو ډولو نوکی او دغه راز له بزرگانو څخه د کرنی د محصول- لانو په پیرونده کی ورسپارل شوی وظیفی اجرا شوی ندی او د ترانسپورت او مخابراتو په ساختمانی چارو کی ډیری زیاتی نیمگړ تیاوی شته.

هغه ستر علتونه چی اوسنی شرایطی نی منځ ته راوړی دادی. د انقلاب ضد عناصرو او بانديستانو پر ضد مبارزه کوی د گوندی زیاترو کمیټو، د افغان- نستان د دموکراتیک جمهوریت دوسله- وال پوځ د دولتی اطلاعاتو د خدمتونو او خاندنوی دارگانو پوره نه فعالیت د افغانستان د خلک د دموکراتیک گوند د خپنی اصلی او ازمايشتی غړیو ترمنځ په یوبل باندی ناباوری له امله څخه د مافوق مقاماتو د کلکو غوښتونو شتوالی په زیاترو گوندی سازمانونو او د زیار- یستونکو د پراخو پرگنوتو منځ سیاسی روژنی د کارگرمزور تیا.

دنوی او غوړیدلی افغانستان د جوړ- ولو په لاره کی په جوړوونکی کار کی د هیواد د ټولو ملی او وطن پالونکو قواوو د یووالی په غرض پلینوم ضروری بولی چی په نزدی راتلونکی کی د پلرنی وطن د جیبی د منځ ته راوړلو په باب سیاسی بیرو دیشهاد ملاتړ او تائید وشي.

د افغانستان د خلک د دموکراتیک گوند
مرکزی کمیته تصویبوی .
۱- گوندی کمیته د افغانستان د دمو-
کراتیک جمهوریت دوسله وال پوځ
د سیاسي چارو لوی ریاست دنو رو
دایرو او سازمانونو سیاسي ریاستونه
پایه شوروی اتحادته دملگری بېرک -
کارمل دسفر دنتیجو پراخه مطلقه
دگوند دپولو اصلی او آزمايشتی-پرو
په وسیله سازمان گری دافغانستان
ددموکراتیک جمهوریت او شوروی-
اتحاددگهی وینا او دملگری بېرک -
کارمل او ملگری لیونیدایلیچ بریژنف
وینا وو ته خاصه پاملرنه وگری باید
گوندی کمیته دافغانستان ددموکراتیک
جمهوریت داطلاعاتو او کلتور وزارت
له ارگانونو سره بوخای دډله بیسزو
ایملای عالی و سا یلو د تبلیغاتی
پولو بسنو او میتو د و نواو
پرگتیز سیاسي کارخنده شوروی اتحادته
دملگری بېرک کارمل دسفر دنتیجو د
زیاتو خرگندونو ددغه سفر دگورنی او
بین المللی ستراهمیت په مقصد دپولو خلکو
لپاره په زیاته اندازه استفاده وگری
چی ددښمنانو تورونه او افترا گانی
چی هغه کوی زموږ د هیوادونو ترمنځ
دوستی بد نامه گری په غوڅه توگه
رسوا گری .
۲- پلینوم بیا په ټول قدرت یادونه
کوی چی د انقلاب په اوسنی پړاو کی
دگوند او دولت ستړی وظیفی دپخوا په
شان دادی .
د افغانستان د خلک دموکراتیک گوند
رښتینانی او اور گانیک یووالی ته رسیدل
دغه دلیکو یووالی او ټینگښت اود
هرډول فرکسیون بازی او غونډی جوړ-
ولو دمنظاهرو له منځه وړل .
د شوروی انقلاب ددښمنانو پرضد بسی
امانه مبارزه د انقلاب ضد لاس وهونکو
او دبانده یستانو دډلو بیخی له منځه
وړل په نزدی میانتو کی دافغانستان
دموکراتیک جمهوریت دپولو ساحویاکول
او تصفیہ .
۳- دپولو گوندی سازمانو نوپسه
فعالیتونو کی جدیت، د مبارزی دروحی
لوړول او د ټولنی دژوند په ټولو پراخو-
نوکی دهغوی د اغیز منتوب پیاوړتیا
دهغوی یوه ستره وظیفه بلله کیری په
دغو شرایطو کی لازمه ده چی دافغان-
ستان د خلک دموکراتیک گوند دکمی
زپاتوالی په غرض په لومړی درجه
دکارگرانو او د انقلاب آرمانونو ته
وفادارو بزگرو فعالیت پیاوړی شی

باید په یاد ولروچی گوند یوازی له
خلکو سره په نه شلیدونکی ار تباط
پیاوړی کیری اودهغوی له منځ نه دگوتو-
ونو په پاکلو او غوره کولو سره خپلی
لیکی په خپلو ډیرو شو استازو سره
بشپړوی باید هغه وشي چی دافغان-
ستان د خلک دموکراتیک گوند هر
اصلی او آزمايشتی غړی دگوند سیاست
دپرمخ بیولو په لاره کی په ورختی-
ژوند کی مبارز ټینگ او په گوند پوه
وی اود شور دویا پلوی انقلاب دارمانونو
رښتینی او فعال مدافع وی .
گوندی کمیته وظیفه لری په جدی
توگه دگوند گرانلاره دکورنو دپاکلو او
انتصاب په سیاست کی پرمخ بوزی
درهبری کوونکو کارکوونکو بی اساسه
او غیر معقول بدلون ته اجازه ورکیری
او په فعاله توگه رښتینی هیواد پالونکی
یعنی هغه خوک چی کیدی شی دهغو
له تجربو او پوهی څخه د انقلاب او
خلکو په لاره کی کار واخیستل شی
کار ته راوغواړی .
ضروری ده چی گوندی دسیلین
ټینگ گری او پدی برخه کی دگوندی
کنترول او خاړنی دکمیسسیون رول
پیاوړی گری اودگوند له هغو اصلی
او آزمايشتی غړو څخه چی دافغانستان
د خلک ددمو کراتیک گوند داساسنامی
غوښتنی دگوندی ار گانونو مصوبی او
خیل ورسپارل شوی مکلفیتو نه نه اجرا
کوی پرته لهدی چی دهغوی دریخ په پام
کی ونیول شی په غوڅه او جدی توگه
پوښتنه وشي .
۴- ضروری ده چی دملی دفاع او
کورنیو چارو وزارتونه خاد، دافغانستان
د خلک دموکراتیک گوند دمرکزنی
کمیته واکمن مقامات په ژونونو او گوندی
کمیته کی په اردوکی داحضار دوظیفو
دپوره تر سره کیدو دخاد او خاړندوی
دارگانونو او د انقلاب دمدافعیو دډلو
دپرسونل د بشپړیدو لپاره لازم تدبیر-
ونه ونیسی او دافغانستان د خلک
دموکراتیک گوند دمرکزی کمیته-
د دریم پلینوم دفیصلو تطبیق تامین
گری .
۵- پلینوم په دغه مطلب باند ی
په پوهیدو سره چی د انقلاب د بشپړتیا
په اوسنی پړاو کی د هیواد د اقتصاد ودی
مسئلی زیات اهمیت لری پدی توگه
سیاسی بیرو دافغانستان ددموکراتیک
جمهوریت حکومت وزارتونو او ادارو
گوندی کمیته او گوندی سازمانونو ته
لارښوونه کیری چی دافغانستان ددمو-
کراتیک جمهوریت د اقتصاد لوړ تیا د

ټولنیزو بنسټیزو بدلونونو تر سره
کولو او د خلکو دژوند دسطحی دپراخ-
خیززی لوړ تیا برخی ته خپله پاملرنه
وگری .
لهدی امله باید دځمکی دمسئلی حل
دفیوډالی او ماقبل فیو ډالی اړیکو دله
منځه وړلو او په کلیو کی دکو پراتیعی
غورځنگ ودی ته خاصه پاملرنه وگری
او دهغه له مخی دژوند سطحه اود
بزگرانو هوسایی لوړه گری دهیواد
د خلکو دخوراکي مواد و تامینات ښه
گری او دصنایعو په برخه کی دخامو
مواد د بشپړ تیا تامین گری ددغو ټولو
مسئلو په حل کی باید دشوروی اتحاد
اونورو وروڼو هیوادو له مرستی
څخه چی دافغانستان دموکراتیک جمهو-
ریت ته یی ورکوی گټوره استفاده
وشی .
۶- گوندی کمیته او گوندی سازما-
نونه باید دایدیالوژیکي فعالیتونو ښه والی
داصلی او آزمايشتی غړو دپوهی دسطحی
اوسیاسی نیاری لوړتیا اود خلکو دپیلو بیلو
فشرورنو تر منځ دتبلیغی اوروا جوړلو
چارو ته همیشنی پاملرنه وگری .
دروزنی ټولی چاری باید دمخکښی خلعت
ولری او زموږ د هیواد د خلکو دکم
سوادو اوبی سوادو فشرورنو لپاره د
پوهیدو وړی . دنور انقلاب هدفونه
او وظیفی او په هیواد کی د اقتصادی
او ټولنیزو بدلو نونو ماهیت خلکو ته
په ډاگه شی باید ددښمن دروغچسن
تبلیغات په غوڅه تو گه رسواشی باید
دغه هدف ته ورسیږو . چی زموږ هر هیواد
وال وگری په آگاهانه توگه د شور
انقلاب دهدفونو ددفاع او پراخوالی په
کار او په افغانستان کی دواقعا عادلانه
ټولنی په جوړولو کی فعاله برخه واخلي
ضرور ده چی دسیاسی تنویر دټولو
ښو او میتودونو او پرگنو قانع کوونکی
لاری چاری په لومړی پړاو کی په
میتنگو نو شفاهی خبرو او ویناوو او
دتبلیغاتی ډلو دخطابو، دپانو مصورو
تبلیغاتو ا اخبارونو، رادیو ، تلویزیون
سینما، تخنیکي وسایلو اود نورو تبلیغاتی
او رواجولو وسایلو څخه زیاته استفاده
وشی .
دپرگنو په مینځ کی دگوند سیاست
او کار څرنگوالی دافغانستان د خلک
دموکراتیک گوند دهر اصلی او آزمايشتی
غړی وظیفه ده دادگوند صاد قانس
تجربیزوونکی څرگند ونی دی چی دنور
انقلاب ددویم پړاو دوظیفو په حل کی

د خلکو دیوهوپی کینو او منظم کیدو
رسالت لری .
۷- دافغانستان د خلک ددموکراتیک
گوند مرکزی کمیته ضرور پوهیږی چی
ددغه پلینوم نتیجی دگوندی ولایتی او
ښاری کمیته دفعالینو د لومړیو گوندی
سازمانونو او دغه راز دصنعی اتحادیو
دمرکزی شورا دافغانستان دخوانانو-
دموکراتیک سازمان د اجرائیه کمیته
په عمومی او پراخیزو غونډو کی
وخیږل شی .
ددغی مصوبی داجرا کنترول دافغان-
ستان د خلک ددموکراتیک گوند دمرکزی
کمیته ددارالانشا او څانگو په غاړه دی .
دافغانستان د خلک ددموکراتیک گوند
دمرکزی کمیته عمومی منشی
ملگری بېرک کارمل
دافغانستان د خلک دموکراتیک گوند
دمرکزی کمیته دکلورم پلینوم دمصوبی
له تصویب نه وروسته غونډه دافغان-
ستان د خلک دموکراتیک گوند دمرکزی
کمیته د عمومی منشی ملگری بېرک کارمل په
افتتاحیه وینا او دزیاتو ولولو او خوشیو
او زموږ دویا پلوی گوند درهبری دملگر-
تبادلو پبوستون په فضا کی پای
ته ورسیده .
ملگری بېرک کارمل دخپلی اختتامیه وینا
په ترڅ کی وویل موږ درهبری ایدیالو-
ژیک سیاسی او سازمانی په ټولو برخو
کی دگوند یووالی دگر کار او مبارزی
بربنسټ یو موټور اود انقلاب ضد دښمنانو
دپوره له منځه وړلو په لاره کی په
گډه په گوند او دولت، انقلاب او ټولنی
پوری مربوطو دټولو مسئلو دحل په لاره
کی دنوی افغانستان د اقتصادی او
ټولنیز جوړښت په لاره کی اود انقلابی
افغانستان دقهرمانو خلکو دپراخو
پرگنو دمدادی او معنوی ژوند دسطحی
دلورولو په لاره کی تامین گری اوبیاهم
ترپخوا زیات تامین وو .
اودخپل گوند ارگانیک او اصولی
یووالی په رشتیا سره دشرف او وجدان
خپل عقل او زړه خپلو سترگواو خپل
روح په شان پهملگی او پوځی برخه
کی پراخه واو ټینگووی .
زموږ دغه دریخ ملگری بریژنف په
انقلابی او صمیمانه مینه دورورولی په
خوښی او دافغانستان د خلکو دیووالی
امنیت اقتصادی ودی اونیگمرگی په لاره
کی زموږ پری په هیله استقبال گری .

درین شماره

مصبوبه پلینوم چهارم کمیته مرکزی ج. د. خ. ۱۰

مصاحبه با بناروال کابل پیرامون
معضله کمبود چوب سوخت

میزگرد ژوندون پیرامون قانون جزای جرایم
علیه احضارات معاربوی

دشمنی اتحاد مسلمانان خرنگه خیل مذهبی
مراسم سرته رسوی؟

مردمان قایق نشین نیم کره جنوبی

شاکرد میافقیارالله استاد امرعلی می کند

کارخانواده بدوش کیست؟ زن یا مرد؟

کشف مجسمه سوری در کوتل خیرخانه

سعی و تلاشهای خستگی ناپذیر در جهت
انحای کامل سرطان

ورزش در کپهان

شرح مفصل روی جلد در صفحه (۴۴)

شرح پستی چهارم: تابلوی نقاشی از زندگی
مردم

رفقا و دوستان!
برای اینکه جنبش زنان کشور بتواند نقش شایسته خود را انجام دهد، باید تحت رهبری
حزب دموکراتیک خلق افغانستان و سازمان دموکراتیک زنان افغانستان بکار وسیع و همه
جانبه در بین زنان پرداخت.
«بیرک کارمل»

شنبه ۸ قوس ۱۳۵۹، ۲۹ نوامبر ۱۹۸۰

به افتخار نخستین کنگره سر تاسری زنان جمهوری دموکراتیک افغانستان

این منظور مبارزه زنان افغان مبارزه به سطح
نسلیزم نبوده و فراتر از مرزهای خودمان
در هر کجایی از جهان که ستم ملی و جنگ
و خون ریزی سایه افکند و ارزشهای انسانی
در خطر باشد علیه آنه بارزه و بیکار بی امان
خواهند کرد.

و هر گامی که در جهت تامین صلح، دینتانت
و خاموش ساختن آتش جنگ و آدمکشی از
جانب هر کشوری که برداشته شود قابل تأیید
زنان ما خواهد بود، در همین شماره ابتکار

کشور شوها کشور یکه پیوسته برای تحکیم
صلح دوستی و برادری و برابری می رزمند درودها
می فرستند و آنرا به نظر قدر می نگرند.

چنانچه در بیانیه اساسی کنگره سر تاسری
سازمان دموکراتیک زنان افغانستان چنین آمده
است:

«ما زنان، مادران و دختران این سر زمین
سلحشور ولی صلح دوست سربلند و پرغرور
منتقدیم و وظیفه خویش میدانیم تا یکجا با همه
مردم کشور خویش در راه تحکیم این دوستی
بی شایبه با اتحاد شوروی مجدانه سعی نموده
وراه ابتدای انقلاب نور و کمر بخش مرحله
نورین آنرا بخاطر ایجاد دیک افغانستان انقلابی
و شکوفان ادامه دهیم.»

کنگره سر تاسری سازمان دموکراتیک زنان
در شرایطی برگزار می شود که مردم مادرپر تو
تصمیم و فیصله های پلینوم چهارم کمیته مرکزی
حزب دموکراتیک خلق افغانستان به پیروزی
هایی دست می یابند زیرا این پلینوم به همه
ثابت ساخت که روند انقلابی در افغانستان آزاد و
سربلند برگشت ناپذیر است زیرا دولت
و خلق افغانستان مجدانه، مصممانه و قاطعانه
از منافس، آزادی و استقلال و دست آورد
های انقلاب نودبه ویژه از مرحله نورین و تکاملی
بقیه در صفحه ۵۵

دموکراتیک افغانستان در بیانیه انقلابی
ویر محتوای ایشان به افتخار کنگره سر تاسری
سازمان دموکراتیک زنان افغانستان گفتند: «انقلاب
نور به منابه نقطه عطف عظیم در تاریخ کشور کهنسال
ما فتح عاود و رونما های وسیع و درخشان را در برابر
خلق کشور در جهت اعمار جامعه ای که در آن
از استثمار انسان به وسیله انسان و از هیچ
نوع ستم ملی و اجتماعی آتری نباشد گشوده
است.»

رهایی کامل زنان از قید ظلم و ستم
خرافات و بقایای مناسبات فئودالی و مائیل
فئودالی و طرد هر آنچه که به اسارت، تعقیب
و توهین زن می انجامد و تامین شرایط هر چه
مساعد تر برای رشد همه جانبه شخصیت زنان
افغانستان که نیمی از جمعیت و قوای بشری
بالتوجه ما را تشکیل میدهند یکی از آرمان های
بزرگ انقلاب ملی، دموکراتیک، ضد فئودالی
و ضد امپریالیستی در کشور ماست.»

زنان افغانستان مصمم هستند که در راه
اعمار و آبادانی یک جامعه نوین و بارزاد، جامعه
ای که در آن از فقر و مرض و بیسوادی جانگناه
آتری نباشد جامعه ای که افراد آن از همه حقوق
و مزایای انسانی و دموکراتیک بر خوردار باشند
حتی یک لحظه هم از تلاش و مبارزه کنار نخواهند
رفت زیرا زنان سلحشور ولی صلح دوست پر
غرور و بیکار جوی ما آگاه اند که تا امپریالیزم
خون خوار در جهان موجود است سایه شوم جنگ
و انسان کشی از سر ملت هایی که میخواهند
در صلح و برابری و برادری و دوستی زندگی
کنند کنار نخواهد رفت.

لذا هر کجایی که جنگ است زندگی آینده
میلیون ها کودکی که نسل هایی بعد از ما می سازند
به خطر مواجه می باشد که این وضع مادران
رادر سوگ فرزندان شان خواهد نشاند روی

کنفرانس با شکوه و پر عظمت سر تاسری
زنان افغانستان این همواره انقلاب، با -
پیروی از منشی اساسی دولت جمهوری دموکراتیک
افغانستان و به خاطر زمینه سازی تحقق آرمان
های والا و مقدس انقلاب شکوهمند و زنجیر -
شکن نور در شرایطی برگزار می شود که با
تکامل انقلاب به ویژه مرحله نوین و نجات بخش
آن در روند و پروسه تحولات شگرف و مثبت به
نفع توده های وسیع مردم و تجدید منجمه
زنان با شجاعت و حماسه آفرین این سرزمین
باستانی ادامه دارد.

زنان و مادران کشور ماکه اینک درین مرحله
حساس زندگی ملی و درین منقطع زمانی گذار از
یک مرحله به مرحله دیگر حیات قرار دارند
مثل همیشه عشق به وطن عشق به صلح و
آزادی و عشق به انسان و انسانیت در قلب
هایشان، در احساس شان و در اندیشه شان
جاگزین است. و همراه با جریان خون دزده ذره
بدن شان گرمای زندگی و شور هستی می بخشد
زنان مبارزه، قهرمان و حماسه ساز افغانستان

این قلب بر تپش آسیا در جریان سال های
مبارزه بر حلق خود و مبارزه و مجاهده
عادلان خود، علیه ظلم و ستم، علیه بی عدالتی
ها و علیه بهره کشی های انسان از انسان
علیه زور گویی و سالار منشی نظام های پوسیده
و فرتوت فئودالی و مائیل فئودالی رزمیدند و
برای رسیدن به قله شامخ پیروزی، پیروزی
حسب بر باطل هرگز دست از مبارزه نگرفتند.
ونه در برابر زور و قدرت اهریمن های فساد
و دژخیمان و شکنجه های غیر انسانی آنان یک
قدم به عقب گذاشتند و در هیچ شرایطی سنگر
گرم و داغ مبارزه را ترک نگفتند.

چنانچه بیرک کارمل منشی عمومی کمیته
مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان
رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری

تپه‌ها

گردم آبی وسیع زنان :

حادثه مهم در حیات زن افغان

زن این مو جود شریف و ارجمند آن بخش بزرگ و تعیین کننده جامعه بشریست که بدون وجودش تمدن ها پیشرفت ها و نا مین حیات مرفه مادی و معنوی بشریت نا ممکن است نا ممکن بود و نا ممکن خواهد بود . چه این مو جود شریف علاوه از آنکه خود مستقیماً در تولید اعمات مادی اشتراک دارد ، پرور - شکر و آموزشگر انسان بمثابة مادر نیز می باشد چقدر کلمه عالی و لذت بخشی است که میگوئیم مادرا آری این زن است که مادر است لذا بر ارج است و قابل ستایش و قابل احترام و مباحات .

در کشور عقب نگاه داشته شده ما ، نسبت مو جودیت نظام های فر توت فرون وسطایی و مو جودیت روابط جهنمی خان سالاری زن علاوه از آنکه بال و پرش را خرافات و اوهام بسته بود ، سنگین ترین بار جور و ستم را بدوش لطیف خویش می کشید . زن با ابعاد وسیع کلمه تحت ظالمانه ترین رنج و ذلت بسر می برد . زن بلا کشیده و رنج دیده میهن ما ، علاوه از آنکه جور و ستم اربابان زر و زور تا اعماق وجودش را می آزارد ، مورد جور و ستم و استعمار داخل فامیل یعنی مرد نیز به ظالمانه ترین شکل قرار داشت . علاوه بر آن زنان زحمتکش و تهیدست کشور ما رنج دیدن گر سنگی ، بر هتگی و آوارگی نونهالان یعنی اولاد گرسنه ، سر و پاره خونی خویش را نیز بر دوش می کشید و تا اعماق استخوان درین درد و رنج می سوخت و می ساخت . ولی پیروزی انقلاب ظفر مند نور و بویژه ظفر مندی خیزش قهرمانانه شش جدی ۱۳۵۸ نقطه پایانی بود برین همه رنج ها و درد ها و آلام سده ها و هزاره های زنان بلا کشیده و دنجبر میهن عزیز و انقلابی ما افغانستان . همانطوریکه می دانیم پس از پیروزی اصول - لیت بر بی اصولی ، پیروزی حق بر باطل یعنی پیروزی قیام شش جدی و فرا رسیدن مر حله نوین و تکاملی انقلاب نور که می توان بدون شبه آنرا مر حله نجات واقعی مردم ، انقلاب و میهن نامید ، اقداماتی موثر و مردمی در جهت رهایی کامل مردم رنج دیده ما از عقب ماندگی ، سیه روزی و تاریکی از طرف حزب و دولت انقلاب بر ما صورت گرفته و صورت می گیرد ، گشایش کنفرانس سر تا - سری زنان جمهوری دمو کراتیک افغان نستان از جمله اقدامات فوق یک اقدام بزرگ انقلابی و مردمی دیگر است که طی آن نه تنها زنان هموطن ما از تمام اقشار و طبقات مورد هم جمع شدند و به شور و مشوره بر دا خیتند

بلکه از اکثر کشور های مترقی و پیشرفته دنیا نیز نمایندگان ارجمندی در آن اشتراک ورزیدند که به شکوه و عظمت هر چه بیشتر این گرد هم آبی وسیع افزودند . هکذا بر - عظمت و شکوه هر چه بیشتر این کنفرانس زمانی افزوده شد که بزرگ کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دمو کراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دمو کراتیک افغان نستان در گشایش آن شرکت ورزیدند و با بیانیه علمی و انقلابی شان این کنفرانس وسیع و سر تا سری را افتتاح کردند .

کنفرانس سر تا سری زنان جمهوری دمو - کراتیک افغان نستان در حالی گشایش یافت که هنوز شور و هلهله و تاییسد و تمجید و سرور مردم آزاده و انقلابی افغان نستان نسبت مسا فرت بزرگ کارمل در راس حیات عالی رتبه حزبی و دولتی جمهوری دمو کراتیک افغانستان و نتایج ثمر بخشی آن و مصوبات پلیتوم چهارم حزب دمو کراتیک خلق افغانستان فرو کش نکرده است و مردم بیو سته با بر گزاری محافل و مجالس اذین سفر و پیامد های فیاض آن همه جالبه پشتیبانی می نمایند .

گشایش و تدویر کنفرانس سر تا سری زنان افغان نستان در حیات خلق میهن ما حادثه بزرگی بشمار می رود ، درین کنفرانس علاوه از نمایندگان اقشار و طبقات مختلف میهن ما نمایندگان سازمان بین المللی و نمایندگند فدراسیون بین المللی زنان نیز اشتراک - ورزیدند و این امر بر اهمیت هر چه بیشتر آن می افزاید . جریان کنفرانس نه تنها با علاقه مندی همه جانبه از جانب زنان هم میهن ما با دقت فراوان تعقیب گردید بلکه حلقه های مترقی و صلحدوست سراسر جهان با میل فراوان به آن توجه داشتند . در کنفرانس سر تا سری زنان جمهوری دمو کراتیک افغانستان در کشور بلا کشیده بی برگزار شده است که از نظام های فزوتوت سابقه میراث های سنگین بجای مانده است و امروز مرد و زن این کشور انقلابی ماموریت تاریخی رفع آثرا دارند . تاریخ مبارزات مردمان میهن ما راهمان طوریکه قهرمانیهای مردان این سر زمین رنگین ساخته است ، زنان حماسه آفرین مانیز با مبارزات بیدریغ خویش علیه تجاوزکاران و اشغالگران ، جهت دفاع از استقلال ملی و برای نجات از قید ظلم و ستم و محرومیت صفحات تاریخ ما را رنگین ساخته اند ، گرچه تاریخ ما بشکل کتبی تعداد محدود زنان قهرمان را در خود جا داده است ولی میهن ما در آغوش

خویش تعداد بیشماري از زنان قهرمان و بیکار - جو را پرورش داده است که گمنام زیسته اند و ما با ارج فراوان یاد آن گمنام هارا عزیز می داریم و روان شانرا شاد می خوانیم .

شرایط روان سوژ قبل از انقلاب نور و دوران تسلط امین خاین و سفاک زنان و دختران سر زمین ما را رنج فراوان داد ، چه بسازنان ما راکه بیوه و بی سرپرست ساخت ، چه بسا زنان مارا که بی پسر ساخت و روح لطیف شانرا سخت آزرده .

همانطوریکه هموطنان ما می دانند زنان کشور ما برای اولین مر تبه در سال ۱۹۶۵ ع (۱۳۴۴ ش) با پایه گذاری سازمان دمو کراتیک زنان افغان نستان بشکل منسجم به کار و بیکار علیه ظلم ، استبداد و استثمار به مبارزه آغاز کردند .

پیروزی انقلاب نور و بخصوص مر حله نوین آن همه نظوریکه ثمره کار و بیکار انقلابی مردان و حزب دمو کراتیک خلق افغانستان است ، همانطور نیسز ثمره کار و بیکار و زحمات خستگی نا پذیر زنان افغان و سازمان دمو کراتیک زنان افغان نستان نیز می باشد ولی دژخیمان مر تجع داخلی و امیر یا لیزم جهانی در راس امیر یا لیزم انسان دشمن یانکی و ارتجاع منطقه بخصوص ارتجاع نظامیگر یا کستان از همان مراحل اول پیروزی انقلاب نور و بخصوص پس از پیروزی ظفر - نمون شش جدی ۱۳۵۸ بنای توطئه و دسیسه را گذاشتند و سد راه پیروزی و بپزیستی مردم مامم از مرد و زن سر زمین انقلابی واقع شده اند ، مر حله نوین و تکاملی انقلاب نور بمثابة چرخش عظیمی بسوی روشنی و خوشبختی است لذا آنانیکه سد راه آن می شوند در حقیقت سد راه انسانانی می شوند که جداء در صدد آن هستند تا از وطن عقب نگه داشته خویش و از مردم رنج دیده و رنجور از ظلم ها و استبداد ها ، وطن شگوفان و معمور و پیش رفته و مردم خوشبخت و مسعود بسازند .

زن افغان با وجود اخلال گری ها و توطئه های دشمنان و مداخله گران در پهلوی مردان و قلیفه و ماموریت و مسوولیت دارد تا در راه رفع عقب ماندگی های کشور هر چه بیشتر و با نیروی خستگی نا پذیر کار و بیکار انقلابی نمایند ، این کار و بیکار در حالتی آغاز شده است که در حدود نودو هشت در صد زنان جامعه ما از ضروری ترین و میرم ترین عنصر زمان یعنی سواد محروم هستند ، ما عقیده داریم که مو فسوع رهایی زن از قید هر نوع

ستم یا منافع دیگر زحمتکشان افغان نستان مطا بقت کامل دارد . آزادی زنان شرط لازم و ضروری و مکمل آزادی همه مردم افغانستان است چنانچه بزرگ کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دمو کراتیک خلق افغان نستان رئیس شورای انقلابی و صدر اعظم جمهوری دمو کراتیک افغان نستان در بیانیه افتتاحیه شان که روز هفتم قوس هنگام گشایش نخستین کنفرانس سر تا سری زنان جمهوری دمو کراتیک افغان نستان در قصر سلامخانه ایسراد فرمودند چنین گفتند : «... ما معتقدیم و تجربه می آموزد که نیل به اهداف انقلاب ملی و دمو کراتیک بدون شرکت گسترده ای گروه های وسیع زنان و سپیم مستقیم شان در تحقق بخشیدن پلان های اقتصادی و اجتماعی کشور امکان پذیر نیست ، باید در نظر داشت که میراث گذشته خیلی ها سنگین است ما نه تنها با عقب ماندگی شدید و فقر ، بیماری و بیسودی چانگاه مواجه هستیم بلکه در گذشته خلق قهرمان و زحمتکش افغان نستان بی رحمانه غارت و تاراج شده و زنان ما محکوم ترسین و محروم ترین بخش جامعه را تشکیل می دادند .»

ما در عمل می بینیم که حزب دمو کراتیک خلق افغان نستان و جمهوری دمو کراتیک افغان نستان در حدود امکانات شرایط همه جانبه عملی را جهت رشد و آگاهی زنان و اشتراک آنان در امر دگر گونی جامعه و رشد و تکامل دست آورد های انقلاب مساعد ساخته است . زنان کشور ما علاوه از مساعدت شرایط تجارب پر بها و آموزنده بشریت مترقی را نیز در دسترس دارند . زنان افغان نستان درین راه باید جداً تجارب آموزنده و پر ثمر تاریخی کشور های سو سیا لیستی برادر و در درجه اول کشور بزرگ و دوست آزموده شده ما یعنی اتحاد جماهیر شوروی سو سیا لیستی را در نظر گیرند ، عقیده راسخ موجود است که زنان افغان نستان می تواند با دلیری و خستگی نا پذیری وظایف عظیم و خطیر و انقلابی شانرا ایفا کرده می کنند . زن قهرمان افغانستان امروز با درک این حقیقت که مادر وطن جدا به کار و بیکار انقلابی آنان بیش از هر وقت دیگر نیاز دارد بخوبی مستشعر است و در تحت رهبری حزب دمو کراتیک خلق افغانستان ، در سازمان دمو کراتیک زنان افغانستان روز تا روز متحد و یکپارچه به پیش می روند و می دانند که آینده تابناک و درخشان ، آینده بهروز و مسعود در پیش خواهد داشت . زنده باد زنان رزمنده و مبارز افغانستان

بناروال کابل در حال گفت و شنود با خبرنگار ژونون

پایان معضله

کمبود و گرانگی چوب سوخت در شهر کابل

مردم از بناروالی گله دارند که چرا در برابر دشواری های خانواده ها بن توجه است و بناروالی از مردم که چرا شرایط و امکانات این موسسه را در نظر نمیگیرد .

وای اگر پول باشد و چوب نباشد و وای اگر چوب باشد و پول نباشد.

مساله کمبود مواد محروقاتی و بلند رفتن روز افزون قیمت آن در مارکیت گونه های شهر در هفته های اخیر با توجه به فرا رسیدن فصل سرد ما و خاطره هایی که مردم از ریزش های پی در پی برف های سنگین در زمستان گذشته دارند ، یکی از عمده ترین و اساسی ترین دشواری های زندگی خانواده های شهر به شمار میاید که با توجه به پائین بودن سطح توانایی های اقتصادی و عاید ماهانه و عدم توازن میان خرج و دخل به نسبت گرانگی بیش از اندازه مواد مصرفی اولی تگرانی ها و تشویش های زیادی را نیز در خانواده ها به وجود آورده است .

همین انگیزه موجب گردید ژوندون این تنها هفتگی نامه خانوادگی شما یکبار دیگر در طرح مو ضوع جلو دار و پیشگام باشد و با زمینه سازی برای تدویر یک جلد در یک مرد هم آینی که در آن تمام ارکان های مسوول شرکت داشته باشند باب بحث را در

در پی مداوم خواهد رسید .

ما برای اینکه در این زمینه معلوماتی مستند تر را فراهم آورده و هم خانواده های عزیز را در جریان شرایط قیمت و توزیع چوب سوخت قرار دهیم پیش از نشر سلسله گفت و شنود های اختصاصی ژوندون در میز گرد پیرامون این مشکل همگانی خانواده ها ، گفت و شنود کوتاهی داریم با بناروال کابل که بدون شک ، جالب ، خواندنی و آگاهی دهنده است و به همه پرسش های شما در زمینه مسایل مربوط به مواد محروقات ، شرایط توزیع و چگونگی تثبیت قیمت ها پاسخ میدهد .

میز گرد ژوندون نیز که در واقع یک بررسی و سبب جوایی است از معضله و دشواری محروقات و انگیزه یابی علل کمبود و گرانی آن و کاوش راه های اساسی رفع مشکل از شماره آینده نشر آن به آغاز گرفته میشود و ما از همین اکنون خانواده ها را به مطالعه آن دعوت مینماییم .
اینک لطفاً به طرح پرسش های ما از بناروال کابل و پاسخ های وی به مطالب طرح شده توجه کنید .

در اولین سوال از بناروال کابل که مسروفتی فراوان دارد و تیلیفون های میز کارش حتی برای لحظاتی کوتاه هم خاموش پذیر نمیباشد و در تمام جریان صحبت گفت و شنود ماز قطع میکند ، پرسیده میشود که : در هفته های اخیر سطح شکایات ، اعتراضات و انتقادات خانواده های شهر کابل که همیشه نیز از بناروالی کابل به خاطر عدم توانایی هایش در کنترل قیمت ها نالان بوده اند پهنای بیشتر یافته و مو ضوع کمبود و گرانی چوب سوخت تگرانی های را به بار آورده است که به نحوه عمل بناروالی و احياناً بی توجهی نسبی ارکان های مسوول آن نسبت داده میشود . یکی از این گونه شکایات ها این است که بناروالی کابل به سمت مسوول در چه یک مشکلات شهری مردم باید اهتمام و پیش بینی های قبلی می داشت و در فصل تاستان به تهیه و تدارک و انتقال ذخیره چوب اقدام میورزید تا اکنون با توزیع آن میتوانست از بروز مشکلات کنونی جلوگیری میکرد و کمبود و گرانی چوب در شکل تگرانی آور کنونی آن به وجود نمی آمد با توجه به اینکه این نظر بجا و منطقی هم مینماید می خواهم بپرسم بناروالی کابل که تجارب تلخی از سال های گذشته هم در همین زمینه دارد ، چرا چنین اقدامات مقدماتی را به اجرا نگرفته و چه دلایلی و مشکلاتی وجود داشته که این مهم را از انجام شدن مانع شده است ؟

اجازه دهید از مجله شما اظهار سپاس کنم که به طرح این دشواری پرداخته است . اصولاً من در این زمینه که بناروالی کابل بی توجهی و سهل انگاری هایی داشته است موافق نیستم و چنین اندیشه ای را اگر در نزد برخی از خانواده های شهر ما مطرح باشد ناشی از نا آگاهی شرایط ، امکانات و حتی وظایف بناروالی میدانم .

اساساً انتقال چوب از منابع اولی آن یعنی ولایات پکتیا ، پکتیکا و ننگرهار در شمار

وظایف بناروالی نمیباشد و فقط به شکل عنعوی چنین معمول شده که این کار را این موسسه به انجام آورد .
در این مورد که خانواده ها میبایستند چرا در فصل تابستان اقدام به خرید ، انتقال و ذخیره چوب نشده است میگویم که در اواخر ماه سرطان روان پیشنهاد هایی در همین زمینه به مجلس عالی وزراء تقدیم گردید که با توجه به آن تصمیمی نیز گرفته شد و اقداماتی به عمل آمد .

بهر صورت در همان وقت پیشنهاد بناروالی مورد تصویب قرار گرفت و عیانت هایی برای مطالعه ، ارزیابی و برای شرایط خرید و انتقال آن به کابل به ولایات جنوب و شرق اعزام شدند مطالعات مقدماتی منجر به این نتیجه گردید که ما در یافتیم برای انتقال چوب با مشکلات ترانسپورتی و امنیتی نیز مواجهه مینماییم . برای بار دوم پیشنهاد های مشخصی برای رفع مشکلات مشخص در زمینه های مشخص به مقامات مسوول سپرده شد و خودم مدت یکونیم هفته در ولایات غزنی ، پکتیا و پکتیکا با جنگل دارانی که در جنگل با ملکیت عنعوی دارند و عمده فروشان چوب به شمار میایند در تماس شدم ، مذاکره کردم و به توافق رسیدم که به همین اساس به خریداری چوب اقدام گردید ، مقدار خریداری شده به کابل انتقال داده شد و ذخیره گردید ، اما شرایط پیش بینی نشده بعدی مشکلاتی را به وجود آورد که برای مدتی انتقال صورت گرفته نتوانست و همین موجب گرانی و کمبود چوب در شهر شد .

در مجموع شما چندر چوب به اساس اقداماتی که بر شمردید تهیه گردید و امکانات انتقال چوب به کابل تا چه پیمانه ای برای شما میسر بود و مینماید ؟

به اساس شرایطی که در مراکز تولید چوب در نظر گرفته شده بود در صورتی که ما وسایل ترانسپورتی کافی در اختیار می داشتیم و مسایل امنیتی هم کاملاً تامین میبود ما قادر بودیم بهر پیمانه که ضرورت باشد روزانه به صورت مداوم و یک عمل دائمی چوب را انتقال دهیم . اما شرایط ایستکی داشت به امکانات وزارت ترانسپورت و مسایل مربوط به تامین امنیت در شاهراه .

فیصله این بود در صورت امکاناتی که باز گو کردم روزانه صد موتر چوب به کابل انتقال داده شود .

یک مقام وزارت دفاع ملی در یکی از جلسات مجله ژوندون در همین زمینه چنین ابراز نظر کردند که اکنون از نظر امنیتی در کار انتقال چوب کمترین مشکلی وجود ندارد و بهر پیمانه که بناروالی بخواهد می تواند چوب مورد نیاز شهریان کابل را فراهم کند ، بنا برین اگر مشکلی هم از این نظر وجود داشته فعلاً رفع شده و شما میتوانید به اساس قرار داد های قبلی خود چوب را به شهر انتقال دهید . در این صورت چرا اقدامات شما با کندی صورت میگیرد و تا اکنون هم قیمت ها پائین نیامده است ؟

در شرایط کنونی این نظر درست است و صرف نظر از یک سلسله واقعات غیر مترقبه ، بی اهمیت و پراکنده از نظر تامین امنیت مشکلی وجود ندارد . اما وزارت ترانسپورت

نمی‌تواند تمام وسایل نقلیه خود را به کار انتقال چوب اختصاص دهد. آنها ضرورت های دیگری را هم که فوریت دارد و شامل رساندن مواد ارتزافی و دیگر ضروریات ولایات است باید تامین کنند و ما هم هما نگو نه که اشاره کردم از نظر امکانات محدود می باشیم و محدوده کارمادر واقع در انتقال چوب بستگی به میزان شرایطی دارد که آنرا وزارت های دفاع ملی و ترانسپورت در اختیار ما قرار میدهند.

در شرایط کنونی سواي مشکل ترا- نسپورتي و انتقال چوب به کابل به شکل سریع و بدون وقفه و به پیمانانه مورد ضرورت مشکل اساسی دیگری نیز در زمینه مسایل مربوط به محروقات وجود دارد و آن کنترل و مراقبت از قیمت هاست. با توجه به اینکه سال گذشته قیمت چوب به فی سیر سی افغانی بلند رفت و حتی در تابستان امسال هم شاروالی موفق نگردید که قیمت ها را پائین آورد، اکنون که قیمت چوب به هفتاد افغانی و یا چیزی کم از این حدود رسیده است شما

وجود داشته باشد خود به خود هم عرضه زیاد میگردد و هم رقابت میان فروشندگان در جلب مشتری بیشتر که به همین اساس رسیدن اولین کاروان های چوب به کابل تاثیر مثبت در قیمت چوب وارد کرده و به اساس راپور های که ما تهیه دیده ایم همین اکنون در بازار آزاد چوب فی خروار دو هزار و سیصد افغانی فروش میگردد و با رسیدن چوب بیشتر که جریان آن ادامه دارد باز هم قیمت ها بیشتر کاهش میابد.

از سوی دیگر شاروالی هم به توزیع چوب ذخیره خود میپردازد که این موضوع در ایجاد قیمت ثابت عادلانه کمک فراوان میکند.

شاروالی کابل همین چند روز پیش هم قیمت چوب را در اعلانات رادیوی خود فی سیر سی افغانی اعلام داشت. در حالیکه نه تنها چوب از فی سیر پنجاه تا هفتاد افغانی ارزان تر عرضه نمی شد بلکه همین اعلان به جای مفیدیت هم قیمت ها را بلند برد و هم موجب احتکار چوب گردید که کمبود چوب را نیز به میان آورد. در آن موقع هم ظاهراً شما

کمیابی رونقیات در ولایات برای موثر های انفرادی بود و نه گرانی آن در ولایات جنوب و شرق در قیمت فروش مراکز اولی تا نیر سوء گذارد که در این صورت رفع مشکل به آسانی امکان پذیر نمیگردد با توجه به این شرایط و برای جلوگیری از بلند رفتن چوب در ولایات پکتیا، پکتیکا، ننگرهار و غزنی بود که ما اعلان مورد نظر شما را نشر کردیم و در عمل نتیجه خوب هم از آن بدست آوردیم. خانواده های محترم چون از این مسایل واقف نبودند و نقش اعلان را صرف در شرایط مارکیت ها به مطالعه میکردند و

از سوی هم گرانی را که در واقع ناشی از عوامل دیگر بود به حساب این اعلان گذاشتند نتیجه نادرست گرفتند و در قضاوت خود دچار اشتباه شدند. هم چنین برای پشتوانه داشتن این اعلان ما چوب ذخیره شاروالی را که در ماه های تابستان خریداری شده بود برای خبازان توزیع کردیم و مجموعه همین اقدامات بود که تسهیلات کنونی را موجب گردید.

کاروانی از چوب محروقاتی برای شهریان کابل.

با چه تجاوزی میتوانی قیمت ها را در حد اعتدال آن کاهش دهید. تجربه ثابت ساخته است که شاروالی کابل در این زمینه تقریباً هیچ وقت موفقیت چشمگیری نداشته و اکنون هم این امکان وجود دارد که مارکیت ما از چوب انباشته گردد، اما قیمت هاهم چنان بلند باقی بماند که در این صورت باز هم مشکل حل نمیگردد چرا که خانواده هائوانایی خرید چوب را ندارند؟

در این زمینه نه تنها در سطح شاروالی بلکه در سطح دولت اقداماتی صورت گرفته و پیش بینی های لازم به عمل آمده به گونه ای که از یکسو موثر داران تشویق به انتقال چوب میگرددند و از سوی دیگر شرایط به نحو میا گردیده که آنها در فروش فی سیر چوب سی افغانی نفع مادی شان نیز تضمین گردد. از سوی دیگر وقتی ذخیره کافی چوب

اطمینان داشتید میتوانید قیمت ها را کنترل کنید که اعلان مورد نظر را به نشر سپردید در حالیکه نتیجه معکوس بود و همین اقدام مشکلات را افزون ساخت. با توجه به این اشاره حالا چطور با این فاطمیت سخن از کنترل قیمت ها و توانایی خود در این زمینه میگویند؟

نباید این طور قضاوت گردد که اعلان شاروالی موجب بلند رفتن قیمت ها و احتکار گردید. در آن زمان یکی از مشکلات عمده ای که در بلند رفتن قیمت ها اثر گذار بود مشکلات تامین رونقیات برای وسایل نقلیه انفرادی بود که قیمت انتقال را گران می ساخت. اکنون این مشکلات کاملاً رفع شده. از سوی دیگر در آن وقت این گرانی وجود داشت که مبادا بلند رفتن قیمت چوب در مارکیت های شهر کابل که ناشی از مشکل

باید در نظر داشته باشیم که مشکل چوب و محروقات مشکل تنها امسال نیست. این دشواری در سال های پار وجود داشته و در سال های آینده هم وجود خواهد داشت. مگر اینکه پلان های عملیاتی علمی و عملی مطالعه شده در زمینه داشته باشیم. به عنوان مثال شاروالی میتواند با استفاده از فرقه های دولتی و تسهیلات وزارت های ترانسپورت و دفاع از ماه های اول سال اقدام به خرید انتقال و ذخیره چوب نماید و یا اصولاً بانوجه به این مطلب که سوختاندن چوب و قطع در ختان جنگلی در سر سبزی کشور لطمه میزند و ضرراری بیش از مفاد دارد باید به مساله تعویض انرژی توجه گردد و تهیه وسایل انرژی هایی که جانشین چوب شده بتوانند. چرا شاروالی کابل که همه ساله با این مشکلات رو برو میباشد این مسایل را به شکل اساسی آن به طرح نمی آورد و با کمک

ارگان های دولتی يك راه حل دایمی را به کاوش نمیگیرد؟
 خوش بختانه هر دو موردی که شما به آن اشاره کردید همین اکنون زیر مطالعه جدی قرار دارد، در مورد خریداری و ذخیره چوب نظرم آنست که شما گفتید. یعنی اینکه در ماه های بهار و تابستان چوب خریداری و ذخیره خواهد شد تا مشکلا تی از آن مانند گسه امسال با آن روبرو شدیم در سال های آینده به میان نیاید. در مورد تعویض انرژی نیز کار هایی به انجام آمده است.

با توجه به اینکه خبازان شهر روزانه در حدود یکصد و ده خروار چوب مصرف میکنند به همین ترتیب حمام های شهر نیز هر روز به مقادیر زیاد چوب سوخت نیاز دارد، ما نوعی اشتوب را بعد از مطالعات فنی طرح آن فرمایش داده ایم که هر نانواي عا دی به آسانی از آن میتواند استفاده کند. این اشتوب ها که نفت می سوزانند هم اقتصادی تمام میشود و هم کار خبازان را آسان می سازد. به همین ترتیب حمامی ها نیز بعد این با شرایطی که برایشان به وجود می آوریم به جای چوب از دیزل استفاده می کنند.

این وسایل هم ساده است و هم ارزان و هم اقتصادی که مساله تعویض انرژی را در موارد یاد شده میا میگرداند برای خانواده ها نیز شرایطی زیر مطالعه است و طرح هایی وجود دارد که بتوانند از وسایل مشابه به جای بخاری های چوبی استفاده کنند. اشتوب های مخصوص نانوايي ها هر يك در حدود دوازده هزار افغانی قیمت دارد اما ماهانه چهل تا پنجاه هزار افغانی مصارف هر نانوايي را کاهش میدهد، کار توزیع این وسایل تا یکی دو ماه دیگر تمام میشود.

آیا در نظر ندارید برای رفع مشکلات ماموران و اجیران دولت و هم چنین کم کردن حجم تقاضا کنندگان چوب در مارکیت های فروش با استفاده از ذخایر چوب شاروالی به شکل سهمیه برای کار مندان دولت چوب توزیع کنید؟

در شرایط کنونی توزیع چوب برای کار مندان دولت به شکلی که شما آنرا به طرح آوردید مشکل است. برای تامین این منظور ما باید ترازو های اتومات داشته باشیم که نداریم و ناچار باید برای هر وزارت سهمیه جدا در نظر گرفته شود و روزهایی برای توزیع چوب به کار مندان آن اختصاص داده شود که بر آوردن این مامول با ترازو های عادی که توان وزن های بزرگ را ندارند امکان پذیر نمیباشد از این روی ما قیمت چوب را به صورت عموم کنترل می کنیم و ماموران و کار مندان هم از عین تسهیلاتی که برای مردم و خانواده ها در نظر گرفته می شود استفاده می کنند.

لطفاً از جانب من به خانواده های کابل اطمینان بدهید که از سبب محروقات و کمبود و گرانی آن هیچ تشویشی و نگرانی نداشته باشند چه با اقدامات موثری که صورت گرفته تمام این مشکلات راه حل یافته است.
 از شما شاروال کابل به خاطر این گفت و شنود سپاس داریم.

سلسله گفت و شنودها و نشستهای اقتصادی دوندون در زیر ذره بین

در زیر ذره بین نقد و انتقاد

زیر نظر گروه مشورتی ژوندون

قانون جزای جرایم علیه احضارات مخاربوی

در این جدول:

- * دگروال محمد آصف الم رئیس محکمه عالی قوای مسلح
  - * جگرن محمد صدیق رئیس تشکیلات حزبی وزارت دفاع ملی
  - * دیپلوم انجنیر محمد نادردهقان رئیس تشکیلات وزارت دفاع ملی
  - * جگرن عبدالعزیز ابوی مرستیال خارتوالی قوای مسلح
- شرکت دارند.

دنباله سخنان معاون خارتوالی قوای مسلح:

به گونه نشاند می همین چند ی قبل مامحا که بی راشنیدیم که در آن یک افسر متهم به قتل ((خطا)) شده بود و باتوجه به اینکه ماده چار صد قانون جزا حکم میکند شخصی که مرتکب قتل خطا گردد به جزایی که از سه سال زیاد نباشد محکوم می گردد و باز یک بند دیگر همین ماده روشن میسازد که اگر قتل خطاشا مل بیش از یک نفر شده باشد مرتکب عمل محکوم به جزای حبس میشود که کمتر از سه سال و بیشتر از هفت سال نباشد در صورت تیکه به قول شما خارتوالی باشد مجازات را در خواست میکرد باید این افسر به اساس قتل خطای بیش از یک نفر محکوم به هفت سال حبس می - گردید در حالیکه مانظر به شواهد و تحقیق جزایی حد اقل حبس یعنی مدت سه سال رابه وی درخواست کردیم که مورد تایید محکمه هم واقع گردید . ما میکوشیم محاکم ماشکل دمو-

کراتیک داشته باشد و به همین اساس - س به متهم حق هر گونه دفاع داده میشود .

رئیس محکمه عالی قوای مسلح:
این اندیشه که در یک محاکمه خارتوالی در برابر وکیل مدافع قرار دارد و یا عکس آن - یعنی به نحوی که این دو بکوشند در واقع کار دانی خود را صرف به منظور پیر وز شدن خود به کار برسد درست نمیباشد - از نظر من و در شرایط دمو کراتیک خارتوالی وکیل مدافع و محکمه در مجموع و وظیفه تامین حق و عدالت را دارند و برای تامین این منظور فعالیت می کنند و در چنین شرایطی هر گز خارتوالی در صورتیکه در خواستی و فق با عدالت نداشته باشد آنرا به طرح نمیآورد .

معاون خارتوالی:

در جریان یک محاکمه آنچه بیشتر از هر مطلب دیگری مورد نظر خارتوالی میباشد این است که هیچ مجرمی از جزا معاف نگردد و هیچ بیگناهی محکوم به جزا نگردد

و جزا نیز کاملا عادلانه باشد .

رئیس تشکیلات حزبی:

در دوره امین شیاد و جلاد با آنکه در شمار دم از قانونیت و عمل قانونی زده می شد مسایل قانونی عملا زیر پا قرار میگرفت در آن شرایط مردم مادر ده و شهر و همه جای کشور به حدی مورد تحقیر توهین اذیت و شکنجه قرار میگرفتند که ذهنیت شان نسبت به مسایل قانونی بد بینانه بود اما بعد از هر حله - نوین تکاملی انقلاب تمام کوشش دولت جمهوری دمو کراتیک افغا - نستان این است که این ذهنیت از میان برود و مردم اطمینان حاصل کنند که اکنون جز قانون جز حق و عدالت چیزی بر آنها حاکم نمی باشد که قانون جزای جرایم علیه احضارات مخاربوی نمونه ای از این مانند به شمار میآید .

رووف را صغ:

در صورتی که در یک محاکمه نظامی امکان افشای اسرار نظامی و یادولتی مطرح نباشد ، آیا بهتر نیست جریان محاکمه به صورت علنی صورت گیرد تا سربازان و افسران بتوانند در آن شرکت جویند ؟

رئیس محکمه عالی قوای مسلح:

به شما اطمینان میدهم همین اکنون تمام محاکمه های نظامی به استثنای حالاتی که در آن موضوع افشای اسرار دولتی و نظامی در میان باشد به صورت علنی و در محضر

سربازان ، افسران و خرد ضابطان دایر میگردد ، چرا که علاوه از دستاویز قانونی علنی بودن جریانات محاکماتی از نظر ما محاسن زیادی دارد و دارای ارزشهای از نظر تعلیمی و تربیتی نیز میباشد به عنوان مثال از یکسو با چنین روشی سربازان و افسران زمینه آگاهی یافتن بیشتر را از مسایل حقوقی ، جزایی و نظامی میآیند و از سوی دیگر محاکم نیز از این اتهامات مبرا میگرددند که فیصله های خود را در اتاق های در بسته به تصویب میرسانند

به اساس این دلایل نه تنها محاکم نظامی جز در حالاتی که به آن اشاره شد سری دایر نمیکردد ، بلکه علاوه از آنکه منسوبان قوای مسلح حق شرکت در آن را دارند به متهم اجازه داده میشود که اقارب ، خانواده و دوستان وی نیز در جریان محاکمه اش شرکت داشته باشند .

البته علنی بودن صورت محاکمه در گذشته نیز به قوانین مربوط تصریح شده بود ، منتها به تطبیق گذاشته نمیشد و اکثر محاکمات نظامی شکل سری داشت که اکنون این نقیصه کاملاً رفع شده است .

راخه راسخ خرمی:

در برخی از کشور های جهان چنین معمول است که در قطعات قوای مسلح خود عساکر اجیر رابه صورت دایمی و یا معاش کافی استخدام می کنند ، آیا برای رفع مشکلات کنونی کمبود پرسونل

در قطعات محاربوی این امکان وجود ندارد که در کشور ما هم چنین طرز عملی به مورد اجرا در آید و بخشی از کمبود افراد در قطعات به این طریق جبران گردد؟
دهقان رئیس تشکیلات :

البته شکی وجود ندارد که چنین روشی دربرخی از کشورها نظر به عوامل و ضرورت های گذشته اند به اجرا گرفته شده و تا هنوز هم معمول است ، اما در کشور ما با توجه به اینکه جوانان غیور ، شجاع و وطن دوست افغانستان همیشه و در همه ادوار تاریخ دفاع از تمامیت ارضی ، آزادی ، نوامیس ملی و حمایت از مردم را جزء وجایب ملی و میهنی خود قرار داده و از هیچ گونه اینثار و فداکاری در این راه سرباز زنده اند و هم با علاقمندی و شوق حاضر به انجام خدمت مقدس عسکری شده اند چنین ضرورتی محسوس نگردیده است .

در شرایط کنونی نیز ما بخش داوطلبان خدمت سربازی را در قوای مسلح خود دارا میباشیم و این بخش به خاطر جوان بگویی به احساسات عمیق وطن دوستانه کسانی است که یک بار خدمت مقدس عسکری را سپری کرده و اکنون در شرایط انقلابی آرزو دارند و از ما می خواهند که تا سرکوب شدن نهایی تمام دشمنان وطن در سنگر دفاع از کشور قرار گیرند که ما این احساسات را قدر می نهیم و در بدل معاش از آن استفاده میبریم ، اما این طرز العمل رسماً در تشکیلات قوای مسلح وزارت دفاع ملی شامل نمیباشد

راضع :

استخدام عساکر دائمی و در بدل معاش کافی میتواند این حسن را داشته باشد که افراد شامل قطعات محاربوی به تکنیک های جنگی بلدیت کافی داشته باشند و در موارد ضرورت بتواند وظایف خود را به بهترین شکل ممکن که از عهده یک سرباز نوآموز و تازه کار بر نیاید به ایفاء گیرند در این زمینه نظر شما چیست؟

محمد صدیق رئیس تشکیلات حزبی :
در صورتی که اردو اکمال شده نتواند ، البته با قبول مصارف کزاف و عنکفت چنین روش ها می مورد استفاده قرار گرفته میتواند ، اما همانگونه که گفتیم در کشور ما چنین ضرورت هایی محسوس نگر دیده از آن گذشته سربازان داوطلب که یکبار دوره خدمت مقدس عسکری را سپری کرده اند ، کاملاً به اصول و تکنیک های استفاده از فن سلاح بلدیت دارند و ما هم میکوشیم آنان را در قطعات به همان مسلکی منصوب سازیم که در دوره اول خدمت زیر بیرق در آن قرار داشته اند به این صورت و با توجه به اینکه به هر یک از این افراد داوطلب معاش کافی هم پرداخت میگردد ، در واقع همین اکنون این طرز العمل در چوکات تشکیلات اردو مورد استفاده قرار دارد .

محمد صدیق رئیس تشکیلات حزبی :
به تایید گفته های محترم رئیس تشکیلات میافزایم که دفاع از وطن مردم ، میهن ، آزادی ، تمامیت ارضی و دست آورد های انقلاب و جیبیه فرد هم وطنان ماست ، با توجه به این نکته اگر از سربازان اجیر در قوای مسلح استفاده میگردد به

این صورت که عده ای مشخص به گونه مسلکی و دایمی مسئول امور امنیت حفظ سرحدات گردند احساس مسئولیت دیگر مردم در قبال وجایب میهنی شان ممکن است روبه کاهش گذارد و همچنین از آموختن فن استفاده سلاح به دور میمانند به همین دلایل و برای اینکه هر فرد هموطن در امر مقدس دفاع از وطن آماده ساخته شود ایجاب میکند که تمام جوانان در سن مشمول جلب و احضار ، به خدمت عسکری پردازند و جایب خود را به انجام رسانند .

از آنجا که این روش از نتایج مؤثر تر از هر طریقه دیگر برخوردار میباشد امروز اکثر اردو های جهان از همین تعامل کار میگیرند .

دهقان رئیس تشکیلات :

در پهلوی مسایلی که به آن اشاره کردید نکات دیگری هم است که مؤثریت طریقه معمول در زمینه مورد بحث را ثابت می سازد مثلاً در احضارات عمومی محاربوی و حالات سفر بری که مسئله دفاع از تمامیت ارضی مطرح میباشد چون تمام جوانان بالاتر از بیست و یک ساله دوره عسکری خود را گذرانده میباشند به فنون استفاده سلاح آشنا می کامل دارند و دیگر اینکه اگر قوای مسلح تعداد زیاد هموطنان را مصروف خدمت عسکری میسازد ، این عده از یک سو تشکیل یک قشر مستهلک را میدهند و از سوی دیگر معاش آنان از محصول کار دیگران باید پرداخت گردد که به اصطلاح هر طرف آن ضرر است ، ضمناً قابل یاد آوری است که سیستم استخدام سرباز اجیر در هیچ یک از کشور

های مترقی جهان رایج نمیباشد .
راخله راسخ خرمی :

در شرایط کنونی چنین شرایطی است که افراد مجلوب زیر جلب قرار می گیرند و بدون آنکه فرصتی برای آموزش فن استفاده از سلاح را داشته باشند به قطعات سوق داده میشوند آیا نا آگاهی و عدم وارد بودن آنها به طرق استفاده از سلاح و دیگر فنون جنگی ((البته در صورتی که این شایعه و افواه درست باشد)) مانع آن نمیکرد که نتایج مورد نظر از قطعات محاربوی به دست نیاید ؟

محمد صدیق رئیس تشکیلات حزبی :

این یک شایعه نادرست و غیر واقعی است که آن را دشمنان انقلاب و عمال فروخته شده امپریالیسم خونخوار به خاطر به هراس انداختن خانواده های شریف کشور ، می کوشند در همه جا پخش کنند و واقعیت این است که سربازان پیش از آنکه به قطعات محاربوی سوق داده شوند به وسیله کورس ها به تمام فنون استفاده از سلاح آشنا میگردد علاوه از آن در دو صفحه بهاری و خزانگی که او لی در نور و دومی در سنبله آغاز میباشند تمام سربازان به شکل تطبیقی با تمام اصول و تکنیک های جنگی نیز بلدیت داده میشوند بعد از این مراحل نیز تازمانی که سرباز امتحان ندهد و عملاً ثابت نسازد که صلاحیت به دست گرفتن اسلحه و استفاده از آن را در حالات محاربوی دارد به هیچ وجه به قطعات محاربوی فرستاده نمیشود .

تمام

سیاسی و اجتماعی ، فرهنگ و هنر ، نو جوانان ، جوانان و خانواده ها

دشوروی اتحاد یوشمیر مسلمانان چه دمسکو به جومات کی دلمانخه به حال کی لیدل کیری .

لیکوال : عبد الله موها بوف

ژباړو نکی محمد ایوب اعظمی

دشوروی اتحاد مسلمانان خرنګه خپل مذهبی مراسم سر ته رسوی؟

مخکی د ټولو مسلمانانو خپلور داسی مسجد دونو « جوما تونو » تدابره دستور آستوی. اود اختر دنما نخلو له پاره ترتیبات نیسی، ملایان به هغه کی برخه اخلی او په خپلومو عظمو کی مومنینو ته دا اختر اهمیت او همدا رنگه هغه مسو لیتو نه چی د هر یوه مسلمان په غاړه او پیری . بیا نوی. ددی ور څی دنمانخلو له پاره مومنین خپل کورونه ښکلی کوی حیوانات دذبح کولو له پاره ساتی، اوددی ور څی له پاره دنو یوکا لیسو دگنډولو او جوړولو تیار نیسی. دذوالحجی په لسمه ورځ د شوروی اتحاد ټول جو ماته و نه دعغو مومنینو څخه چی داخر نو ی جامی بی په غاړه وی ډک وی.

د ۱۹۶۸ کال د نوامبر په لسمه نیټه دمسلمانانو دپوردو نو اوسپرو جوماتو نو د مبارکی پیغا مو نسه

مذ هبی مراسم به جو ما تو نو کی سر ته رسوی او نوردمحلی روا جونو په څیر په کورو نوکی سر ته رسیږی. دواده په وخت کی ناری او زوم په بعضی ځایونو کی په خپل رضا نیت او ارتباط سره جومات ته راځی او خپل دواده مراسم سر ته رسوی.

د تاشکند، سمر قند، اود منځنی آسیا نور ښارو نه دوا ده مراسم دسر ته رسولو له پاره خاصی کوټی لری. دشمالی قفقاز تر گمنی ، با شقاری، تاتاری او نورو بر خو کی دواده مراسم د مومنینو په کورونو کی بداسی حال کی چی دجومات ملا یا امام حضور لری سر ته رسیږی.

دشوروی اتحاد د مسلمانانو ډیر ستر اختر یا قیستیموال دقربانی اختر په ډیر جوش سره سر ته رسیږی. دذوی الحجی دلسمی نښی څخه

په وخت کی دکو چنیا نو سنت کول (ختنه) واده پنځه وخته لمو نڅ، د رمضان په میاشت کی روژه نیول، د جمعی او اختر، او نورو نورو مراسمو کی یو ډیل سره ارتباط لری. دشوروی اتحاد مسلمانان بعضی

د شوروی اتحاد دمسلمانانو ژوند دهغوی دنورو هغو مومنانو ورو یو په څیر دی چی په نورو هیوادو نو کی ژوند کوی، ددوی بعضی، مذهبی دستور العملونه او مراسم لکه نوم ایښودنه دکو چنیا نو دزیږیدو

لاس راو پی .

دشوروی اتحاد مسلمانان دروزی
دمیاشتی په پای کی په خپله خو بڼه
دقطرصد نه دجو مات بود چی ته
مرستی په توگه ور کوی . دجو مات
بود چی څخه بیا یوڅه اندازنه نمدی
یا جنسی مرسته دنړی د نورو مسلمانان
ناو سره او یاد هغو اسرا نیلی حملو
خپلو عربو مسلمانانو سره کوی او
د هغوی سره د اسلام د آثارو په بیا
رازوندی کولو کی مرسته کوی .

دشوروی اتحاد مسلمانان په بڼه
پراخ معیار سره دمیلاد لښی داسلام
دستر پیغمبر محمد ص دزیرین بدلو
کا لیزه نمانځی د محمد ص دزیرین
یدنی ورځ دربیع الاول په میاشت
کی دیوه ستر جشن په خیر نمانځل
کیږی ، اودشو روی شرق مسلمانان
مجله پدی هکله ډیر بڼه مطالب تشریح
وی .

دمو لود په ورځ ستر ملایان او
خطیبان اما مان دیغمبر ص داعمالو
تاریخی اهمیت اود هغه دژوند
دواقعا تو په هکله مو منینو ته
معلومات ور کوی .

دمر کزی آسیا مسلمانان د شمالی
قفقاز اود والگا دسا حی مسلمانان
په کور او جومات کی مو لودا لښی نماز
نځی . مومنین خیل ، خیلوان ، دوستان
قاریان ، حافظان ، دجو ماتو نسو
خطیبان سره له اما ما نوبه خیلو
کورو کی میلما نه کوی . دوی په غونډو
کی دقرآن تلاوت کوی اود پیغمبر ص
پاک روح ته دورد استوی . د هغه
دژوند په هکله مو عظمی وړاندی
کوی . د حضرت محمد ص داحا دیتویو
کلکسیون د «جامع الصحیح» په نامه
مسلمانانو ته دموعظی په توگه وړاندی
کیږی ، چی دمر کزی آسیا دیوه ستر
محدث امام بخاری په لدریعه تالیف
شویدی .

باتی په ۵۷ مخکی

دآذربایجان دجمهوریت د مرکز
پاکو دیوه جومات موذن مو منین
لمانځه ته رابولی .

وینی . اود هغوی دژوند څا طری را
په زړه کوی .
دممدی ورځی په لمانځو زیات
مو منین جو ماتو نو ته خیر
لیږی .

دروزی میاشت دشو روی اتحاد
مسلمانان هم په ډیره بڼه توگه
سره سرته رسوی . امامان په جوماتونو
کی موعظی لولی ، او مو منینو ته
دتراویحو دلما نځه او دروزی د
نیولو اهمیت څرگند وی او هغوی
دی کار ته رابولی په دی میاشت کی
په زیاتو جوماتونو کی قاریان دقرآن
تلاوت کوی . او ختموی یی .

د رمضان په میاشت کی ډیر زیات
د قرآن پوره قاریان د مسلمانانو د
محلی کمیونځه جو ما تو نو ته
راغو بنشل کیږی ترڅو یی دقرآن
ختمونه سر ته ورسوی .

دروژه ما تی او تراویح دلما نځه
څخه مخکی ملایان دقرآن آیاتونه
لولی او مو منینو ته دا یما ندا ری او
صدایق تو صیف کوی دروزی د
شپږویشتمی ورځی شپی لمانځه
کی دقدر شپی ، مو منین ودریږی او
خپل لمانځه ته دوام ور کوی اود
قرآن قاریان مقدس کتاب حصه

شیخ الاسلام میر غنفر ابراهیموف دقفقاز دپوری غاری
دمسلمانانو دپورد رئیس، دپورد دغونډی په رئیس هیات کی لیدل کیږی

په حصه ، آیت لولی .
داختر په ورځ کی مسلمانان د
خپلوانو څخه علاوه نور خلک هم په
خپل کور کی میلما نه کوی چی په
دوی کی لمو نځه گډا ران اود قرآن
قاریان گډو ن کوی ، په شوروی
اتحاد کی هیش سوا لکر ، غریب
خلک ، او بی کاری نشنه ، ولضعیف
اوبیوزلی خلک متقاعد معاش په

مفتی ضیاء الدین دحضرت عثمان (رض) دوختونو دلیکل شوی قرآن
په هکله معلومات ور کوی .

کمنستان او قازاقستان په بعضو
برخو کی په پراخ معیار سره سر ته
رسیږی . کله چی حیوانات ذبح
شول نو غو بڼه د سیم اړو نکوحا
ضرینو تر منځو یشل کیږی .
ددی نه وروسته مو منین څلسو

نه داچی په هیواد کی دننه دمسلمانان
ناو بوزدو نو ته ولیرل شول بلکی
په خارج کی یی اسلامی لارښوونکو
اوسازمانونو ته هم وراستوی . او
همدارنگه دخارج څخه دمبارکسی
تلگرا مو نه دشوروی اتحاد مسلمانانو
ته را واستول شول . لکه دمسکو
جا مع جومات په شو روی اتحاد کی
دزیاتو عربی هیوادو نو دسفیرانو
څخه دمبارکی تلگرامو نه تر لاسه
کول . او همدا رنگه داستراخان
استوف په زون کی پاکو ، کازان ، تاشکند
سمرقند ، یوفا ، فرودز
او دوشنبی ته هم هغه پیغامونه
واستول شول . چی دارو یا ، آسیا
او افریقا دهیوادو دمسلمانانو څخه
تر لاسه شوی و .

داختر په ورځو کی دمو منینو
دلو ته دموعظو جگ اواز او ریدل
کیږی ، دوی ته اسلامی عقیدوی ،
نصایح چی داحا دیشو پوری مربوط
وی وړاندی کیږی .

د بعضو جوماتو نو خدمت داختر
په ورځو کی نارینه تشر سره
کوی . مگر په نورو کی ښځی اونارینه
په گډه خدمت کوی . ښځی اونارینه
دجومات په بیلا بیلو کورنو کسید
داختر لمونځ ادا کوی ، چی دا ډیر
وخت دمسکو په بعضو جوماتو نو لکه
گورکی ، کوبیشیف اوسا را توف
کی ادا کیږی .

دلما نځه دادا کولو څخه وروسته
دخپل مذهبی عادت سره سم جومات
گونو څخه بیرون حیوانات ذبح کوی . چی
د آذربایجان ، ازبکستان ، تتر

مردمان قایق نشین نیم کره جنوبی

مردمان قایق نشین همیشه لباسهای از پوست حیوانات را بخاطر محافظتشان از سردی هوا به تن می کنند .

جنگلی روئیده بودند ، برگهای درخت های سنا حل معمو لا رنگ تصوراتی مایل به سبز داشتند .

مردمان قایق نشین :

يك طايفه از بومی های امریکای جنوبی در آن جازندگی داشتند و بعضی از آنها هنوز هم در آن جاها خانه های شان را می سازند ، آنها در کلبه ها زندگی دارند و با قایق های که خودشان ساخته اند تقریباً در روی آب دائماً در حرکت اند زیرا آنها بیشتر مربوط و وابسته به قایق های شان هستند از همین سبب آنها را گاهی مردمان قایق نشین نیز مینامند . در آنجا نه شهری است نه مورتی و نه خبری از مغازه و سینما است .

سرزمین آتش :

در حدود بیش از چهار صد و چند سال قبل از امروز ما جیلان و دیگر کارکنان کشتی او به سوی دورترین نقطه نیم کره جنوبی در حرکت بودند . آفتاب در حال غروب و هوا سرد و تو فانی بود آنها از نزدیکی جزایر کوچک و متعددی گذشته و به کوه بزرگی که مستقیماً سر از بحر بیرون کرده بود نزدیک شدند دود آبی این جا و آن از بعضی نقاط کوه سیاه به هوا بلند میشد . ما جیلان باغشما همه دود درک کردیم که آنجا مردمانی باید زندگی داشته باشند . دود مذکور از شعله های آتش بلند میشد ، لذا او و همراهانش آنجا راسترز همین آتش نام نهادند این نام بزرگترین جزیره ایست که تا امروز شناخته شده است .

کوه ها و جنگلات :

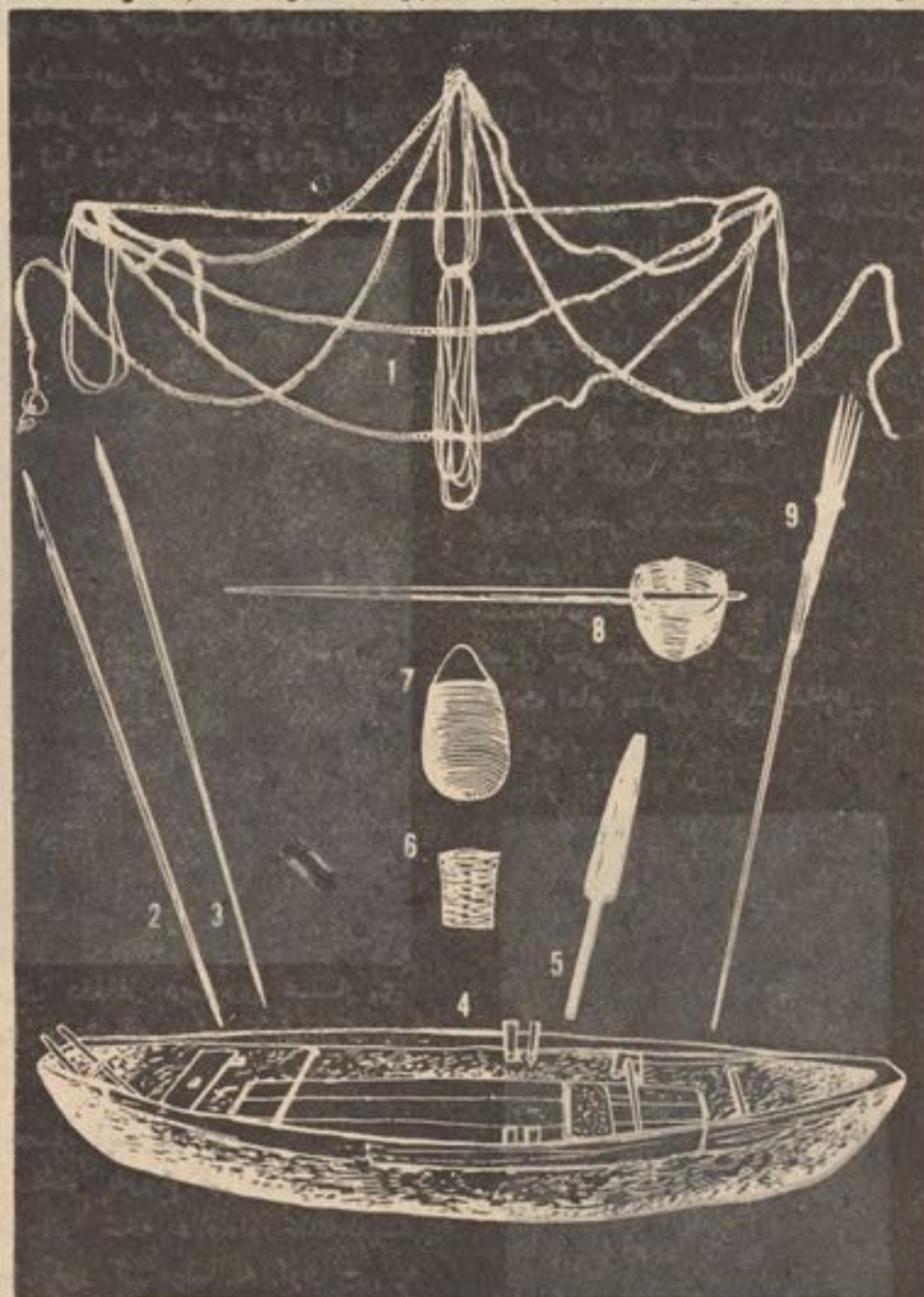
جزایر همه سنگلاخی بودند . نشیب کوه ها پوشیده از جنگلاتی بود که تا باین ترین نقطه دامنه و تا به کنارهای سنا حل امتداد داشتند ، آسمان را ابر تیره فرا گرفته بود و باد های تند بروی امواج بحر می وزید . ماجیلان و همراهانش به خاطر موجودیت تو فان و غبار ناشی از آن نتوانستند درخت های را ببینند که اساساً از یک نوع بود (درخت های ساحلی) و در آن

قد این مردمان کوتاه بوده ، موهای شان درشت و سیاه که بروی شان های شان افتیده است و علاقه دارند که رنگ های سرخ را به روی بدن های شان بکشند . لباس های از پوست حیوانات برای محافظت شان از سردی و باران به تن میکنند . هنگامیکه چشمشان شان جراحت بر میدارد و یا مبتلا به درد میگردد دور آنها را با ماده سرخ رنگی رنگ میکنند .

ماهی گیری :

مارول زن را در تهیه خوراک و دیگر احتیاجات ، در بین این قبایل قایق نشین به وضاحت مشنا همه می کنیم . زن فامیل باقا یقش برای صید ماهی میرود . برای به حرکت در آوردن قایق از پاروی خیلستی کوتاه استفاده میکند و همانطوریکه بایکدست پارو میزند دست دیگری به زیر آب است . جزایر آنقدر کوچک و خوردند که او میتواند باکمترین وقت به اطراف آن ها قایقرانی کند .

برای صید ماهی او از ریسمان به طول (ده) یا (دوازده) فوت (تقریباً دو برابر قدیک انسان بلند قامت) استفاده میکند . در طناب یا ریسمان سنگ کوچکی را می بندد تا زود به زیر آب رود . در آخر ریسمان چنگکی وجود ندارد بلکه حلقه ای

در این تصویر شما ابزار و وسایل ساده این مردمان را می بینید که توسط آنها زندگی شانرا پیش می برند .
به ترتیب نمره : ۱-طناب های ماهیگیری ۲-۳- نیزه های صید ۴- قایق ۵- پاروی کوتاه ۶-۷-۸- سبد های بافته شده ۹- چارشاخ برای صید ماهی

مردها و اطفال به ساحل رفته و به صید صدف مشغول می شوند ، آنها معمولاً از طرف شب به مقایسه روز خو بتر میتوانند صدف را صید نمایند به خصوص اگر جذرومد خفیف از طرف شب به وجود آید . بومیان مذکور صدف ها را در طرف ها و یا سید های که برای همین منظور با خود آورده اند میگذارند . آن ها لاک های صدف ها را با سنگ شکستند و گوشت آنرا خام میخورند گاهی صدف ها را روی سنگ داغ گذاشته می پزند روی هم رفته پیدا نمودن و بدست آوردن غذا در آن مناطق کار مشکلی است و ساحاتی وجود دارد که مردمان آن دیار سخت گرسنه بمانند .

يك جشن بزرگ:

گاه گاه می اتفاق می افتد که يك حيوان بزرگ بحری که به نام (ویل) یاد می شود . به يك منطقه آبی کم عمق آمده و دو باره قا در نمی شود که به بحر یا آب های عمیق برود . در این هنگام مردمان بومی منطقه بانیزه های دراز آنرا می کشند آنها خوشحال اند و جشن بزرگی را بر پا میکنند . آتش بزرگی در ساحل به راه می اندازند و دیگر قبایل اطراف میداند که به جشن دعوت شده اند . تمام قایمیل های نزدیک قبیله به این دعوت حضور به هم میرسانند و هر نفر يك پارچه لطفاً ورق پزیند

بعضاً ماهیگیران درهواى توفانی با حوصله مندی خاص مشغول صید ماهی میشوند

کرده به قایق اش بر گردد .

جمع آوری صدف:

تمام کارها و جمع آوری غذا فقط به دوش زن های قایمیل ها نیست . مردها و اطفال هم قسمتی از کار های مربوط شان را انجام میدهند . در هر روز دو بار زمانی که جذرومد در یاها فرو می نشیند .

است آنقدر معطل شود تا غذای کافی برای خانواده اش تهیه نماید . بعضاً زن مجبور می شود برای گرفتن ماهی خود را به آب انداخته آب با زی کند اما آب آنقدر سرد است که او نمیتواند به پیش روی اش ادامه دهد و یا در آب باقی بماند . به زودی مجبور می شود که آب را ترك

نصب شده که ماهی را زود صید می کند . زن قایقش را به آب های کم عمق هدایت میکند و ریسمان ماهی گیری اش را در آب رها می سازد زمانی که ماهی میخواهد طعمه را از نوک طناب بر باید ، او طناب را به سرعت بالا کشیده و ماهی را می گیرد و سر آنرا به قصد کشتن و بی حرکت ساختن آن به دندان می گزد یا به اصطلاح سر آنرا چک می زند اکثر ماهی های را که اومی گیرد کوچک اند .

ماهی گیری در توفان :

هوا معمولاً در جایی که این بو میان زیست دارند سرد است هوا توفانی و آسمان پوشیده از ابر بارانی میباشد . در اثنای که زن مشغول ماهی گیری است قایقش را در عقب يك جزیره كوچك نگه میدارد و تا لحظه ای که ماهی به طناب او نزدیک می شود به صدای آب های که با سنگ های جزیره برخورد میکند گوش فرامیدهد .... بعضی اوقات حینیکه زن در قایق اش صبورانه مشغول صید ماهی است باران باردیدن می گیرد . در

این هنگام او پوست حیوانات را که برای این گونه مواقع تهیه نموده برویش می اندازد و به کارش ادامه میدهد . این وظیفه اوست و مجبور

در کنار سواحل جا بیکه امکان استراحت وجود دارد ماهیگیران با ساختن خانه های از چوب و علف چند ساعتی استراحت می نمایند

ای کلان از گوشت حیوان مذکور را کند و آنرا خام و با اشتیاق کامل نوش جان میکنند.

گوشت حیوان مذکور آنقدر زیاد می باشد که برای تمام افراد قبیله و مدعوین دعوت مکفی است. مردمان قبیله گوشت اضافی آنرا (اگر باقی مانده باشد) در گودالی که بدین منظور حفر کرده اند دفن میکنند و در مواقع گرسنگی چیزی برای خوردن نمی یابند از آن استفاده میکنند.

مردمان قبیله همیشه در جستجوی صدف هستند. آن ها صدف های را که صید کرده اند ولی از قدر احتیاج زیاد تر بود به صورت پشته ها

می گیرند. در این جزایر شما در تمام مدت تپه های صدفی را می توانید مشاهده نمائید.

انتقال کمپ ها :

انتقال کمپ ها برای مردمان بومی این قبایل کار مشکلی نیست آنها کمپ ها را به نواصل کم انتقال میدهند و اثالیه زندگی شان هم زیاد نیست. سبدها، تپرو تیشه های سنگی، نیزه های دراز برای کشتن نهنگ ها و دیگر حیوانات بزرگ و ظروف معدود برای طبخ صدف ها از اثالیه و لوازم اساسی شان هستند. و شاید هم مقداری از چربی نهنگ و یا کدام حیوان بزرگ دیگری را برای خوردن با خود

این مردمان اسب و یا دیگر حیوانات باز بر در اختیار ندارند، لهذا نقل مکان ایشان از طریق دریا ها توسط قایق های شان صورت میگیرد.

بارکردن قایق ها :

هر قایق گنجایش حمل يك فامیل با تمام ملحقات شان را دارد. پوست حیوانات و اسباب کار اول در کف قایق گذاشته می شود. در وسط قایق يك قشر گل را که بالای آن آتش افروخته می شود هموار می کنند. این مردمان آتش را به واسطه زدن و یا سائیدن دو سنگ با هم روشن میکنند. و البته واضح است که حمل آتش در داخل قایق کار آسانی نیست.

در حالیکه قایق در حرکت است زن فامیل در جستجوی زمین صاف در کنارهای ساحل جای که بتوان کلبه و یا خیمه ای را برافراشت، میباشند. پیدا نمودن چنین منطقه ای درحالی که گفتیم تمام دامنه های کوه ها تا نزدیک ساحل سنگلاخی میباشند، مشکل است. بعد از لحظاتی چند زن فامیل منطقه ای را که آنها محل زیست دیگر فامیل ها بود می بیند در آنجا پشته های صدف ها که بروی هم انباشته شده اند دیده می شود که بروی آنها علف و گیاه روئیده است. زن که وظیفه بارو زدن قایق را به عهده دارد، آنرا بدان سو هدایت می کند.

مردان و اطفال که در قایق اند قدم به ساحل میگذارند. آنها آتش اسباب و دیگر لوازم را از کشتی به ساحل انتقال میدهند. آنگاه زن کشتی را به منطقه که در آنجا علف های هرزه سرآب کم عمق بسیر و ن کرده اند، میراند. کشتی را در آنجا رها کرده و توسط آب بازی خود را به ساحل میرساند و عجیب اینکه مردان قبیله آب بازی بلد نیستند.

برافراشتن خیمه :

زمانی که فامیل منطقه مناسب را یافت مرد تر جیح میدهد که کلبه یا خیمه نو را بر پا دارد. و میکوشد در این منطقه جایی را پیدا نماید که پناهگاه خوبی در مقابل باد های سرد داشته باشد. اقامت آن ها در اینجا برای چند روز معدود است. او نمیتواند وقت زیاد تر را برای ساختن خیمه یا کلبه مصرف نماید. لذا چند شاخه ای از درختان کمی علف و کمی هم چرم و پوست حیوانات را به کار میبرد.

برای ساختن يك کلبه او چند چوب درختهای ساحلی را در زمین به شکل يك دایره فرو میکند. آنگاه انجام های چوب ها را آنقدر خم میکند تا باهم وصل شود و آن ها را توسط شاخ های باریک و علف های دراز با هم می بافتد و محکم میکند. آنوقت روی این اسکلت را با پوست حیوانات و علف ها می پوشاند در کف کلبه يك سوراخ حفر میکند و در آن آتش می افروزد. در صورتی که دود رو و یا سوراخی در سقف کلبه وجود نداشته باشد، کلبه مملو

مردمان قایق نشین برای جستجو و بدست آوردن غذا همیشه از یکجا به جای دیگر نقل و مکان میکنند

در جزیره روی هم انباشته میکنند. زمانی که صدف در دریا کم و صید آن مشکل می شود، منطقه را به قصد صید بیشتر صدف ترک میکنند. و به سوی منطقه جدیدی پارو می زنند در حالیکه در عقب شان یعنی در قبیله که صدف ها را آنجا گذاشته اند، بعد از چندی علف و گیاه در اطراف پشته های صدف روئیده روی آنها را می پوشانند که بعد از مدتی تقریباً شکل تپه ها را به خود

حمل کنند، زیرا ایشان برای جستجو و بدست آوردن غذا همیشه از یکجا به جای دیگر نقل مکان میکنند و در عین جستجوی محل مناسب ممکن به غذا احتیاج پیدا کنند. ناگفته نباید گذاشت که در وقت نقل مکان از راه خشکه استفاده نمی کنند. دامنه ها و نشیب های کوه ها تا سواحل بیخس آمده اند و امکان عبور و مرور را از راه خشکه فوق العاده دشوار می سازد و از طرف دیگر زن فامیل در يك انجام قایق نشسته و برای حرکت دادن قایق پارو می زند. و مرد ها در انجام دیگر قایق نشسته نیزه ای بلند را در دست میگیرند تا اگر ما می آیرا دید فوراً بانیزه صید کنند. اطفال هم در وسط قایق اخذ موقع میکنند.

پیدا نمودن منطقه جدید برای بودوباش :

مروری بر گزارش بربك كارمل به پلینوم چارم کمیته مرکزی ح.د.خ. ۱۰

دوستی افغان-شوروی دست آورد کبیر حزب و مردم ما است

((... وظیفه ملی و وجدانی ، حزبی و دولتی خود میدانم به اطلاع شما برسانم که ملیون هاتن از فر- زندان اتحاد شوروی بزرگ از هیئات نمایندگی حزبی و دولتی جمهوری دموکراتیک افغانستان به شکل بی سابقه و بی نظیر و تاریخی ، استقبال عمیقاً برادرانه به عمل آوردند . هموطنان ! این استقبال دوستانه و بی نظیر برادرانه در واقعیت امر استقبال بود که از مردم افغانستان از افغانستان انقلابی و آزاده و مستقل صورت گرفت ...))

مطالب فوق را بربك كارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان هنگام موا- صلت بوطن بعد از سفر دوستانه تاریخی شان از اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی ، طی بیانیة شفاهی ای بیان داشتند که از طرف شهریان کابل ، با هلهله و شور و شعف زیادی بدرقه شد ، الحق که هم جریان پذیرایی ها و هم نتایج سفر تاریخی هیأت عالی رتبه حزبی و دولتی جمهوری دموکراتیک افغان- نستان تحت ریاست بربك كارمل بی نظیر ، تاریخی و پر فیض بود

هموطنان از جمند ما شمه از جریان سفر تاریخی بربك كارمل و همراهان را در روی صفحات جراید و روزنامه ها و تلویزیون و هم در امواج رادیو دیدند و شنیدند . ولی قرار معلوم ارج گزار ی مردم دوست اتحاد شوروی به مردم قهرمان افغانستان آنقدر وسیع و برادرانه است که نمی توان آنرا نمایش داد و یا آنرا در نوشته های نشرات و وسایل ارتباطی گنجانید . مظهر این دوستی و برادری بی نظیر را مردم افغانستان

و جهان طی سفر هیأت عالی مقام حزبی و دولتی ما به کشور دوست اتحاد شوروی دیدند و شنیدند . این مسافرت به شکلی آنچنان عالی صورت گرفت و فضای مفا- همت و مذاکرات بحدی صمیمانه و رفیقانه بود که نمی توان درین مختصر آنرا انعکاس داد . روحیه حاکم در مذاکرات رهبران دو کشور افغانستان و اتحاد شوروی بر اساس صمیمیت ، صراحت رفیقانه ، صداقت و تقاضای همکاری و حقیقت گرفته است که نمایانگر روحیه برادری دوستی و احترام میان رهبران دو مملکت ، میان مردمان دولت ها و احزاب دو کشور میباشد . هیئات عالی رتبه افغانی طی این مسافرت از مسکو ، تفلیس ، تاشکند و لنینگراد ، دیدن کردند در هر جا و هر قدم با پذیرایی بی نظیر روبرو شدند . درین شهرها با نمایندگان طبقات مختلف مردم ، کارگران ، دهقانان ، کیهان نوردان ، علمای و شخصیت های فرهنگی ملاقات نمودند آنها بر علاوه ، پذیرایی شایان بیوسسته آرزو مند ی شانرا برای پیشرفت کشور ما ، پیروزی های مردم ما و تکامل هر چه بیشتر دست آورد های انقلاب شکوهمند شور با خلوص نیت دوستانه و برادرانه ابراز می داشتند . استقبال پر شور و نیت نیک زعمای مردمان و نمایندگان مختلف جامعه شورای کبیر همه و همه مظهر دوستی بی شائبه و تز لزلنا پذیر بین مردمان جمهوری دموکراتیک افغانستان و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی میباشد که به طراز نوین و عالی و برادرانه موجود است و روز تاروز با ابعاد گسترده تر وسعت میابد . و هکذا نمایانگر همبستگی انقلابی و اصول بین المللیت کارگری میباشد

رهبران دو کشور طی مذاکرات شان که در فضای نهایت صمیمانه و صراحت رفیقانه صورت گرفت . بر جوانب مختلف دوستی دو کشور و انکشاف هر چه بیشتر آن بحث کردند و از پروسه این روابط و دوستی که به کمال ایدآل رو به توضیح هر چه بیشتر است ، ابراز رضایت نمودند . هکذا باید متذکر شد که پس از پیروزی انقلاب شکوهمند شور ما عده دوستی ، حسن همجواری ، همبستگی و کمک متقابل که در قوس ۱۳۵۷ بین مملکتین منعقد شده است و مبنای اصلی مذاکرات و اساس آنرا تشکیل میداد با رضایت طرفین تلقی شد . رهبران حزبی و دولتی افغانستان تحت ریاست بربك كارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم به دوستان و رفقای اتحاد شوروی راجع به موضوعات و کارهایی که در افغانستان در جهت تحکیم مبنای انقلاب فیصله های پلینوم های دوم و سوم مبارزه با ضد انقلاب صادر شده از خارج ، مبارزه علیه مداخلات خارجی در امور داخلی افغانستان ، درباره استقرار سیاسی مملکت و تأمین هر چه بیشتر وحدت حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، معلومات وسیعی ارائه داشتند و همچنان از کمک ها و مساعدت های دولتی اتحاد شوروی ، حزب کمونیست لنینی شوروی و مردم دوست و قهرمان شوروی سپاس فراوان ابراز شد . رهبران حزبی و دولتی جمهوری دموکراتیک افغانستان در جریان این مسافرت دوستانه با پیشرفت های شگرف خلق شوروی در راه اعمار جامعه بهر روزی و بهزیستی کامل از نزدیک آشنا شدند و همچنان باید متذکر شد که طرفین آرزومندی محسوس بود .

همه جانبه ایشانرا در مورد دوام همکاری دوستانه بین احزاب دو کشور یعنی حزب دموکراتیک خلق افغانستان و حزب کمونیست اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی ابراز داشتند . اتحاد شوروی همیشه به مردم افغانستان در راه اعمار زیر بنای اقتصادی جامعه افغانستان یاری رسانیده و این کمک ها ثمرات پر فیض بار آورده است . و در طی مذاکرات و مفا همت زعمای جمهوری دموکراتیک افغانستان و اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی علاقه مندی و رغبت شانرا در راه ادامه این همکاریها و هکذا رشد و تکامل و وسعت آن ابراز داشتند در حال حاضر و آینده بصورت وسیع تر شاهد همکاری های دو کشور در زمینه های اقتصادی ، تکنیکی ، تجار تی ، فرهنگی و سپورت ، معارف و صحت عامه هستیم و خواهیم بود . هکذا پس از پیروزی انقلاب شکوهمند شور و بویژه پیروزی خیزش ظفر مند شمش جدی ۱۳۵۸ و آمدن مرحله نوین و تکامل ملی انقلاب موقف اتحاد شوروی و افغانستان در مورد مسایل بین المللی و منطقه کا ملا مشابه است . این تشابه نظریات در مورد مسایل بین المللی و منطقه در ملاقات ها و مذاکرات هیئات جمهوری دموکراتیک افغانستان تحت ریاست بربك كارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان و هیئات اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی تحت ریاست لیونید ایلیچ بریزنف منشی عمومی کمیته مرکزی حزب کمونیست اتحاد شوروی و صدر هیئات رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی کا ملا

پیش گفتار

به تاریخ ۱۱ اسد ۱۳۵۹، شورای وزیران جمهوری دموکراتیک افغانستان تصویب کرد که مرور دو صد سال شمسی از وفات میا فقیر الله جلال آبادی علیه الرحمه تذکار و تجلیل شود.

باین موجب، پروژ ۹ د ۱۳۵۹، که برابر به سالگرد شمسی وفات میا فقیر الله جلال آبادی است یک مجلس علمی به مقصد بررسی بر زندگانی آثار و افکار آن دانشمند گرانقدر در کابل دایر خواهد شد و یکعه از دانشمندان کشور های دوست نیز در اشتراک خواهند داشت و یونسکو با افغانستان همکاری خواهد نمود، و در مطبوعات و رادیو و تلویزیون کشور، نشراتی باین مناسبت صورت خواهد گرفت.

ازینجاست که ضرورت معرفی سیمای نورانی این روشنفکر قرن هجده کشور، قبل از انعقاد سیمینار علمی ماه دلو امسال، لازم افتاد، تا اهل دانش و علاقمندان فرهنگ وطن، در باره زندگی میا فقیر الله حصارکی، جلال آبادی، نگر هاری ثم شکار پوری، و آثار و افکار او باخبر باشند، و به تحقیقات مزید دانشمندان که در زمان دایر شدن سیمینار باین خواهند شد، علاقه مشخصی بگیرند. چون وزارت اطلاعات و کلتور و اکادمی علوم افغانستان، بموجب فیصله شورای وزیران، مکلف به انعقاد این مجلس علمی می باشند، از یکعه دانشمندان منسوب باین دو مقام، و نیز از دیگر اهل علم و تحقیق، خواش کردیم یکعه مقالات اساسی در زمینه معرفی زندگانی و آثار و افکار این شخصیت علمی و عرفانی تهیه دارند، تا باین طریق وسایل ارتباط جمعی بتوانند پیش از سیمینار از روی این مقالات مطالب سودمند به علاقمندان برسانند.

به موجب فیصله مجلس مشترک وزارت اطلاعات و کلتور و اکادمی علوم افغانستان، این مقالات که اساساً جزء چند شماره ژوندون می باشد، ضمناً بصورت یک رساله جداگانه نیز صفحه بندی چاپ و وقایه گردیده قبل از سیمینار بدسترس عدّه پیشتر خوانندگان گذاشته خواهد شد تا باین بزرگوار صاحب دل نا آشنا نباشند. (ژوندون)

شاگرد، میا فقیر الله استاد معرفی

می کند

انتخاب از مقدمه مکتوبات

بقلم گرد آورنده آن مجموعه

محمد فاضل انصاری

مریدو شاگرد میا فقیر الله جلال آبادی

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذي جعل العارفين مظاهر تجليات ذاته ....
مقیم زاویه خاکساری ... فقیر محمد فاضل
بن پیر محمد بن ملا لیباس انصاری ...
واضح رای دقایق آرای طالبان صادق ...
می گرداند که :
چون مدتی در خدمت فیض و کرامت موهبت
... حنفی النسب، محمدی المشرب صاحب
تصانیف عالیه مثل :
فتح الجمیل ومدارج التکمیل
براهین النجات من مصائب الدنيا والعرضات
فیوضات الهیه .
طریق الارشاد فی تکمیل المؤمنین والاولاد،
منتخب الاصول در فقه .
وثیقه الاکابر .
قطب الارشاد (که آنرا مدارج عالیه نیز
گویند).
فتوحات نجیبیه، شرح عقاید صوفیه
والله سبحانه، عوالموفق !

یوهاند عبدالحی (حبیبی)

چگونه یک درویش صاحب دل، شهریاران سه کشور را بر آستانه خویش فراهم آورد ؟

فقیر الله جلال آبادی

عارف و دانشمند

و مؤلف عصر ابدالی

حریفان باده ها خوردند و رفتند
نمی بینم درین ایام جا می
تهی خمخانه ها کردند و رفتند
که باشد بر کفش از باده جامی
(مولانا جامی)

دربهار سال ۱۹۵۷ (۱۳۳۶ هـ. ش) مرا گذری
برشکار پور، شهرستان سر زمین سند افتاد.
این شهر از نظر یکنفر جهانگرد مزایایی ندارد،
و نه در آن اینه بزرگ باستانی و چیز های قابل
دید موجود است، که نگاه سیاحان و جهانگردان
را بخود جلب کند. ولی من بانگاه دیگری این
شهر را میدیدم، و هر کوجه و دیوار کهنه آنرا
بچشم انس و الفت می نگریستم، زیرا بمن معلوم
بود، که باری یک درویش وارسته سرزمین
اجداد من، باین شهر آمده و در اینجا خانگاه
(خانقاه) کوچکی ساخته بود و جهانی را گرد آن
فراهم آورده !
من میدانستم که سوزدل این عارف آتش
نفس، باری از مجاری دریای سند تا آمویه،
جهانی را گرم داشته بود، و صبر فیوض این مرد
بزرگوار، بر دل شهریاران و توانگران و مستمندان
و بیخوابان تابیده بود .
مردیکه از (حصارک) نگرهار بر آمد و جهانی
را گرفت . صاحب دلی که دل های ملیونها انسان را
به تپش در آورد . حصارکی ای که حصار ظلمت
و جهالت را فرو شکست، جلال آبادی ای که

جلال جمال را بهم آمیخت !
دانش مردی که از خانواده رشوت و تقواست
دستم گرفت و کشان، کشان برد و گفت :
ببین! باری درین گوی، موکب ابدالی بقصد
زیارت این درویش میگذاشت !
من چون نیک دیدم، مناظر و دوره های تاریخ
از نگاهم مانند پرده های سینما گذشت و عظمت
اسلاف بیادم آمد : که درویشی ساده پوش از
شهر و دیار خود، بسر زمین دیگری می آید و
به نیروی تقوا و اخلاق و انسان دوستی، ملیونها
مردم را هرید و فرمانبردار خود می سازد، و چراغی
از عرفان و دانش می افروزد، که قرن ها فروزان
می ماند و زوایای تاریخ را روشن می سازد .
این مرد جلال آبادی مولود زمانه است، که
دو امیرانودی مثل در هند و صفویان در ایران
بعروج خود رسیدند و عنقریب بسوی انحطاط قدم
می برداشتند، قبایل افغانی که مدت ها زیر سم
ستوران این دوقوه بزرگ شرقی و غربی کوبیده
میشدند، از حیات کوچی گری قبیلوی کم کم به
تشکلات فیودالی نزدیک میگرددند، و بصورت

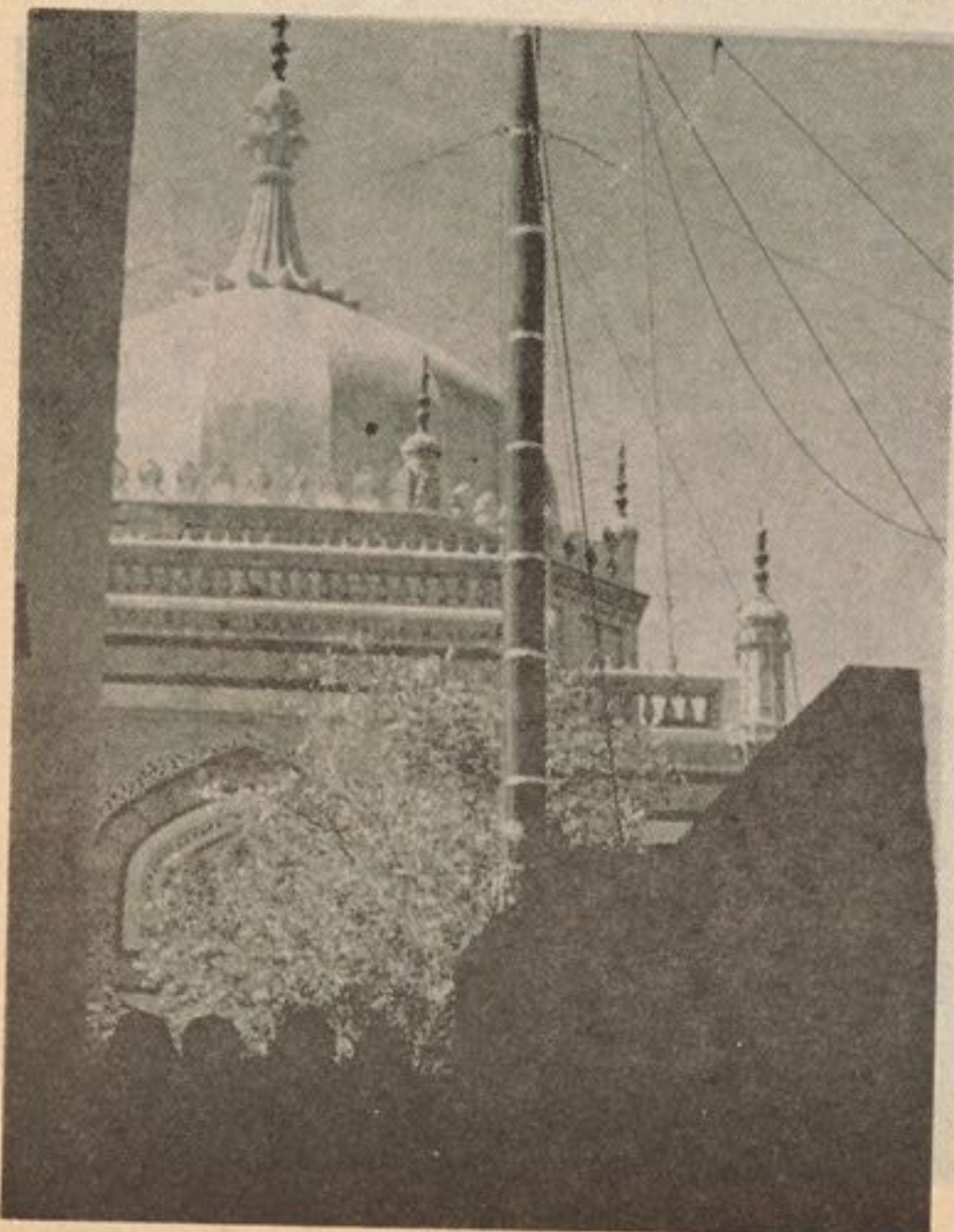
اصلاح طلب بود و از مکتوبات او پدید می‌آید، که بادر بآرامند شاهی در قندهار و امرای بلوچ و سند رابطه و مکاتبه داشت. و فرماندهان این کشور هابه‌وی ارادت داشتند، و بر آستان او سرادات فرومی آوردند، و بنا برین وی تنها یک رهنمای روحانی مردم نبود، بلکه در سیاست و جهان‌داری هم به ارباب اقتدار هدایت‌ها میداد، و محیط زندگانی او دوره نفع فی‌الذم و تشکیل سلطنت افغانی در قندهار است، که یکی از ارکان فکری این تحول مدنی بشمار می‌آید.

خوب، حالا باید دید که این شخصیت دانشمند و بارز از کجا پدید آمد و در کجا پرورش دید ؟

دود مان واجدانش کجا بودند ؟
در سرزمین کندها رای تاریخی، جایکه دریای کابل از کوهساران بلند فروآمده و با- تمکین و وفار می‌گذرد و بیک طرف آن ستیغ‌های بلند سپیتاگوناگری تاریخی (سپین غر کنونی) بازیبایی دل‌انگیزی به نظر می‌آید، وادی‌های سرسبز و شادابی موجود است که گل‌های آن جمال خاصی دارد، و بهار آن از شگوفه نارنج عطرآگین است.

درین سرزمین روستایی‌بنام (حصارت) تاکنون در جنوب جلال آباد کاین است و دو قرن قبل اندرینجا دودمان (سادات علوی) بسر می‌برد، که از آن مرد عرفان و دانش و مولف محقق

لفظاً ورق بزیند

گنبد مزار میا فقیرالله در شکارپور

عبدالرحمن جامی در سررشته طریقه خواجگان شرح داده. بنای این روش روحانی «بر توحید و تجرید دل از آگاهی بقیر حق سبحانه و تعالی، و خلوت در انجمن است» که مرد عارف همواره با خدا آشنا و در بین مردم محشور باشد به اصلاح جامعه و رهنمایی مردم بکوشد که :
دایم، همه‌جا، با همه‌کس، در همه کار میدار نهفته چشم دل، جانب یار

این طریقت که یک نوع ریفرمی در اندیشه عارفانه و زاویه نشینی صوفیان بود، در مدت دو قرن از سر رفت و هند تا استانبول جهانی را گرفت، تا که شیخ احمد کابلی سر هندی آنرا با تشریحات عالمانه در افغانستان و هند روایی نام داد، و بعد از او، شاه ولی الله دهلوی در حدود ۱۱۵۰ ق در مدرسه خاص تفکر اجتماعی و سیاست اسلامی، فکر تعمیر نوین تمدن انسانی را در آثار مشهور خود مانند «حجة الله البالغه و بدو بازغه» و غیره نیک پروراند، که مفارن ظهور آثار انقلاب صنعتی در غرب و نهضت فکری (انقلاب کبیر فرانسه) و تحول اجتماعی بشر بود. از بنیاد سیاست مدنی و اصلاحات اجتماعی که بنام «ارتقا فات» بر اساس دین و تصوف اسلامی در آثار شاه ولی الله استوار شده، چنین پدید می‌آید، که مفکران و دانشمندان این عصر را توجه خاصی به امور سیاست و اصلاح جامعه معطوف بود، و بنا برین اکثر مکاتیب ولی‌الله صبغه سیاسی و اصلاحی دارد.

میا فقیر الله نیز از دسته چنین درویشان

خط و میر میا فقیرالله به نسخه خطی نهج‌التعلیم آرشیف ملی

جریانات سیاسی و معنوی و روحانی برخوردارند، که بقینا در حیات اجتماعی مامور بوده و جزء لاینفک فرهنگ و تاریخ تفکر ما شمرده میشوند. درین زمان سلسله تدریس علوم منقول و معقول در مدارس مادر شهر هوروستاها ادامه داشت، بکن دانشمندی اگر به خواندن و فرا گرفتن علوم دینی مانند تفسیر قرآن و احادیث نبوی و فقه و ادب عربی می پرداخت، حتماً قسمی از حکمت و منطق و کلام و فلسفه و ریاضی را نیز فرا میگرفت و در عین تحصیل این علوم، باید جریان عظیم فکری که جنبه فوی انسانی داشت یعنی تصوف و طریقت راه خدا، نیز برخوردار می‌نمود، که این جریان معنوی پر وضع اجتماعی و سیاسی و اقتصادی مردم نیز اثر عمیق داشت، با اینکه تحول اوضاع اقتصادی و اجتماعی چنین جریان فکری را بوجود آورده و حرکت آنرا تسریع می نمود.

مهمترین جریان فکری این عصر در سرزمین های آسیای میانه، بشمول ماوراء النهر و خراسان (افغانستان) و نیم ناره هند، طریقت نقشبندی است که در حدود ۷۵۰ ق در خاکنابخارا و سمر قند نشو و نمایانته و در مملکت خراسان که پایتخت آن هرات بود، بوسیله مولانا یعقوب چرخ و خواجه عبیدالله احرار و مولانا عبدالرحمن جامی و شیخ احمد کابلی (متوفی در سر هند ۱۰۳۴ ق) و دیگر رجال دانش و اندیشه و عرفان روایی یافته بود.

این طریقت که راه و روش زندگانی مینی بر- اصول اسلامی، مطابق تحول اقتصادی و معیشتی قرن هشتم هجری بود، عرفان و تصوف را برای اصلاح جامعه انسانی از زوایای اندیشه فراریت به آغوش اجتماع کشانید و قراریکه مولانا

مجموعی در مقابل اشغالگران خارجی بیامی- ایستادند.
نهضت پیرروشان در حدود ۹۴۰ ق) و بعد از آن حرکت خوشحال خان خټک (در حدود ۱۰۸۰ ق) و پس از آن نهضت آزادی بخش میرویس خان در قندهار (حدود ۱۱۲۰ ق) نشانه بیداری های اجتماعی و سیاسی مردم ماست، که در سنه ۱۱۶۰ ق منتج به تشکیل سلطنت ابدالی (دراتی) و جلوس احمد شاه بابا در قندهار گردید. و بنیاد افغانستان کنونی، گذاشته شد.

این دوره از حدود ۹۰۰ تا ۱۱۶۰ ق در تاریخ بیداری و آزادی خواهی مردم ما زمان معتابهای حریت‌زایی شمرده میشود، که مردم ما به تشکیلات مکمل تراجمی و سیاسی پرداخته و بشرق و غرب به فتوحات روی آورده‌اند و بیک سلسله

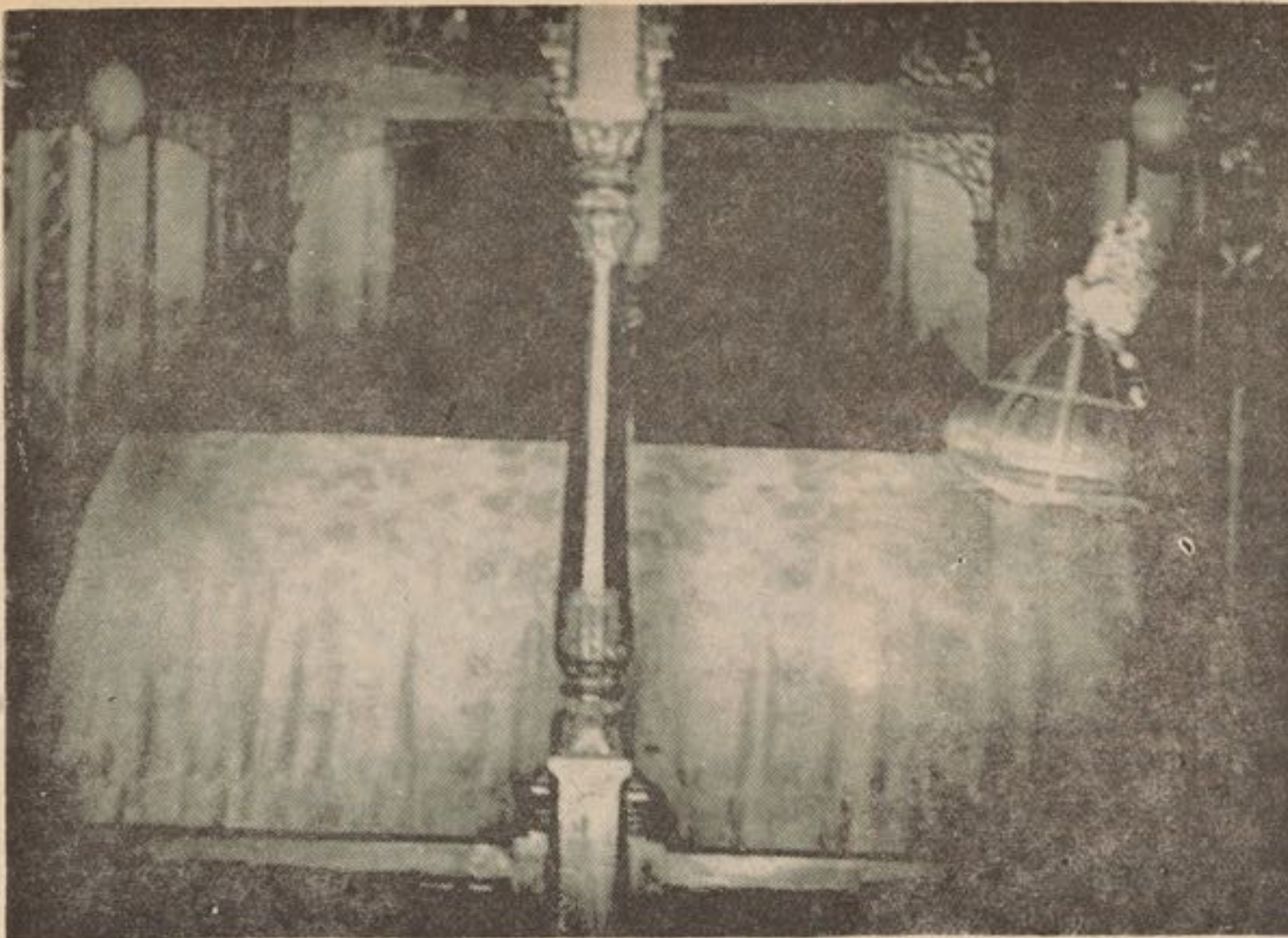

خط و میر میا فقیرالله بر نسخه خطی صحیح ترجمی سند

مانند فقیر الله بن شاه عبدالرحمن بن شام - شمس الدین ، پیش از سنه ۱۱۰۰ ق بدنیامد و در افغانستان و هند علوم اسلامی خواند و در ایام جوانی مردی عالم و محقق و نویسنده و عارف خدا شناسی برآمد و مولد خود را حدود روتاس و وطن خود را حصارک خاص و جلال آباد میدانند (مکتوبات چاپ لاهور ص ۲۷)

فقیرالله بعد از سفرهای طولانی در هند و قندهار و ممالک عربی، و زیارت حرمین شریفین در طریقت نقشبندی بردست شیخ محمد مسعود دایم الشهود پشاور و نقشبندی بیعت نمود، که وی مرید شیخ محمد سعید لاهوری بود و محمد سعید به وسیله شیخ سعدالله از حضرت آدم به نوری خلیفه شیخ احمد فاروقی کابلی (تم سرهندی) استفاضه کرده بود و چنین بنظر می آید ، که در ایام جوانی مقارن نبضت میرویس خان هوتک به علم و هدایت خلق و عرفان خدا شایسته داشت پنه خزانه ۱۲۹ .

شاید هم بابتی او به طریقت نقشبندی پیش از سفر او مجاز واقع شده باشد . میافیرالله در تمام مسالک تصوف، مطالعات وسیعی داشت و در طریق عرفان عملاً سیر کرده بود ، و علاوه بر طریقت نقشبندیان در طریقت قادریه نیز ماذون بود، و از آثار وی پدیدار است که در علوم تفسیر و حدیث و فقه و تصوف مرجع اهل روزگار و از نویسندگان علمای دیار بود، وی بعد از سیر آفاق و انفس در حدود سال ۱۱۵۰ ق به شهر شکارپور رسید آمد و خانگاہی را

عکس مرقد میافیرالله در شکارپور

که بعد از مرکز روحانی مردم سندو خراسان گردید تاسیس نمود . این سید آتش نفس حصارک جلال آباد، باحاطه

تایشاور و لاهور و کرانه های آمویه و هرات و قندهار تا بحیره عرب دست یافت و هزاران نفر مشتاق و عقیدت گیش، از آقاصی دیار، بر آستانه ایسن درویش حاضر می آمدند و فیض میبردند، اخلاق می آموختند و بروشنی عرفان فایز میگشتند .

در آنوقت احمد شاه ابدالی (درانی) مرد بزرگ تاریخ افغانستان در قندهار شالوده سلطنت بزرگی را باز گذاشت ، که در قلات بلوچ نصیرخان و در سند فرمانروایان کلبوره در اطاعت آن حکم می رانندند ، و محمد سرفراز - خان امیر ایشان بود ، و هم در مکران محبت خان بلوچ حکمداری داشت ، جای تعجب است که این هر چهار نفر حکمرانان عصر ، از قندهار و سند و قلات و مکران عرض ارادت خود را بر آستانه این درویش صاحب دل کردند .

در چنین حال فقیرالله مدتها رهنمای خلق بود و از مکتوبات وی آشکار است، که احمد شاه ابدالی از قندهار به وی نامه ارادت نوشتی و جواب گرفت، همچنان به حکمرانان سند و بلوچ، نامه های هدایت آمیز دارد .

از اسلاف شنیده ام: که وقتی احمد شاه بابا بدعوت شاه ولی الله دهلوی و مسلمانان هند و موافقت میافیرالله و میاعمر چمکنی (پشاور) عزم جهاد مقابل مرهته را در هند نمود و خواست که شاهان شکست خورده مغولیه دهلوی و مردم هند را از خطر بزرگ تشتت و خانه جنگی (۱) بقیه در صفحه ۸۵

(۱) شاه ولی الله دهلوی در مکتوبی که بنام احمد شاه درانی نوشته، سیاست و وضع اداری سلطنت دهلوی را در آن عصر بمنزله (لمب صبیان) شمرده است «مکتوبات ص ۱۲»

عکس مدخل مزار میافیرالله در شکارپور

کار خانواده

به دوش کیست

زن یا مرد؟

چرا با هم در امور منزل سهم نگیریم

آیا اطفال تنها به نوازش و محبت مادر احتیاج دارند؟

پدران غیر از بیرون منزل دیگر چه

بکنند؟

وظایف و مسوولیت های پدر در برابر خانواده اش هر چه از مسوولیت های خانواده گمی یاد شده است بانام مادر تمام گردیده و به ندرت از وظایف و مسوولیت های پدر صحبت میشود. این دلیل آن نیست که پدر در برابر زن نسبت به چگونگی وضع حمل و زایمان، روش نگهداری سلامت جسمی و روحی مادر و نوزاد، طرز رشد و نمو نوزاد، و تربیه و پرورشش کودک وظیفه و مسوولیتی بعهده ندارد بلکه پدران بر علاوه وظایف خارج از منزل باید در همه کارهای منزل و خاصتا تربیه و پرورشش کودکان سهم فعال داشته باشند. هیچ دلیلی وجود ندارد که پدران مانند مادران قادر به انجام امور منزل نبوده و سهم مساوی در نگهداری و پرورشش کودکان نداشته باشند. پدران با طرز و مفکوره های متفاوت در کارهای منزل حصه میگیرند. بعضی ها با داشتن مفکوره کمک باخانم و گروهی همراه با حسن مسوولیت در برابر خانم و کودکان، پاره ای از کارهای منزل را انجام میدهند.

وظایف منزل باید همراه با روحیه همکاری انجام داده شود. حقیقتا گروهی اثبوه از پدران با

وجود داشتن وظایف خارج منزل سهمی بارز در تربیه و پرورشش کودکان و اجرای امور منزل مسی گیرند.

گروهی از پدران نیکه به مفکوره سهمگیری در نگهداری و پرورشش نوزاد و کودک آشنایی ندارند می گویند، و انتظار میکشیم تا نوزاد ما شبیه انسان شود. اما این گروه پدران وقت گرانها را در انتظار بی جا از دست میدهند. در حالیکه پدران در انتظار به سر میبرند، و برای پدری در حال انتظار دشوار خواهد بود تا به پایه مادری با تجربه رسیدگی نموده و موقوف مساوی بحیث یک پدر فعال در امور مربوط به پرورش نوزاد داشته باشد.

فکر میکنم که یک پدر با داشتن وظیفه خارج منزل - با وجود اینکه خانمش در منزل به سر می برد - به بهترین وجه با کودک آن و خانم خودسازش خواهد کرد اگر نصف و یا قسمت بیشتر اداره و نظم کودکان و امور منزل را بدوشش گیرد. چون قدرت رهنمایی و صبر و حوصله

مادر معمولا در ختم روز به سر میرسند، بر پدر لازمست تا وظیفه رهنمایی کودک کان را بعد از ختم مصروفیت روزانه خود عهده دار شود. این روش سبب پیدایش تنوع در طرز اداره و نظم منزل شده که کودکان از این تنوع لذت برده و مستفید میشوند.

وقتی که پدر سهم روزانه خود را بصورت معمول در منزل انجام می دهد، معنی آنرا نمیدهد که محض از بار سنگین وظایف خانم خود میکاهد. بلکه یاری باخانم و تشریک مساعی در انجام دادن امور منزل که خانم در طول روز به تنهایی انجام میدهد، مینماید.

این روش پدر ثابت میسازد که وی معتقد است تشریک مساعی اش در اجرای پاره ای از امور منزل سبب بهبودی و خوشبختی فامیل میشود.

یکی از وقایع مهم زندگی زن و شوهر همانا ورود فرزند جدید می باشد - صرف نظر از اینکه او این فرزند است و یا هشتمین و نهمین و دهمین. زن و شوهر هر دو با مسایل نو، دگرگونی های تازه و دشواری های جدید رو برو می شوند که باید برای مقابله با آنها آماده باشند.

شما که پدر میشوید برمسوولیت شما نسبت به خانواده و اعضای آن بیشتر میگردد. گذشته از این مسوولیت ها، تلاش شما در کسب تجربه، حفظ و نگهداری تعهدات، تربیه و پرورشش کودک زیاد میشود. اینها همه برای گروهی از پدران دردسری بیش نیست.

اما برای پدران واقعی در مقابل تمام زحمات و تکالیف، خوشی و لذت آور است. و این گروه پدران عقیده دارند که این خوشی و لذت تمام تکالیف، زحمات و مشکلات را جبران میکند.

وظایف و مسوولیت های پدران از نخستین مرحله حاملگی مادر آغاز میشود. شما که خانم حامله

دارید باید اعتماد او را بخود جلب کرده به زندگی دلگرم و به دنیا آوردن کودک امید وارش کنید. زیرا این وضعیت شما دارای ارزشش زیاد بوده و در غیر آن انتظار نوزاد سالم را نداشته باشید.

اینرا باید بخاطر داشته باشید که خانمها در دوران حاملگی از بقیه در صفحه ۴۷

هیكل استاده مجسمه رب النوع سوريا هزاره بغل مكشوفه سال ۱۳۵۸ كوتل خیرخانه

نظر محمد عزیز

كشوف مجسمه سوريا در كوتل خیر خانه معروف كلتور و فرهنگ آریاناى

كبدیو

یعنی در آسیای مر کزی درة ولید
 رول عمده داشته و افزا و آلات زراعتی و
 فلاحتی ، رز می و بز می از خود به
 یاد گاریا قی مانده اند .
 پدیدة مذهبی و سنن قد یمه با
 ختری علاوه از پر ستش اناهیسا
 و ناهید ، الهه سر سبزی و خر می یکی
 هم سور یا بود . چنا نچه در یکی از
 قابهای که روی آن ملمع طلا شده و
 نمایندگی از رب النوع آسیای صغیر می
 نماید و بنام رب النوع سیبل معروف
 است از آی خا تم کشف و در آن
 سمبول رب النوع سور یا چند رایا
 «ماوو» را که مهتا ب معنی مید هدیه
 وضوح مشا هدیه کرد . به گفته زائر
 چینای معابدی زرد شتی و سور -
 یایی در با ختر و در شمال گندها را
 کی - ان - تو - لو برای نیا یشس
 طلبی زیا دی داشت و از طرف شاه
 منطقه در حما یت بود . بعضی
 عا عقیده دارند که در سده های
 ششم و هفتم میلادی کا بل و نواحی
 آن قسمتی از ساحت شرقی
 ساحه لامبا کی ویا لامبا که یا
 لغمان و سرو بی فعلی تحت قلمرو
 شاه کا پیسا بود که با گو پتساه
 های هندی در جدال بوده و سرزمین
 های جنوبی را از آن گرفته بود
 دانشمندان بر ین عقیده اند که
 ناگازهازا ولا مپا کی تحت تصرف
 کنگیلای یفتلی قرار داشت ، همین
 طور هیوان - سا نک از عنصر
 سوریا در سونا گرو معبد زون یا
 سونا یادآور شده و از بت های سمین
 باتسمیه های محافل و مراجع دین
 سوریا بی اطلاعات مفیدی ارا نه
 میدارد . کشف ساحه کو تل خیر -
 خانه دوازده کیلو متری شمال کا بل
 که در واقع يك معبد آفتاب پر -
 ستی سوریا بی است با بدست
 آمدن مجسمه سور یا که در سال
 ۱۹۳۴ توسط دانشمندان فرانسوی
 کرل و ژوزف هاکن کشف گردید
 نظر یا تی را در عمل پیدا نمود که
 بصورت مختصر در این مورد شرحی
 را لازم خوا یم دانست .
**كشوف مجسمه سور یا در ۱۹۸۰ از
 كوتل خیر خانه .**
 این مجسمه که بالای کر سی روی
 گا دی قرار گرفته باتاجی سه شا
 خوفیته مز ین گردیده در سر آن
 مجسمه به مشا هدیه میرسد ، بالباس
 مزین با مپره های مرو ارید و يك
 حمیل گل و موزه های سواری و جنگی
 مرصع بادو مو گل یعنی مو گل خیر و
 بسزای داشته است . بدین ملحوظ
 مردمان آریا بی قبل از مها جرت های

هما نظور یکه آریا یسی ها در
 آریاناویچه از تمدن و فرهنگ غنی
 برخوردار بودند در آخر ینش مظاهر
 و پدیدة های عنعنوی شان ، سر آمد
 بسا ملل گیتی به شمار میرفتند
 پهنای وسیع قلمرو آریا نای کبیر
 که به ایالات مختلفی انقسام یافته
 بود ، با ختر قد یم بحیث یکی از
 این ایالات با داشتن کوه های سر
 بلك کشیده ، آسمان نیلگون ،
 شفاف ، قله های شامخ و سرزمین
 شاداب ، در تمدن مردمان این خطه
 باستانی یعنی آریا نای کبیر تأثیر ی
 بسزای داشته است . بدین ملحوظ
 مردمان آریا بی قبل از مها جرت های

یعنی این دو مو کل به نامپسای دنده و پینگله بوده و توسط اروز- یارو نا واسپها درحالت پروازمشا- هده میشود. در همین جا دانشمندان موجودیت دو مجسمه بزرگی دیگری را به اساس سه سکوی که در آنجا موجود بود تایید میکنند که صرف یکی از آنها دو پای ساق آن به بعد مشاعده میشود و نگهبان یا محافظ نیز در طرف چپ آن قرار دارد. اتاق های برای نیایش در این معبد بنظر رسیده که شاید پیروان دین سوریایی باشد یا باشند گان معبد بوده باشند. به عین متوال در سال ۱۳۵۸-۱۹۸۰ مجسمه دیگر سوریای بصورت تضاد فی از کوتل خیرخانه مر بوط به ساحه هزاره بغل کشف گردید که از نظر تیپ و بعضی مشخصات، ارتباط خویش را از نظر دوره مر بوط بدوره شاهان کابل یا یفتلی ها میرساند مجسمه مذکور بصورت ایستاده بوده و دودست آن در مقابل سینه طوری قرار دارد که دو تسمه یا قبضه بدستش بوده باشند.

در وسط دامنه حمیلی مملو از گلهای قرار دارد دو تسمه سلاح مانند شمشیر در آن چپ آن باجوا هر مزین گشا نیده شده است و بالای آن در دو قسمت ساحه و بازو ها بصورت چین خورده همواره گردیده است. درای موزه ها یا چموس های سواری اسب بوده و سطح فوقانی آن توسط دانه های قیمتی بصورت منظم زیب وزینت گردیده است. و بدین عکس مجسمه مکشوفه سال ۱۹۳۴ کوتل خیرخانه درای تا جی چند ضلعی و مشبک بوده و در وسط توسط پرنده شاید طاوس که حمیلی درگردنش ملاحظه میشود با یک فیته که مملو از مروارید هاست به مشاعده می رسد. موهای مجعد آن در قسمت شانه فرود آمده و در گردنش دو قطار چمپول به سبک سکه های یفتلی و بعضا ساسانی به نظر میرسد. همانطوریکه قبلا گفتیم بقایای این آئین مهر پرستی تا قرن هشتم در کشور و تا قرن چهاردهم هنوز هم در هندوستان مورد تقدیس بود که توسط همین آریایی های مهاجر در آنجا انتقال داده شده و بعد های یفتلی هادر این آئین گرایش بیشتر حاصل نمودند و به اساس نظریات مورخین و شرق شناسان، یفتلی خود

از آنکه آخرین بقایای کوشانیان را در شمال هند و کشمیر مضمحل می سازند و بطرف جنوب و بخصوص در قسمت وسطی هندوستان یعنی ملوا پیش میروند. نه تنها به بود یزم گرایش حاصل مینمایند بلکه آئین با خود آورده یعنی سوریالیزم را نیز بخش مینمایند. ابوریحان البیرونی از طائفه ترکهای شمالی نیز یاد آور میشود که با یفتلی ها البته در اینجا مطابقت نداشته ولی هم وقتی شاهان کابل غزنه و زابلستان قرار می

قسمتی از مجسمه سوریایانگهبانهای آن مکشوفه کوتل خیرخانه سال ۱۹۸۰

گیرند و در متون و کتیبه های مکشوفه شاهان کابل و کابل شاهان و ترکی شاهان گفته اند از این گفته برمیآید که در قدیم و گذشته ها هر طائفه که حکمروای سرزمین کوو فی یا کابل میبود به شاه منسوب میشد ولی فرقی بین هندو شاهان و ترکی شاهان از کلمات والقباب او نمی پیداست که فرقی در میان شان موجود بوده و مورخین عرب مانند یعقوبی بلادری عبید الله بن خرداد به در

منسوب شده اند وجود دارد، ارتباط بدوره یفتلی گرفته چنانچه بستن دیدیم یا فیته های موها نه تنها در سکه های یفتلی دیده شده بلکه در عقب سر مجسمه های منگی مکشوفه کوتل خیرخانه، سکندر تپه گردیز و سکه بتکاری سوات بخوبی ملاحظه میشود بادر که این مساله میتوان گفت که در دوره یفتلی به همان معیار یک آئین آفتاب پرستش مورد پرستش بود درار تقاوحفاظت سوات یسان مانند شیوائزم، بر همین یزم بود یزم نیز احترام گذاشته شده و دو شادوش این ادیان آئین مهر پرستی و یاسوریا یزم مورد قبول جدی قرار گرفته و این آئین آنقدر در کلتور و

زبان این ناحیت تا نیری وار دهنده که تاکنون از اسما و طرز العمل زبان آنها پیوند عمیقی با این سرزمین ها را با معتقدات و خصایص دوره قبلی میتوان بخوبی ملاحظه کرد مثلا همانطوریکه گفته آمدیم آنها بیکه کلان، حکمروا و یا حاکم منطقه بودند بنام میر، میرا و غیره یاد میشدند روی این ملحوظ دیانت سوریایی تا قرن دهم میلادی نیز رواج بیشتر داشته پیروان زیاد دی بدست آورد. و یکبار دیگر قدمت یمن سنن و معتقدات شاهان را احیا نموده است. همانطوریکه در پرستش سوریای مبادرت ورزیده اند در تایید و پرستش مهتاب ماووه یا این تسمیه در اواخر سده یازدهم شانزد هم از آن اقتباسات زیاده وجود دارد. امپراتوران کوشانی نظیر کنشکاه و هویشکاه عنصر سوریای و دین وی را پذیرفته و در مسکوکات شان همیکل سوریای را بضر برسانیده اند. در متون یونانی فرزند دیاووس و زوس، به ذکر رفته است.

بدین ملحوظ آئین مهر پرستی در فرهنگ آریایی ویدی قدامت پیش از یک هزار و چهار صد ساله قبل از تولد حضرت مسیح داشته و در پهلوی ادیان و مذاهب دیگری آریایی مخصوصا آتشی پرستی که رب النوع وارو نا متعلق به آن است در پهنای عظیم کرانه های سند هندوستان، و وادی های وسطی هندوستان و جنوب هندو کشش ترو پیچ داشته که بصورت متوالی اکثر پدیده های این عنصر تاکنون در لابلای فرهنگ بقیه در صفحه ۴۶

یک سبزه و یک درخت بیمارستان

پیوسته بگذشته

آصف فکرت

پرندۀ کو چکی که روی درخت توت از شاخه به شاخه می پرید می خواند :

— کوکو کو !

صید هوس شد م کو !

به خاطر طعمه یی ،

بند قفس شد م کو !

روزها در تقلا ی خسته کنند ه بی سبزی می شد ند . همه بینوایان ((لونا)) ، مثلی اینکه به خودشان مصیبتی وارد آمده با شد در غم و نا راحتی دو نانا شریک بودند از همه گذشته چگونگی آنها لسی در برابر چنین واقعه نشنید نمی می توانستند خاموش بمانند ؟ آنان می دانستند پول پیدا کردن چه دشوار است ! آنان مزره نایان تلخ کار را چشیده بودند .

آنان شب ها به دشواری خوابیده بودند و به این حساب در برابر بد بختی دیگران نمی توانستند بی تفاوت بمانند . نه ! هزار بار نه ! آنان هرگز چنین کاری نمی کردند . بیچارگان بیچارگان را مدد گارند . آنان با رخت شویی و آشپزی در خانه دولتمندان ، با سرگردانی در جاده ها یا با کار در کلبه های خودشان می دیدند که زندگی آسان نیست . هنگام کار آنان مجبور بودند اهانت و دشنام از بابان خود را تحمل کنند و برای اینکه پولی به دست آرند خود را از همه چیز محروم نمایند . آنان بیش از استحقاق شان متحمل رنج و مشقت گردیده بودند . و تنها خدا میدادست که بارها چه کارهای

با مشقتی انجام داده بودند ، تا چند پول به دست آرند و شکم های شان را پر کنند .

ترس از تهدید ((دو نانا)) سر تا سر شهر را فرا گرفته بود این باریک شکایت نبود بلکه یک تهدید ترس آورده بود . ((دو نانا)) می گفت :

— دعا کرده ام ، عذر کرده ام ، نالیده ام ، به خاطر پولم . اما از هیچ جا جوابی نشنیده ام . حالا دیگر نگو بید که من یک جا دو گرم می شنوید ؟ می روم به دیار جا . دو گران . بنا بر این دیگر شکوه نکنید . هر کس پولم را گرفته خواهد مرد ... نفرین کرده ام . ترس از مرگ تمام محله را فرا گرفته بود . ((دو نانا)) نفرین کرده بود .

((موسو کو)) با تمام دلیل ها و برهان های مادر کلان و عمه اش بیش از آن نمی توانست در برابر ناله ها و فریاد های ((دو نانا)) مقاومت کند . نفرین های همسایه گوش ها یش را آزار می داد .

— شما همه مردمی که کار می کنید که رنج بینوایان را می دانید آنچه را که می پالم پنهان نکنید .

هوس رخت های نو و جواهرات گرانبهارا همه به اعمق دوزخ سپرد . او بار دیگر از پس دادن پول به ((دو نانا)) با مادر کلان و عمه اش صحبت کرد ، ولی هر دویشان گفتند : — نه ، نه ! احق نشو .

و باز هم مثل گذشته با او مخا — لغت کردند . ولی با همه ((موسو کو)) می خواست پولی را که یافته بود به صاحبش مسترد کند . فکر نمی کرد که عمه و مادر کلانش موافقند یا نه !

((موسو کو)) با لحن معنی داری آغاز کرد :

— عمه ! شنیدید ((دو نانا)) چه می گفت ؟ — بلی شنیدیم . بگذار هر جادویی می خواهد بکند . بگذار . — اما او شوخی نمی کند . نفرین می کند .

ولی پیرزن آرزو نداشت که این پول را مفت از دست دهد ! و گفت :

— ببین ! آیا این پول دست ما — یت زامی سوزاند . این یاوه گوئی ها را فراموش کن ، این گپ ها را باد می برد . من دیروز به دنیا نیامده ام .

می فهمی ؟ — سولی ، مادر کلان ... — فراموش کن . فکرش را هم نکن . این همه ترس برای چه ؟ اگر دزدی کردیم یا بدترسیم و منتظر خطر باشیم ولی تو تنها کاری که کردی پول را از کنار راه یافتی و برداشتی .

او تنها گپ می زند . دروغ می گوید . هیچ کاری نمی کند . پول را از دست نده . اگر خودشان چنین پولی را می یافت فکر می کنی پس می داد ؟

خوی نیک موسو کو بار دیگر همه این استدلال ها را رد کرد

دختر بیچاره ! و جدا نش او را آزار می داد ، این حالت گویا او را در میان آتش قرار داده بود .

در حالیکه غرق در اندیشه های گوناگون بود ناگهان متوجه شد که مقابل دروازه چپری ((دو نانا)) ایستاده است . آیا با یست داخل شود یا نه ؟ به چه بهانه داخل شود ؟ بلی ، چه بهانه ؟ نه ، یقیناً نمی توانست .

این بار خانواده او نه بلکه خودش بود که تصمیم گرفت دقیق تر فکر کند . او خجالت می کشید عمیقاً شرمسار بود که این پول لعنتی آزارش او را از او گرفته بود .

((دو نانا)) همه تقاضا ها و تهدید ها را انجام داد . ولی پولی پیدا نشد . حالا تنها یک راه باقی بود . نفرین برای انتقام . نفرین برای مرگ آنکس که پول گرفته بود .

آیا دو نانا می گذاشت تا با پولی که با مشقت و قربانی پیدا کرده بود دیگر عیش و نوش کند ؟ نه ! با یست چنین می شد . تمام مردم قبیله زاری ها ، تقاضا ها و نفرین های او را شنیده بودند . همه بیچارگی و بینوایی او را می دانستند . حالا با یست نفرین می کرد .

یادداشت‌های پوپول در کنار جادو

دو نانا به امبریز رفت. آنجا ما هر گفت: چنانکه می گفتند ((دونانا)) بهترین جا دو گر ها را می توانست بیاید با کمک جیبی مبی (ارواح شیطانی) آنان خیلی زود گناهکار را به آن دنیا می فرستادند. دو نانا به یکی از جا دو گران

عمل کنند. او به محله جا دو گران رفت. دست ها را بر زمین کوفت و برای انتقام سوگند یاد کرد: «از شما ((هونجی)) و «ونجی» ، «میونی گانگو» و رب النوع بزرگ تقاضای عدالت می کنم. هشت

روز گریه کرده ام. برای پولی گمشده ام هر جا رسیدم ام گریه کردم. ام. و لی هیچکس جوابم را نداد. است. آنها که حال مرا دید ه اند، آنها که زاری مرا شنید ه اند. ای بقیه دو صفحه ۵۶

اد ،
ان
سه
چه
نانا)
غل
غل
بود
تر
شید
ول
فته
و
بول
قی
ینی
با
سی
و
می
ا
شیده
سی
ست
نون

عدم وسایل درست آبرسانی، نبودن سیستم های کانالیزاسیون و ذخیره نادرست آب بصورت دوام دار، دام ها و انسان ها را در معرض بیماری های شدید قرار میدهد. و هم شرایط خیلی بدو ابتدایی آبیاری در روستاها (آبیاری سنتی) باعث آلودگی آب می شود.

آب زمین خود را در دو ران بدون توقف می یا بدوی از بالای سطوح آبدار زمین بویژه از ابحار تبخیر می نماید، بدین گونه هوا را مرطوب می نماید و در نتیجه تشکل ابرها را ممکن ساخته و دوباره از ابر باران، بر فزائده زمین فرو می آید. درین جا آب زمین یک بخش سه گانه را روبرو می شود به این مفهوم که ۱/۲ آب تبخیر می شود، ۱/۳ آن به دریاها و جویها سرازیر گردیده و بسوی ابحار، خلیجها، جبهیل و پس روان می شود و ۱/۵ آب در زمین، آب زیرزمینی رامیسازد آب در پهلوی هوا بحیث و سیله زندگی خیلی بر اهمیت میباشند هر دو قرار فلسفه ی طبیعی قدماء بحیث عناصر (مواد اولیه) بشمار می روند که گیتی را ساخته اند.

متابله لیزم (معاوضه موادی) رول سا زنده بازی می کند. با یسد دانست نصف ما لیکول ها ی آب بدن در ۸ روز تعویض می شوند کمی آب در جسم تا تیر نا گوار دارد و پس از تقریباً ۷ روز آب نخوردن انسان ترا به مرگ می کشاند در حالیکه بر خلاف گر سنگی تا انگاهیکه آب در اختیار باشد هفته ها تحمل می شود البته حالت تغذیه نیز یک سهم با رزی دارد.

بهداشت آب بخشی مهمی از حفظ الصحه را میسازد و این بخش در طب و قایه پی رول ارزنده دارد برای بهداشت متاسفانه یک تعریف جامع موجود نیست ولی دانش مجموعی چندین جانبه مختلف طب حیوانی و انسانی است.

ازین نگاه دانش مجموعی پنداشته می شود. امروز بهداشت آب با مایکرو بیولوژی و آید مولوژی نزدیک یکی زیاد دارد و همه عوامل زیانمند را از بین می برد. بهداشت آب، با بهداشت عمومی، بهداشت تغذیه و کنترل بیماری های زوئوس (بیماری های مشترک انسانها و حیوانات) و روش های مجادله با بیماری های مسری ارتباط ناگسنتی دارد. بهر حال بهداشت

در بسیار از کشورها مساله آب هنوز بدرستی حل نشده است یک برسوم ساکنان کره خاکی از دسترسی به آب صحت محروم اند.

آب و زندگی

کنترل آب های محیطی

پژوهش
وبرگردانی

از داکتر نصیر احمد ابوی

در مورد آب و اهمیت آن هر قدر بگوئیم باز هم نگفته ایم میتوان گفت آب عنصر حیاتی است، شما می توانید به اهمیت آن بیشتر متوجه شوید، غالباً آب را حیاتی می شناسند و زندگی را بدون آب ناممکن.

بهداشت آب در وقایع و پیش گیری بیماری های واگیر گرو میزل خیلی ارزنده دارد.

امروز با پیشرفت سرسام آور ساینس و تکنولوژی و اعمار فابریکه ها هر چه بیشتر در آرایش

آب های زیر زمینی فزو نش رو نما شده است.

بدین روال زمانیکه آب های مناطق صنعتی وارد زمین های زراعتی می گردد گیاهان و نباتات خوراکی را آلوده می سازد به عنوان مثال افزایش عنصر کدیم در گیاهان خوراکی به عنوان سم عمل کرده و بیماری یی را بنام « ایتای - ایتای » بمیان میاورد درینصورت میبینیم که سم بسپولت در بشقابسی از غذا مقابل مصرف کننده قرار می گیرد.

زردشت در سینا میگوید (آب را پاک نگهدا رید و آلوده اش و نسا زید).

تمام عملیه ها در عضویت در محلول های عضوی آبی صورت می گیرد. نظر به سن حیوانات جسم شان از ۷۸-۴۰ درصد از آب ساخته شده است. در حالیکه هر قدر سن بیشتر می رود نیاز به آب کمتر می شود. آب مهمترین حلال محسوب می گردد و عامل اصلی تشکیل دهنده ی انساج میباشد آب در تمام مراحل

آب فرد را در مرکز قرار داده و عواملی را در اطراف آن می جوید که زیان مندی را بنیان آورد.

انتخاب و تنظیم منابع آبرسانی یکی از وظایف پس عمده موسسات صحت عامه میباشد پس لازم است که تمام منابع آب ها مورد مطالعه و بررسی قرار گیرد.

دوروش آزمایش آب بایستی صورت گیرد.

(- با بهداشت آب می توان به پیشگیری بیماری های گرو هسی دست یافت .

(- چگونه میتوان منابع بیماری هارا از بین برد ؟

مگر نگفته اند بهترین تدای، تدای نکردن با دارو ست ؟

(- چگونه میتوان با کنترل آب های محیطی بیماری های وا گیر مشترک بین انسان ها و دامها را مهار کرد؟

(- بهداشت آب دانش مجموعی چندین جنبه مختلف طب حیوانی و انسانی است .

سزردشت میگوید : « آبر پاک نگهدارید و آلوده اش نسازید .

گذشته های دور به این سو مو- ضوع جالب و داغ دانشمندان بین المللی ، آنها نیکه برای سلا- متی جها نیان می اند یشتند اولتر از همه مسا له بهداشت آب و جلو گیری گسترش صحرا ها بوده است استفاده بهتر آب روی زمین و آب زیر زمینی قسمی که به سلا- متی خلق الله و به کمیت و کیفیت کشا ورزی صدمه نزنند هنوز هم مورد آ زما یش قرار دا رد و این آ زما یشات تا رسیدن به مو- فقیقت ادامه خواهد داشت .

۳/۱ نفوس جها ن از دستر- سی به آب پاک و صحتی محرو م

سازمان مواد خو را کی جها ن سال ها در تلاش بوده است که به این مو فقیقت دست بیا بد . از

آزما یش کیمیا ئی و آزما یش باکتر یو لوژی یکی (انگیز نده شنا سی) .

در بهلوی آن برای تثبیت آب صحتی را جمع به خصوص صیات آب شها سی بهداشتی و تو پو گرافی جمع آوری شده مواد کیمیا ئی چون نترات ها ، نایترا یت ها ، آمو نیاس ، سلفات ها ، کلیرسم ، مگنیزیم سلیکان در آب تثبیت بشو ند .

تر کیب کیمیا ئی آب های افغانستان متفاوت است و این اختلاف مر بو ط به نوعیت منابع آب های سطحی و زیر زمینی و هم چنان شرایط طبیعی اقلیمی چون درجه حرارت هوا ، مقدار بارندگی و غیره میبا شد آب های افغانستان از نوع سو دیم و پو تا شیم میبا شد . باید گفت معا ینات کیمیا ئی آب بطور متد اوم با ید صورت گیرد . تا با این کار از یکطرف کمیت مقادیر املاح در فصول مختلف سال مد نظر گرفته شود از سوی دیگر خصوصیات کامل و دقیق منابع آبی تعیین گردد . از جانبی مطالعه دوا مدار و عمیق و منظم آب ها برای ما این امکان را مید هد که با قام در ست علمی از نظر بهداشتی بد ست آریم و این ار قام برای انتخاب منابع آب جهت ایجاد گسترش پروژه های نو تاسیس صنعتی و شهری کمک به سزایی میکند باید گفت مواد کیمیا ئی فوق شامل گاز ها ، مواد معلق ، و املاح آب میگردند .

بهر حال پرا بلم محیط زیست سال ها است که از طرف مطبوعات جها ن عنوان شده و به جها نیان اخطار می کنند تا برای مهار نمودن بیماری های مسری از آب پاک و صحتی استفاده نمانند .

اند . و در ما لك کم رشد ، پرا بلم آب هنوز مسا له روز آنها است انگل های بیماری زا ، و یروس ها ، با کتری ها ، قارچ ها که بر انگیزنده بیماری های کو لرا ، محر قه ، انواع اسهالات ، و با ، پو لیو میلیت ، سالمونکوزس ، الشها بات معده - امعا اند بوسیله نو شیدن آب های نا پاک انتقال و بروز می نمایند .

سم ها ، بقایا و ساختما نک های کیمیا ئی فا پر یکه های تولیدی برق و انرژی اتمی (مواد را دیو اکتیف) نیز از این شمار اند مو جو دات زنده آب به اشکال مختلف آب را آلوده می سازند .

۱. مو جو داتی که در حال زندگی یا زوال اند و یا مزه بد به آب مید هد .

۲. آنها یی که فقط در مر دا ب ها ، کود ها یا مواد عضوی فاضل برخی از کارخانه ها خوب رشد می نمایند بنا برین وجود آن ها در آب دلیل آلودگی آن با این منابع است .

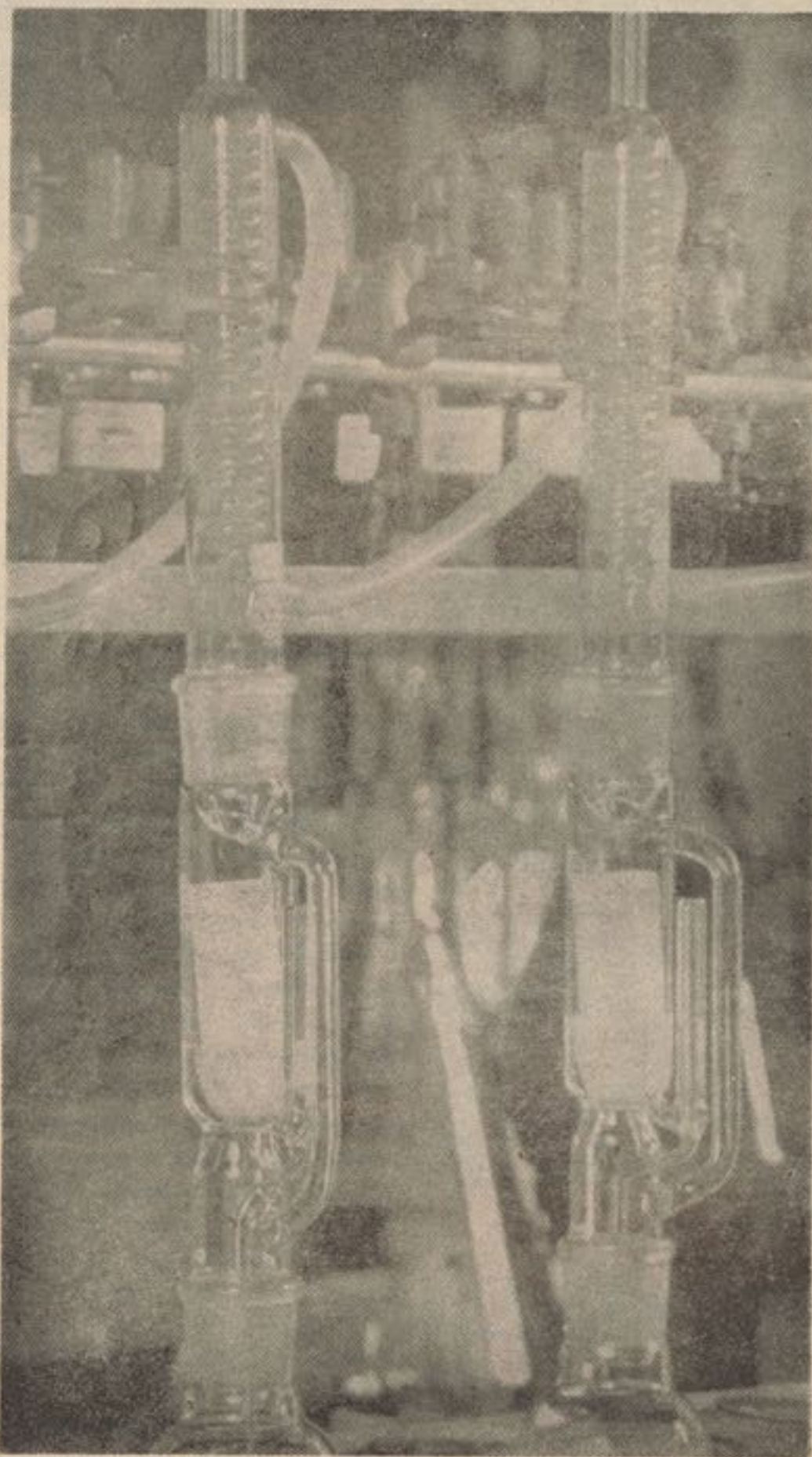
۳. آنها یی که فقط در آب های خالص می تواند بزیند . لذا وجود آنها در آب نشانه آنتیست که از منابع مذکور در فوق آلوده نشده با شد .

ها ید رو ترا پی (درمان با آب) دانش نو نیست بلکه بشر از خیلی قدیم با آن آشنا بوده اند در مناطقی مختلف افغانستان چشمه های آب معدنی و آبگرم وجود دارد و لی متاسفانه بشکل ابتدایی و غیر علمی از آن استفاده می شود .

جمیز کوری در باره اثرات آب سرد مطالعات زیادی انجام داد و ی تحقیقات خود را بصورت کتابی بنام گزارش های طبی در باره اثرات آب سرد و گرم در تب و بیماری منتشر ساخت .

این سینا خیلی پیشتر از دانشمندان غرب به مو جو دات زنده آب که باعث بیماری هائی شوند بارها اشاره کرده است و اولین دانشمندی است که مطالعات زیاد در موردی ضرر سازی آب انجام داده است .

بقیه در صفحه ۳۹

تیوب های آزمایشی : دانشمندان در تلاش اند راه های موثر در تصفیه آب جستجو نمایند .

دوکتور اناهیتا راتیب زاد عضو بیروی سیاسی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان، عضو شورای انقلابی، رئیس صلح و همبستگی و دوستی جمهوری دموکراتیک افغانستان حین استقبال از هیات های فدراسیون بین المللی زنان در میدان هوایی بین المللی کابل.

نیرومند باد جنبش زنان

زنان که نیمه از بیکر اجتماع را تشکیل میدهند به یقین در امر عمران جامعه و ترقی و تعالی کشور نقش بس بزرگ و برآزنده ای داشته و دارند که باید با پشتکار و زحمت کوشی های بی دریغ و خستگی ناپذیر قدم به قدم پرورده های تحول و تکامل را پیموده و در راه تعمیم و تامین نیازمندی های اکثریت جامعه شتافته و نا بسامانی ها و عقب ماندگی ها را مصممانه و خرد مندانه به زوال و نا بودی مواجه سازند و آنچه را که یاس و اندوه می آفریند با مبارزه دامنه دار و مجاهده وسیع و گسترده و پیگیر منهدم سازند و در عوض به غرض تنویر ازهمان عامه، معوی بی سواد و چهل، فقر و مرض بیکار بی امان نمایند.

وقتی اوراق زردین تاریخ را به کاوش می گیریم دیده می شود که زنان بیکار جو و حماسه آفرین در دوازده ای تاریخ و در سراسر جهان بعد از طی طریق راه های طو لانی و گذار از جذر و مدهای چند توانستند در چهره اجتماعات بشری تاثیر شگرفی از مبارزه طلبی و حق خواهی را انعکاس دهند و بنمایند و پیروزی های را کمایی کنند.

جای شک نیست که زنان در دوره های پیچ در پیچ تاریخ بشری راه ترقی و تعالی و بر عکس آنرا پیمودی اند که خواهی نه خواهی از خود نقش مهم وار زنده را به جا گذاشته اند بعضی اوقات یکجا و پا به پای کاروان وزمانی نسبت بی عدالتی ها و کم نگرهای جوامع طبقاتی در عقب کاروان تمدن بسوی تعالی و ترقی راه پیموده اند و گاه هم آید یا لو گهای پورژ وازی خواسته اند

نقش سازنده زن را در رمز ترقی و تکامل انقلابی جامعه انسان نادیده انگارند.

چنانچه ببرک کارمل منشی عمو می کمیته مرکزی حزب دمو کراتیک خلق رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دمو کراتیک افغانستان در بیانیه شان در ارتباط با کنگره سر تاسری زنان سازمان دموکراتیک زنان افغانستان چنین گفتند:

ما نه تنها با عقب ماندگی شدید و بیماری ویسوادگی جانگناه مواجه هستیم بلکه در گذشته خلق قهرمان و زحمتکش افغانستان بی رحمانه غارت و تاراج شده و زنان مسا محرو مترین و محکوم ترین بخش جامعه را تشکیل میدادند کافی است یاد آور شویم که نود و هشت فیصد زنان کشور هنوز خواندن و نوشتن را نمی دانند تنها با ارائه این رقم می توان بزرگی و دشواری وظایفی را که در برابر ما قرار دارد به وضاحت درک کرد ولی ما معتقدیم مردم زحمتکش ما که رستا خیز تور و مرحله نوین تکامل آنرا به پیروزی رسانید از عهده انجام این وظایف تاریخی نیز موفق بدر خواهد آمد.

همین اکنون گروه کنیری از زنان شهر ها و روستا های کشور مان در تیرگی جهالت بیسوادگی بسر می برند که کمک و رهنمایی همه این زنان و دختران از وظایف و جایب زنان و دختران جوان، منور و آگاه ماست.

زنان روشنفکر باید شالوده یک جامعه مترقی و آید آل را که نماینده از التخارات و

هد تبت اصیل افغانی ماست پایه گذاری نمایند.

با رشادت و قهرمانی، فکر و عمل انقلابی اینار واز خود گذری درست و توسعه پدیده های نو از جان و دل کوشا باشند در تلاش آن باشند که جهات گو تا گون حیات را واقعا منور ساخته و جنبش های روشنفکرانه و هدف مندانه را در ارتباط با زندگی قاطبه زنان در حیات ملی شان از نظر دور ندارند.

در شرایط کنونی که همه زنان و مردان و بالاخره کلیه مردم کشور در نتیجه پیروزی های انقلاب ملی و دمو کراتیک در افغانستان مخصوصا در مرحله نوین و تکاملی آن بسر می برند و دریچه های تحقق آرمان ها و ارزش حقیقی و راستین مردم راه پیشرفت و مسیر تکامل همگانی را در پر تو همکاری های متقابل و همفکری های هدف مندانه تعیین نموده است و پرو گرام اصلاحی و پلان های تطبیقی مترقی دولت انقلابی و مردمی متوجه حال و احوال تنویر جامعه زنان است متعین هستیم که گام برداری و تلاش بیگانه خود زنان نیز مسیر پیشرفت حال و آینده را پیروز مندانه مو ففانه و هدف مندانه می بپایند و این است

که تعقیب و بسر رسانیدن آرمان ها و پلان های اصلاحی و مترقی دولت در بر تـــو رشادت عمل و تبارز استعداد های گو تا گون خودزنان شریف ممکن گردیده و تعمیم پدیده های مترقی و انکشافی هر چه زود تر جامعه زنان افغان را در شئون حیات اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی رشد و تکامل می بخشد و رفاه مادی و معنوی را فراهم می آورد. چنانچه در بیانیه اساسی و حیاتی کنگره سر تا سری زنان چنین می خوانیم:

مرحله جدید و تکاملی انقلاب نور افق های وسیعی را جهت ارتقای نقش زنان در تحقق پلان های تکاملی اجتماعی و اقتصادی کشور گشوده است حالا به زنان کشور است که از این شرایط چگونه استفاده مثبت و همه جانبه به عمل می آورند.

جای بس افتخار است که زنان و دختران جامعه مادراتر پیروزی های نوین انقلاب توراژ قید و بند های خرافی رهایی یافته و بسوی افق های روشن و تابناک در پرواز اند. زن این نیمه از اجتماع انسانی بسوی جامعه مرفح و عاری از تناقضات اجتماعی روان است بسوی جامعه که از بهره کشی انسان از انسان انری نباشد و از ستم های طبقاتی و تفاوت های قرون و اعصار گذشته نقش و بدل پایینی مشاهده نگردد.

کنفرانس سر تا سری زنان کشور واهدای بشر دوستانه آن ولیقه وسند پیروزی زنان و رهایی آنها از ستم های طبقاتی، ملی و لسانی است

چنان که اشتراک کنندگان این کنفرانس چه در داخل کشور عزیزمان و چه در کشورهای دوست و حتی تا دور ترین نقاط جهان پیامبر خوبی از پیروزی های زنان در شرایط کنونی محسوب می شوند، فیصله ها و مصوبه بات تا دور دست ها و در بین خواهران ما در ولایات، و قریه ها و قراء روستا، فابریکات، مزارع، اتحادیه ها کوپراتیف ها، دهکده ها انعکاس نیکو خواهد کرد جا دارد شعار بدعیم که همیشه بر طنین باد صدای بشکن، بشکن زنجیرهای اسارت از دست ها و پا های زنان.

جاویدان باد پیوند های دوستی میان زنان صلح دوست سراسر جهان. زنده باد حزب دمو کراتیک خلق افغانستان حزب تمام زحمتکشان.

و چیزها

یکانه داروی که گناهان ما را می بخشد مادر است.

مادرانی که وظیفه واقعی خود را فدای عوا و هوس و خود خواهی می کنند، جنایات غیر قابل بخششی را مرتکب می شوند.

یاد آور از آن دست هاییکه در سبب های کودکی با نوازش درد های ترا تسکن میدهد. یاد آور از آن دلی که بغاظر تو زخم ها خورده و بازوفادار و فداکار مانده.

زانوی خود را بزمین گذار و برای مادرت دعا کن.

عسسته خانواده از پدر قوام می گیرد، با دست مادر پرورده می شود، دو آغوش مادر برای نخستین بار با پدیده آمو ختن آشنای شود و اسرار زیستن را می آموزد.

زندگی رعایت شرایط خاصی را واجب دانسته و هر دو طرف خواسته اند مانند دو رفیق خوب و دو همسر مهر بان و صمیمی زندگی نمایند و خود را وقف اطالی که آینده سازان فردای جامعه بشری اند بنمایند .

برتراند راسل فیلسوف انگلیسی در کتاب معروف خود بنام «زنا شویی و اخلاق» در مورد طلاق گفتنی هایی دارد که ما برخی قسمت هایی آنرا نظر به قدرت پذیرش خانواده ها اینجا نقل می کنیم .

«تأثیر طلاق بالای مردان طوریست که آنها را افراد غیر متعهد بیار می آورد آثار جنایی نشان میدهد که تعداد این افراد غیر متعهد در میان زندان نیان خیلی قابل ملاحظه است .

همچنان این تأثیر در زنان، خلاصه زنانیکه بنا نگاه و اتکای ندارند و فاقد استقلال اقتصادی هم هستند سخت خطرناک و دردناک است . زنان مطلقه خیلی دیر دو باره به خانه بخت گام می نهند واکثر ایشان آرزو ندارند که دو باره وصلت نمایند ویا همسر شایسته را یافته نمی توانند که شاید سبب راه گشایی بیشتر ایشان به سوی انحراف گردد .

همچنان تأثیر منفی طلاق و جدایی پدر و مادر در روح و روان فرزند متعلق به کانون از هم پاشیده شده خیلی شدید تر و حساس تر است . زیرا عقیده ای غیر قابل تحمل و توأم با نفرت را در آنها به وجود می آورد که شدید تر از یتیم بودن و بی پناه بودن است .

بقیه در صفحه ۵۸

«تحقیقات نشان میدهد که وجود فرزندان در خانواده از مو جبات نبات و دوام سعادت خانواد است و در نتیجه احترام از بروز جرم .

مسئله بروز جرم در میان مردان متأهل به مراتب کمتر از مردان مجرد است لهذا با قبول این نکات و مطالب گفته میتوانیم که تردیدی در آن راه ندارد .

کانون خانواده را بر محبت و مودت استوار دانسته و از اعجاز ارزش محبت در حدوسیعی صحبت خواهیم داشت .

اما اگر خدای ناخواسته نفرت جاگزین محبت گردد آیا باز هم ثمرات پیشین را می

توان انتظار داشت ؟ محبت مو جب استواری کانون خانواده است . البته نفرت در جهت معکوس آن جریان دارد به یقین محبت ، همبستگی ، صداقت ، فدا کاری ، ایثار ، انبساط خاطر به همراه ولی نفرت متضمن نفاق جدایی ، دو رویی ، شقاق ، مخاصمت و جدال . خواننده عزیز با این مقدمه کوتاه و فشرده میخواهیم به خانواده ها یاد آور گردیم که اگرگاه گاهی نفرت و اختلاف نظر عابیه کانون خانواده پا می گذارد و نظم خانواده را برهم می زند پیش از آن که نفرت و جدایی نال های شومش را باز نماید وبالاتی خانواده های خوشبخت و سعادت مند سایه افکند و فضای خانواده را تیره و تاریک ساخته و اطفال خانواده را بر عهده سختگیر و جنجالی بار آورد وظیفه زنان و شوهران است که با اندیشه سالم و دقت نظر راه و رسمی را سراغ نمایند و زمینه آشتی پذیری را مساعد سازند و در مقام چاره جویی بر آیند بگو شنند تا ریشه های شقاق و نفاق را براندازند زیرا گفته اند «صلح بهتر از جنگ است»

تفرقه و جدایی بین زن و شوهر و یابه عبارت دیگر بین دو شریک و رفیق زندگی کاریست زشت و زشتتر از هر عملی ، زیرا مصائب آن دامنگیر دیگران می شود میرا اعضای فامیل را نا راحت می سازد کودکان را می آزارد و روح شان را می پژمرد و اغلب آنها را دچار جراحات عاطفی میگرداند واز همین جاست که خسارات اجتماعی بیار می آید آئین اسلام که آئین دوستی و صمیمیت و محبت است در این زمینه بهترین و عالی ترین حقوق را به زنان اعطاء فرموده و بین زن و مرد تبعیض را روا نداشته و بهترین مردان ، مرتانسی را دانسته که بالا ترین احترام و اگرام را به زنان خود قایلند و با نظر تکریم و تقسیم به همسران و به زنان خود مینگرند .

بهر حال - روابط زن و شوهر ممکن است گاه گاه تیره و تاریک گردد و گاهی ممکن است برای مدتی سبب دوری هم گرددو امکان صلح و آشتی برای مدت زمان کوتاه از بین برودو هر دو طرف مدتی را به تنهایی بسر برند . که بعضا همین تنها شدن ها و منفرد بودن ها فرصتی خوبی است برای گرفتن تصمیم نیکو در مورد زندگی بهتر زنا شوهری .

اکتراء اتفاق افتاده که بعد از دوری های موقتی و زودگذر زن و شوهر با خود تفکر نموده و با اعمال خود تجدید نظر نموده اند و با یک تصمیم قاطع هوا و هوسهای غیر انسانی را از خود دور نموده و تأثیرات آبی و عصبانیت های موقتی را بدست فراموشی گذاشته اند و پس از شکست و ناکامی های

پاشیدگی کانون خانواده

نفرت متضمن نفاق، جدایی، دورویی، شقاق مخاصمت و جدال در خانواده هاست.

• • •

محبت، همبستگی، صداقت، فداکاری، ایثار، انبساط خاطر همراه دارد .

کاروان حله... کاروان حله... کاروان حله

بهشت

یارا بهشت صحبت یاران همه مست
 دیدار یار نامتنا سبب جهنمست
 آرام نیست در همه عالم باتفاق
 ورهست ، در مجاورت یار محرمست
 دنیا خوشست و مال عزیز است و تن شریف
 لیکن رفیق بر همه چیز ی مقدمست
 ممسک برای مال همه ساه تنگدل
 سعدی بروی دوست همه روز خرمست
 امشب برآستی شب ما روز روشنست
 عید وصال دوست علی رغم دشمنست
 باد بهشت میگذرد یانسیم صبح
 یانگهت دهان تو یابوی لادنست
 هرگز نباشد از تن و جان عزیزتر
 چشمم که در سرست و روانم که در تنست
 ای باد شاه ساه ز درویشی وامگیر
 ناچار خوشه چین بود آنجا که خرمست
 عاشق گر یختن نتواند که دست شوق
 هر جا که میرود متعلق بسدامست

سعدی

دست دعا

يك لعنه غافل از تو نكشتم ، وفا بين
 يك ره مرا تو ياد نكردي ، جفا بين
 حالي به رفته اي نشو شتم ادب نگر
 آهي به نامه اي نكشيدم ، حيا بين
 آوازه ات به جرخ رساندم برو بپرس
 خود در غمت به خاك نشستم ، بياب بين
 مردم ز عشق و بر سر راحت نيامدم
 همت نگر ، غرور نگر ، ادعا بين
 بر من ز سنگ كو چكيانت ستاره ريخت
 بر بام خود چو ماه برا ماجرا بين
 كفتم چو قامت تو شود عزت بلند
 بالا نگر ، بلندی دست دعا بين
 فد کرده اي كه چشم به چشم نيگفتي
 يارب ترا كه گفت كه «توفيق» را بين؟

«استاد توفيق»

داغ عشق

صد غوره از آن شكل شمایل بدل ماست
 اين ميوه از آن نخل غم حاصل ماست
 از سو ختن يك پر پروانه چه حاصل
 شمعي كه داغ همه محفل بدل ماست
 هر چند كه مژگان تو زد خار به چشم
 صد شكر كه ابروی تو مايل بدل ماست
 با غنچه بگو بيد كه لب را بگشايسد
 آن عقده بيچيده و مشكل بدل ماست
 از عشق تو هرگز نكند واله شكابت
 داغ گل روی تو همان لیل بدل ماست

واله

تھا کی

زما لاسو نه له تنها كو ديك دی
 پدی کی دیر لوی ارزیشونه نغبنی
 داهی دکار اود زحمت نبیسی دی
 دی کی می ننگ او غیر تونه نغبنی
 دی کی خو نبیسی او نیکمرغی دی زما
 دی کی زما دژوند و یار و نه نغبنی
 داراته نبیسی چی خوک آزار نکرده
 دی کی په ماتیر زحمتو نه نغبنی
 دی ته چی گورمه خان نه هیروم
 دی کی تعلیم اونیک بندونه نغبنی
 دایه خاطر ده آبادی پیدا دی
 دی کی دکار اوز یار رازو نه نغبنی
 دادلتهانوبه لاس نه راخبری
 دی کی بی ساری قوتو نه نغبنی

نعمت دنیا

ناصر خسرو به راهی می گشتست
 مست و لایق نه چون می خوارگان
 دید قبرستان و میر ز رو به رو
 بانگ بر زد گفت که ای نظارگان
 نعمت دنیا و نعمت خواره بین
 اینش نعمت اینش نعمت خوارگان

«ناصر خسرو»

کاروان حله... کاروان حله... کاروان حله

زوان حله... کاروان حله... کاروان حله

میدان جنگ

ستگر

پتیه مینه

سباوون راغی شپه په وتلو
سپیدی سپیدی دی په جاویدلو
تباری تیاری شوی په تبتیدلو
وخت را نیردی شود لمر ختلو
وخت د خوبو راوینیدلو

غیر دی او خوردی شور د بلبلو
غوږی ، غوږی دی په خندیدلو
دی غوږیدلی غونجی د گلو
وزمه وزمه ده په نغیدلو
بڼه ننداره ده د بڼی د گلو

زه اوچانان یو، یو د بل غیر کسی
راغی وخت راغی د بیلیدلو
وروستی شیبه ده د ښکلو لو
گرانه لحظه ده دیار د تللو
لوغړن زپه شو په غورخیدلو

بیلتون چی راغی هرڅه یی وړان کړه
شپید می لاره په بیره بیره
ویره یی داوه چی رسوانه سی
دمینی رازی خوندی کسو لو
وه پته مینه د پتو لو

د چنگاښ ۲۴۰
کال ۱۳۵۶
کندهار مرستون ۲۸۰ کور

سمسور سپا هی زوی

دشاعر سوغات

زما له لاسه سره گلان وا خله
ددی زخمی زپگی ارمان واخله
ته د مستی نه پیمانی کړنگوی
پیمانی ماتی کړه پیمان وا خله
ته د خپل حسن گل کڅو کښی ناخی
کباب دزپه هسی بریان واخله
لکه لالا سوی پتیر وگسوره

لږ یی تپوس ته د تیران وا خله

ته د نازو نو په جهان کښی دوه
را څه خبر دی د جانان وا خله

دزپه په مینه تاته وا یم گلی
دپخسی مینی امتحان وا خله
ستا د جمال مو سم به تیرشی کنه
گوره لږ حال ما پر یشان وا خله
ته هم انسان یی زپه کښی مینه لری
په مینه ، مینه زپه داشان وا خله

دخوانی حسن ډیر تیر پیری ژر ژر
حال د ښکلا څه له بو ستان وا خله
خپل دو صال په بد لی کښی وایم
زمانه ټول ساز او سا مان وا خله
په ما تیری او جفامه کوه ته
ته په خندا زما نه توان وا خله

وسمسور زپه پیری چی داستاله غمه
څه او س خیر یی له زعفران واخله

سمه نیته

بدشمن هجوم آورد چو ن پلنگ
سر مگر تک خو نغوار و کام نهنک
که من نره شیر م نه رو باه لنگ
نشا نم زخمها همچون خد تک
که نمشیر ما باز بگرفته زنگ
بد تمن کنم آن چنان عرصه تنک
دمی یا نگیسرم ز میدان جنگ
زمین مگر ز خو نم شود سرخ رنگ
په از زنده بودن پسر از داغ تنک
تو ای دا عزن ، جیره خوار فرنگ
ترا فتح هر گز نیا بد به جنگ
سرت را چه گو یی به این سخره سنگ

عظیم شهبال

نا امید

زتاب آتش عشقش گداخت دل به یرم
دعا کنید که ریزد فروز چشم تیرم
چه جلوه میکنی ای نو بهار در نظرم
که من ز شوق خیالش به عالم دگرم
درین حدیقه من آن نخل خشک بی لیم
که نا امید به سوی بهار می تگرم
چه شو دگر کند آزادم از قفس صیاد
کنون که سنگ حوادث شکست بال و یرم
یک امشب مگذارید دوستان تنها
چو شمع نیست امید حیات تا سحرم
صدای قافله سالار مرگ گشت بلند
ششیده بانگ درا در تدارک سحرم
اگر «نوپه» وصالش بیآوری قا صد
ز فرط شوق به مردم تو گشته جان سپرم

داستاد نوید

گلان حله... کاروان حله... کاروان حله

وشادبان می نازد ، و عشق بازی می کنند .
پرنده بی با سنگینی بال خود پرده هوارا
شگافت . برگی از شاخه مجنون بید روی کفکش
فروافتاد که جرت در یا راپاره کرد . پلکهایش
راگشود اطراف را نگریست ، نه دشت بودونه
گلنه علف و نه مادیان های آشفته یال ونه
دامنه های سر سبز .

سیاهی شب بود که چار سویش را درچنگال
می فشرد . دریا احساس کرد که حجم سنگین
تاریکی بر پهلوی هایش فشار می آورد . شاخه
های فرو خمیده مجنون بید ، کنارخور ناراحتش
می کرد . به نظرش میرسید که شاخه های فراز
سرش همواره به کمین او نشسته اند تا او را
بیازارند . دریا هیچوقت ازین شاخه عاخشوش
نیامده بود . از مجنون بید نیز خوشش نمی آمد
چون همیشه باعث اذیت و ناآرامی اش میشد .
آرامشش را برهم می زد ، خلوتش را اخلال
می کرد و رشته چرتباهش را می درید . تصور
می کرد که شاخه های فروآویخته بید ، طنابست
که می خواهند او را برای همیشه در بند نگهدارند .
ناچار چشمانش را دو باره بست . تاظلمت
شب ، ناراحتش نسازد . و تصور طناب های
آویخته بید از ذهنش بیرون رود . چشمانش
را که بست ، گابوس دیگری به سراغش آمد .
گابوس وحشتناک و هراس انگیز . در یاچنین
پنداشت که دیواره اخوارش فک کشیده ، بلند
بلند گشته ، و بشکل هیکل مرموز و ترسناکی
درآمده است . و این هیکل خوف انگیز می خواهد
بربیتش سوار شود . و باز تصور کرد که بید
کنار اخورش به هیات حیوان ناشناخته و
هولناکی درمی آید و برتخت پشتش سوار می
شود .

دریا سنگینی طاقت فرسایی را بر گهرش
احساس کرد ، و از تصور اینکه هیکل مرموز
وهولناکی بر پشتش سوار شده است ، وحشت
زده گشت ، بلا اراده شیبه خوفناکی بر آورد .

بانگ شیبه گوشه پایش را بصدا در آورد
انعکاس آن لحظاتی درچار دیوار حیاط پیچید .
دیگر گابوس رهایش کرده بود . چشمه پایش
راگشود . پلکهایش دردمی کرد . غصه ناشناخته
بی دردش راه یافته بود . درین اننا صدایی
شنید . سراسیمه گوش خواباند صدای باز شدن
درحیاط بود . کسی از در بدرون آمد . هر یکی
دردست داشت . هر یکین روشنایی خیره و
ضعیفی می پاشید ، دریا صاحبش تاش فولادرا
شناخت ولی ندانست چرا یکبار با دیدن او
قلبش لرزید و چشمانش تاریک دید . سیالی
ازغم و اندوه در چانش هجوم آورد در نظرش
تاش فولاد دگرگونه رسید ، مثل پیرمردی ناتوان
مثل آدمبای از سیاهچال بر آمده ، مثل آدم
های مریض مثل ... مثل چیز های دیگری

که مغز دریا نتوانست تصورش را بکند .

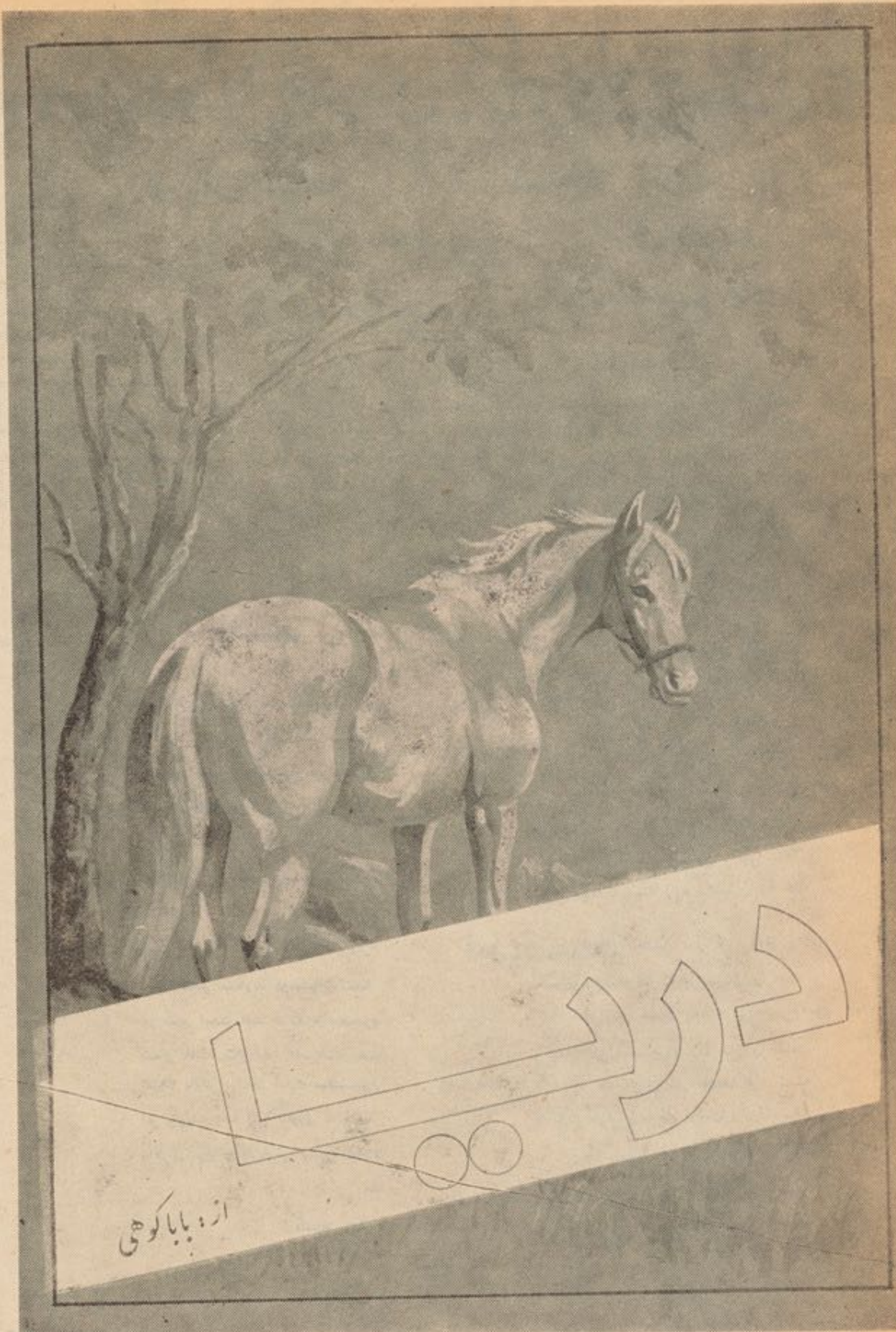
تاش فولاد چند قدمی پیش بر نداشته بود
که رویناکی بزمین افتاد . هر یکین دور تر از او
افتاد و شیشه اش شکست . تیل هر یکین روی
زمین ریخت و آتش گرفت . آتش کوچکی که گویی

فرا داده بودند . دریا کنار اخور بلندش ، با
پلکهای فرو بسته ، آرام و خاموش ایستاده بود
و جرت می زد . شاید به فکر دشت های پراز
گل و علف بود شاید خواب میدید که بامادیان
های آشفته یال و سر کش ، در دامنه های البرز

بودند . باد خنک شبانگاهی نرمك نرمك می وزید
ستاره ها از آسمان کوچ کرده بودند . ماه نبود
به آسمان دیگر سفر کرده بود .
همه گنگی از دور دست ها به گوش می آمد
شاخه های مجنون بید به نجوای آرام شبگوش

نیمه های شب بود . آسمان تبه و تار
دیوار ها سیاه و سنگین ، و چار دیواری حیاط
در ظلمت شب ، و هم انگیز و ترسناک به نظر
می آمد .

ایرهای یانیزی روی آسمان را سیاه کرده

دریا

از: بابا کوچی

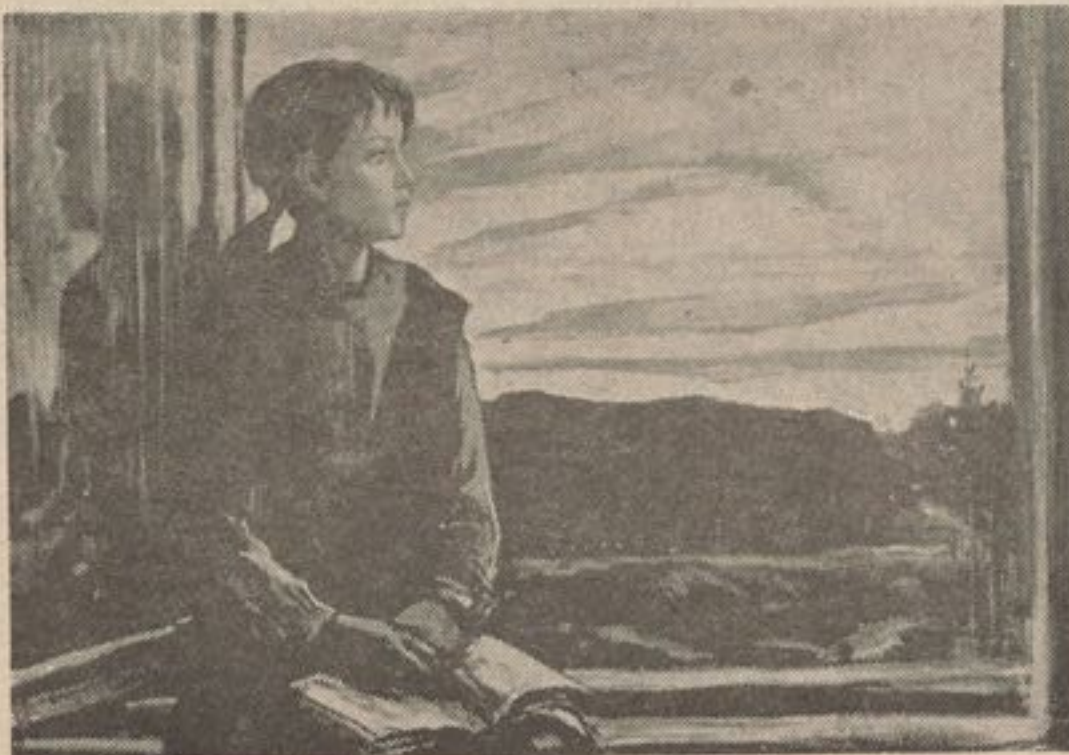

هنر و مردم

نگارش : حفیظ آذر

رسالت هنر و هنرمند در روند تکامل

جامعه

این محصل جوانی است که در راه تحقق آرمانهای آتی خود به نظر تعمیق به محیط و ماحولش نظر می اندازد

هنر همان قدر که تصویر گرو انعکاس دهنده واقعیات عینی و جهات مختلف زندگی مادی و اجتماعی آدمی زاد است. به همان پیمانانه باید خلق کننده و ایجاد گر اندیشه های نو باید باشد چنانچه در گذشته هانتر و هنر مندان فقط به انعکاس ظواهر زندگی می پرداختند و اشیا و محیط فعالیت آدمیزاد را همان طوریکه بود انعکاس میدادند اما امروز دیا - لکتیک فلسفی حکم میکند که وظیفه هنر نه باید تنها منحصر به افشاگری و انعکاس پدیده های عینی جامعه باشد بلکه رهنمودی نیز در مورد داشته باشد که این رهنمود بتواند مفاهیم و اندیشه های مبنی بر تغییر جهان کنونی و مناسبات بین پدیده هارا خلق کند سفینه دانش مردم را در جهت به خصوص رهنمون سازد.

دانشمندان و فلاسفه در گذشته ما مجادله ها و مناقشه های زیادی درین مورد نموده اند که چگونگی می توانند به خوبی جهان عینی را تصویر گر واقعی باشند اما در حالیکه مسئله بر سر تغییر آن است، مسئله آن است که نه باید کلیه فعالیت ها بر آن باشد که چگونگی زندگی اجتماعی و مادی را انعکاس و تصویر کنند بلکه چگونه آن را طوری که باید باشد نشان دهند این یکی از عمده ترین خصوصیات و رسالت هنر و هنر مندان است.

آن از دایره های قبلی متکامل تر، پیچیده تر و ثابت است حرکت نموده به پیش می رود و در هر گام و جهش که بر میدارد با در نظر داشت ارتباط دیالکتیکی پدیده ها و ارتباط و پیوند ناگسستنی گذشته با آینده که هیچ پدیده بدون تسلسل و ارتباط دیا - لکتیک تاریخ از هیچ بوجود نمی آید و از هر مرحله و پروسه امکان به واقعیت عینی مبدل میشود به چشم می خورد.

آنچه در گذشته نظر به محدودیت زیربنای زندگی و شرایط زمانی و مکانی و عقب ماندگی نیروهای مولده و مناسبات تولید که تا سیر مستقیم بر افکار نهادها و اندیشه ها داشته بوده است آن نظر ها در جامعه آنروزی تصور خیال و اتوبی بود امروز به واقعیت پیوسته چنانچه در گذشته های دور امکان سفر به فضای خارجی یک خیال و تصور بود که تا آن زمان نظر به محدود بودن ساحت عین و عقب ماندگی نیروهای مولده نمیتوانست جامعه عمل ببوشد بنابراین انسانها چنین نهادها را اتوبی و انتزاعی میدانستند. اما دیالکتیک فلسفه و هنر برین مبنی استوار است که هر امکان به واقعیت تبدیل میشود آنچه در گذشته امکان نداشت امروز بشر بر آن چیره شده است بنابراین همین وضع است که می توان گفت که هر واقعیت امکانی است که تحقق یافته پس هنر نیز باید از سطح و محدوده کنونی بر جهیده کلیه فعالیت هایش را نه فقط در قسمت انعکاس ظواهر اشیا و پدیده های محیط سازد بلکه دارای مفهوم و اندیشه دمی نیز باید باشد یعنی برای تماشای گر، بیننده و خواننده پیامی داشته باشد به آنها

اما عده بر آن نظر اند که وانمود ساختن ویژه گی های جهان عینی یکی از اصول اساسی ریالیزم است در صورتیکه رهنمود در آینده صوری بیش نیست و این صور را اندیشه اتوبی میدانند. اما امروز این مفکوره و اندیشه اتوبی تنها به آن مفهومی که تو ماس مور سیاستمدار و جامعه شناس انگلیسی در سال ۱۴۷۸ - ۱۵۳۵ بنیان گذاری نموده نیست اما امروز علوم پیوسته روز بروز در دایره های پر خرم و پیچ که هر دایره

این تابلو نمایی است از استبداد دوره های عتیق و رژیم های فرسوده که هنرمند آن رابه رخ مردم می کشاند که چگونه اطفال معصوم مورد استثمار قرار می گیرند

تفہیم کنند کہ وظیفہ هنر آن نیست کہ زندگی را آنطور یکہ هستت انعکاس دہد بلکہ باید زندگی را آنطوریکہ باید باشد انعکاس بخشد. ازست بلاخ دانشمند معا صر المانی میگوید کہ : اتوی چیز ی است کہ هنوزوجود ندارد ولی امکان وجود داشتن و رسیدن بہ آنہست اما در گذشتہ ہا این اندیشہ ہا و پندار ہا وجود داشت اما بہ صورت مجرد کہ نمیتوانست هنر مند ، و دانشمند در راہ تحقق آن فعالیت کند ، مبارزہ و تلاشی بہ خرچ دہد زیرا ہر چیز بہ اثر پراتیک (مبارزات طبقہ تی ، آزمون ہای علمی ، کار ہای تولیدی) تکامل نمودہ راہش را بہ جلو می کشاند در غیر آن اگر در روند مبارزہ و تلاش قرار نگیرد ہوسیدہ شدہ ازبین میروند.

اندیشہ ہای عالی و خوب و ارزشمند را کہ اگر در راہ تحقق آن مبارزہ نکنیم بہ مانند آن خواہد بود کہ مرغک خوش الحان را در قفس طلایی زندانی کردہ باشیم کہ در گذشتہ ہا دانشمندان ، هنر مندان نظرات مصائب در مورد جامعہ ارائه میکردند اما از پراتیک اجتماعی کاملاً بدور بودہ نمیتوانستند ارمان ہای شان را در عمل پیادہ نمودہ ، و در راہ تحقق آن مبارزہ کنند . بنا بر آن چنین اندیشہ ہا میتوانست جنبہ وشکل اتوی رابخود بگیرد زیرا ہنر مندان و طرافان این اندیشہ جرات انقلابی آن رانداشتند کہ در کورہ مبارزات اندیشہ ہا را آزمون کنند صحت و سقم آنرا در یابند ہر پدیدہ در پروسہ مبارزہ پی-گیر تکامل میکند و صحتش را ثابت مینماید .

والتر بینا مین متفکر و هنر مند دیگری است اودر مورد هنر و رسالت هنر مند میگوید کہ : ((در ہنر و ادبیات باید مردم را با زندگی حاضر شان بیگانہ کرد)) یعنی بدین معنی کہ از یک طرف هنر باید واقعیت ہای موجودہ ، مناسبات کنونی در حال زوال را تغییر دادہ در تغییر آن بی باکانہ سہم گرفته و از طرف دیگر مفاکورہ از دنیا ی بہتر و انسانی تر را بتواند ایجاد نماید .

آری همان طوریکہ ہنر و سیدہ انعکاس جہان ماحول و طبیعت است همچنان رسالت دارد کہ در تعمیم انسانیست کوشیدہ این امر ارتباط متقابل و دیا لکتیکی با طبیعت دارد

چون جہان مادی پیوستہ از یک پروسہ تکامل بہ پروسہ تکامل دیگر جہیدہ بنا برین اساسی و بنیادش را تغییر دایمی کہ در حال صعودی پیشرو ندہ است تشکیل می دہد لذا روبنا ی ایدیو لوژیک آن نیز کہ بر مبنای آن ایجاد و تاسیس میگردد نیز نمیتواند مستقل از پایہ ہای مادی خود بودہ و کاملاً ثابت قرار گیرد و پروسہ پویندگی-اش را از دست بدهد .

وقید ہای کپنہ خانوادہ خویش بہ مخالفت برمی خیزد او میگوید ((از زمانی کہ بزرگ شد م بہ اطراف خود نگاه کردم از مردم ہم طراف خودم دلم گرفت . بہ همین سبب مردمی را کہ از شمار ایشان (طبقہ) بودم ترک گفتم بہ فرو دستان پیوستم .

آری این یک حقیقت میر ہنر و آشکار است کہ هنر جزء رو بنای ایدیو لوژیک جامعہ است با تغییر

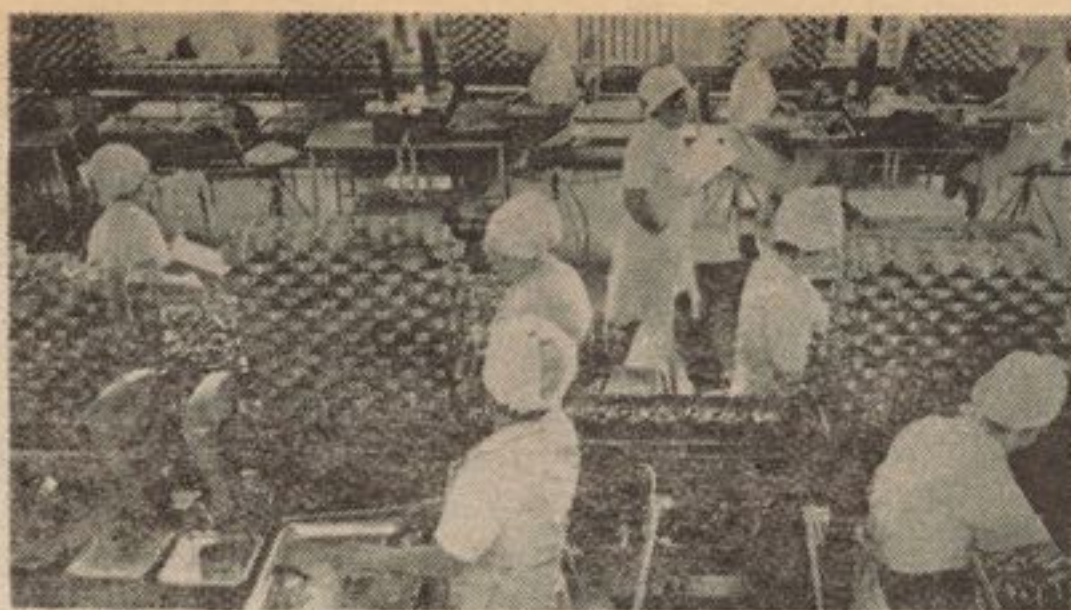
هنرمند در اینجا مرد باعزم و ارادہ را ترسیم نمودہ کہ در حالت مبارزہ و تقلا باھیولای اجتماعی ایستادہ است.

مت طبقات مربوط قرار دارد لذا رسالت هنر مند آن است کہ آثار هنری اش را در خدمت مردم وستم کشان قرار دادہ در پیش برد مبارزات طبقاتی و تغییر جامعہ قدم ہای استوار و محکم برداشتہ جنبہات مختلف زندگی طبقاتی را عریان سازند و جامعہ و مردم را بسوی زندگی عالی تر ، انسانی تر کہ همان جامعہ بدون طبقات است رهنمون سازند بنا برین اندیشہ هنر برای هنر ، اندیشہ ایست انتزاعی کہ نمی تواند پاسخگوی نیاز مندی ہای عینی عینی جامعہ و آدمیزاد گردد زیرا ہنر مفہومی نداشتہ و مفاہیم التقاطی و گمراہ کننده و مخدوش سازندہ را جہت اغفال تودہ ہا از مسیر انقلابی شان می رساند بنا برین وظیفہ هنر و هنر مندان این است کہ ہنرشان را در خدمت مردم و در خدمت جامعہ قرار دہند در پرورش و تکامل هنر انقلابی تودہ ہا عمت گمارند زیرا زندگی تودہ ہا سرچشمہ و منبع اساسی نہاد ہا و ہنر ہا ی سازندہ و تغییر دہندہ است کہ باید از آن الہام گرفت و رسالت خود را در قبال خلق و مردم انجام داد .

برشت در تیاتر و صحنہ ہا بہ زبان تودہ ہا ، مردم کو چہ و بازار صحبت میکرد . هنر مندان و دانش مندان در آن زمان معتقد بودند کہ باید ہنر در خدمت تودہ ہا قرار گیرد روی این اساس گفتہ میشود کہ تودہ ہا در کجا هستند ؟ موقف طبقہ تی شان چہ گونه است ؟ در چہ سطحی قرار دارند ؟ با تحلیل این واقعیت

است کہ میتوان اسلوب دیالکتیکی هنر در خدمت خلق را بہ تحقق رساند زیرا ما سنگی را وقتی میتوانیم برداریم و از همان جا آغاز میکنیم کہ سنگ در همان جا قرار دارد نمیشود آنرا از آسمان برداشت . لذا گفتہ میشود کہ هنر نیز نمیتواند جدا از مردم قرار گیرد و از فاصلہ دور کہ از مردم بدور است در خدمت آنها قرار گیرد روی این اصل است کہ با تحلیل موقف و مشخصات اجتماعی و موقف طبقہ تی مردم هنر و ہنر-مند باید اسلوب حرکت و نقطہ آغاز حرکت مردمی شان را در ک کنند تا بتوانند واقعا چکیدہ ہای هنری تراوش ہای فکری و آثار متری شان در خدمت تودہ ہا ، مردم وستم کشان جامعہ کہ آفرینندہ گان تاریخ اند قرار گیرد .

بر تو لد برشت هنر مند بزرگ معاصر عقیدہ داشت کہ ہنرجاودانی نیست تغییر پذیر است)) او کہ در خانوادہ متوسط چشم بدنیہا گشودہ بود در برابر اعتقادات ، اندیشہ ہا

دبالتیک په سمندر کې دکب نیولو بسوه څخه چه کوپراتیف ته په ملیونو روپلو کته رسوی.

دوه کلنه ویکوله خپلی مور سره .

له سپو تیک څخه

ژباړونکی : غلام حسین صدیقی

کوپراتیفی

فعالیتونه

د کوپراتیف یوه هنری ډله د څا په حال کې لیدل کېږي .

لود میلیا یو د شوروی اتحاد رابنيسك په مرکز ی ښارګۍ زېږیدلی او د طب د پوهنځي څخه دوتلو نه وروسته دلیرت ریا پوه نامه دیو استو نیایسی ځلمی سره یسی واده وکړ او څو کاله وروسته له هغه استونیاته یانی دخپل میره ته ولیدیده .

البرت دموتېر چلوونکی اولود میلادروغتون دنرسی په توګه په کار بخت شول . دکیروف دکب نیولو کوپراتیف چی دوی یی غږیتوب تر لاسه کړی ؤ دیو کور د جوړولو لپاره پور ورکړ یو کال وروسته لود میلادروغتون دبالتیک دسمندرګی ترغایوه بغیل پنځه ګوته نیز کورګی دبوریا کوبی لمانځنه وکړه . اوس دغه میره او ماندینه ۱۲ کاله کیزی چی په کوپراتیف کې کار کوی ، اوخپل یی ګټی پوریی له ډیره وخت راهیسی خلاص کړیدی . سر بیره پرهغه ددغه پور سپریمه برخه دکوپراتیف له خوا ورته بشپل شوی وه دغسی بخشونه دکیروف دکب نیولو دکوپراتیف چی کالی محصول یی ۶۰ ملیونو روپلو ته رسیری په وسه کی دی . خالصه ګټه یی په کال کی ۱۱ ملیونو روپلو څخه زیاته ده (د تبادلې دروال ریټ په پرتله یو روپل ۱۴۰ ډالره کیزی) .

دبریا لیتو پونو سر چیته دغه کوپراتیف په ۱۹۵۰ م کال کی ددوهمی نړوالی جګړی نه پنځه کاله وروسته هغه وخت جوړ شوی وو چی استونیا داشغالګر نازی دورانوو بیچارو څخه لاسپوډی ته وه میندای .

کب نیونکو چی خپل مالی سر چیته زېرمه کړی او ددولت مرسته یی هم تر لاسه کړی وه دساحلی کب نیولو لپاره دلایمو بیروپه رانیولو پیل وکړ اووریسی یی یوه ستره کب نیوونکی پیری وپیرودله . دحالاتو په نظر کی نیولو سره بدپیل نهو . په هغه لومړی کال کی دکوپراتیف ګټه له ۱۱۰۰۰ روپلو څخه واوښته او اوس ۱۱ عصری کوچنیو بیرو او د ۳۹ کب نیو-نکو بیرو خاوند دی همدغه شان ستونزه چی دخانګرو کب نیوونکی او ورو او نلانو ژوندی خراب کړی وو او هم دکبانو زېرمه

کوی او دڅرخلا مسئله حل شوه . ددولت سره یی داوړدی مودی دقرار دادله کبله کوپراتیف وشو کولی چی یو آاد او ثابت بازار تر لاسه کړی . له دغه امله په کال کی له ۳۰ ملیونو ډبلیوګانو څخه زیات برابر وی .

دکوپراتیف عواید په پنځو تیرو کلونکی نزدی دوه چنده ته ورسیدل . آیا کوپراتیف پدغو پیسو څه کوی ؟

(آزاد ملیونونه)

۶۰ ملیونو روپلو څخه پنځمه برخه یی په مزدوریو (اجورو) کی مصر فیزی چی دکوپراتیف هرغری ته دمیاشتی ۲۵۰ روپله رسیری . پدغه کوپراتیف کی ۵۰۰۰ کارکوونکی ، کب نیوونکی دکبانو پروسس کوونکی ، دکبانو روزونکی ترمیمونکی دودانیو کارگران او داسی نور کار کوی .

۱۱ ملیونو روپلو خالصه ګټی څخه ۶ ملیونه روپله دپراختیا یی چارواودونو تجیزاتو دروا- نیولو لپاره سپمیری دپورد غری چی ددروپلو لپاره دکوپراتیف دپولو غروپه عموم غونډه کی ټاکل کیزی دګټی دور کړی او دتقاعد دڅزانی لپاره له یو ملیون روپلو نه زیات تخصیص کړی دی .

دمثال په توګه له دغو تخصیصاتو څخه هره کار ګره پنځه دماشوم زېږولو په وخت کی یوه اندازه پیسی تر لاسه کوی ، همدغه زېرمه شوی پیسی دهغو کورنیو لپاره چی له دریو ماشومانو څخه زیات لری دمیاشتیو ګټو سرچشمه تشکیلوی دته پیسی دوی ته په هغو پیسو سر بیره ورکول کیزی کوم چی دوی یی ددولت دټولنیزی پیمی له صندوق څخه تر لاسه کوی څنګه چی ماشومان لوی شی که چی ته موراو پلاریی وغواړی کولی شی چی یوله هغو څلورو ماشومانو باغچو کی داخل شی چی دکوپراتیف په لګښت چسلیزی سر بیره پر هغه دغه باغچی دښوونځیو زده کوونکو ته تاوده خواپه هم برابر وی په اوږی کی ماشومان کب ته څی او هلته دلرګیو نه جوړ شوو کوب-چنیو کورونو کی استو ګنه کوی . دغه کورونه چی د زغوزیو دونو تر منځ شکلتو له یاسه دسمندر کی په لور مایله لمن کی جوړ-

در باره طفل آزمایشی

بعد از تولد اولین طفل آزمایشی در ۲۵ جولای ۱۹۷۸ در لندن، دکتر (پتريك ستيپ تو) (و دكتور دابرت ادوارد) محققين اين آزمايش از طرف بعضي دكتوران امريكا بي به خاطر آشكار نساختن تمام جزئيات كارشان شديدا مورد انتقاد قرار گرفتند كه در نتيجه (ستيپ تو) مجبور شد تا يك لكچر يك ساعت ترتيب و در محضر دكتوران امريكا بي قرائت نمايد. اين لكچر يك تاثير برجسته از خود گذاشت و از طرف ۱۲۰۰ داکتر و متخصص بيوطبي امريکا به گرمي استقبال گرديد. (جان برمان) يك دكتور امريکا بي بعدا اظهار نمود كه ما اکتون ميدانيم كه آنها چه چيز را انجام داده اند. و هيچ كس نمي تواند بگويد كه آنها جعل کرده اند.

داکتر (ستيپ تو) در بيان خويش اظهار نمود كه وي و داکتر ادوارد از ماه نومبر ۱۹۷۷ تا اگست ۱۹۷۸ ۳۲ بار كو شيدند كه جنين را در رحم مادر بداخل يك ظرف در لابراتوار قرار دهند. ولي نتيجه اين كوشش شان فقط چهار حمل بود كه از آن جمله دو ولادت آن اطفال سالم را با خود داشت يكي (لويس براون) و ديگري (الا ستير صوت گو ميري) درسكا تلند بود. گرچه هر دوي شان قبل از ميعاد تولد گرديدند ولي اکتون به قسم اطفال نورمال رشد مي کنند. دوي ديگر آن ضايع گرديد كه يكي آن بعد از هفته بيستم در اثر گسيختگي اتفاقي غشاهاي احتوا کنند. كودك بوقوع پيوست طفل نورمال بود ولي نه آنقدر كه خارج از رحم مادر زيست نمايد كه بعد از دو ساعت تلف گرديد و ضايع شدن ديگر در هفته يازدهم در اثر غير نورمال بودن كرو موزومي صورت گرفت. وي گفت كه اين طريقه ديگر آزمايش نيست بلكه آماده استفاده در كلينيك مامياشده.

نلسون و دودول چايرو از تصديقيون سره وطن نه ستانه شول كو براتيف حتى خيل اريوال اتل لري كه چيرته تولي عغه پيسي چي دغرويه پولنيزو اريواو كي لگيري حساب كرونوندي ينغومليونو ته رسيري، چه بدغه حساب هرغري ته ۱۰۰۰ روبله رسيري.

داتول به هغه پولنيز و لگيتونو سريره دي چي ديشونغيو دزده گري اورونغيابن خدمتونو اوداسي نور ارزبستناكه پولنيزو اريواولپاره چي دولت له بودجي خغه ورسره مرسته كيري كوچوخت چي دكويراتيف له مشرو سكار كول خغه پويسته وشوه چي اياپدي عكله بي كوم سوچ كيري دي چرد غرو به شخصي گتو باندي ددغو پيسولگول بيخايه دي به خواب كي بي داسي وويلي: ديولوبديز مليونو له نظره بنايي بي خايه وي خوشووي مليونو له نظره بي خايه نهده.

دراياپوكورني چه له هغوخغه خما دغه كيسه بيل شويده، بدني ورغو كي دخيل مشروزي دواده، مرامس و نماغلل خنگه ددوي به زبه كودله كي گنه گونه زياته شوي وه نو كويراتيف دغه نوي جغت ته قرغه وركره چي خانه بري كور چورگري.

دكويراتيف دگنه كورني مركزي يو. واپ.

دكويراتيف دغرواستونگخي چه به بولوعصري وسايلو سمبال دي.

پورتني: دكويراتيف دزمي بن. گيتنتي: دكويراتيف يوه غري بنخه خيل بنخو سهه كاليزه نمانغي

له ۱۰۰۰ كسو خغه زيات دي بولونغالي، دلوبو دگرواجه تا زيوم چورنويدي دكويراتيف لوبغاړي چي د لوروسوبوسابقو د اجرا كولو لپاره بهرته

شوي دي دبايري يو داستونگ خيولر غونكي كيسي راپه يادوي. دغه گهپ دكوجنيانو داستونگي لپاره دكويراتيف له خوا چورنوي او ماشومان تري په وړيا ډول استفاده كوي.

دكو پراتيف مركزه څه هم له تالين خغه چي داستولينا مركز دي له ۱۳ كيلو مترونه زيات لري ندي په تيره بيا چي ډيري كورني خيل شخصي موټر هم لري خوسره دهغه دهيواډه مركزي بنار (تالين) كي بي په خپلو پيسويوه لويه واني جوړه كړي چي په ځينو سرويسو نولكه دگنه لوغتي، آراشگاه اودسلمانني هتي او داسي نور شيان دي او دخر خلايوه ستره مغازه يكي پراتيفي ده. كويراتيف پخپله يو كلينيك لري چي داکتران يي دطبابت په ۱۲ ساحو كي تخصص لري.

همدا شان ۱۲۰۰ كسو لپاره دگاني اوبودخينو اودپورونگونو اودديوسنا توريوم دجوړولو لپاره پيسي تخصيص وركړل شويدي. درونغيابن اريواو لري كولو لپاره هر كال ۱۰۰۰۰۰ روبله تخصيص وركول كيري. همدا دزده كويراتيف خيل دزمي بن هم لري چي غري بي دهغه په درلودلو وياړي بورد هر كال نژدي يو ميليون روبله دغروود رخصتي او هوسايي لپاره باسي او هرغري به كال كي له ۱۵ تر ۲۰ وړو غو تفريحي رخصت استحقاق لري. دكويراتيف راز راز اماتوري ډلي (لكه سندرغاړي، نخيدونكي، اودمو سيلي الاتو غزونكي) دپرويشنل كسانو له خوا غاړل كيري. دلوبو د علاقه لرونكو لپاره چي شميري

اطفال و کارهای منزل

بروالدین و مخصوصا بر زن خانه است تا با سازماندهی درست و آگاهانه قضایا راحل و فصل نموده و نخواهند بدین ترتیب ریشه های

همین کار هستی و یا ترا گه می بینم پیوسته در کتاب و مطالعه مصروف هستی و از کار خانه خبر نداری من باید به تنهایی همه کارها را انجام دهم و تو باید راحت بنشین و نان بخوری وظیفه دیگرنداری.

که با تدبیر و زرنگی خاص شوهر و اطفال را در کارهای منزل دعوت نموده و کارهای روز هر يك از اعضای فامیل معین و مشخص می باشد. بازبان شیرین و لطف ما در آنه که صفت زنان و ما در آن است کسار هارا تقسیم میکنند و با ساختن یک تابلو وظایف هر يك را مشخص نموده که بدین ترتیب نه خودش زیر بار کار خسته میشود و نه اطرافیانش.

مادران عزیز و مهربان میدانند که گفتن این چنین کلمات و جملات آنقدر خوش آیند نیست و به یقین بالای اطفال تأثیر منفی دارد اطفال غیر از اینکه همکار و رفیق خوب برای مادر شده نمی توانند در کارهای منزل و سایر امور نیز او را مدد نکرده و بالاخره طفل پر عقده، عاطل و بیکار و لجوج بار می آید. که بار دوش فامیل و جامعه خواهد بود. مگر هستند مادران معقول و آگاه

از طرفی دیگر با کسی تو چه در زمینه این نکته درک میشود که خانم هم حق بجا نب است از ساعت اول صبح از خواب بلند میشود تا ساعت های نیم شب مصروف بخت و بزدوخ و دوز و پاک و نظافت است او باید از همه ما توقع انجام کاری را داشته باشد از من از دخترهایش... گاهی که بگو، مگو هاز یاد میشود یکبار با خود میگویم بروم در زمینه با ایشان کمک کنم و به این جاز و جنجال ها خاتمه دهم و این کمندی را خاموش سازم، مگر می بینم که حوصله اش را ندارم و با خود اندیشه می کنم که کارهای دفتر من کم است که بکارهای خانه هم دست بپوشی کنم و به اصطلاح دست خانم را سبک سازم و باز ممکن در آینده توقع خانم زیاد شود و یک قسمت زیاد امور منزل را بمن واگذارد که دشوار است به آن پاسخ مثبت گفت و به این ترتیب ممکن جریانات روز و اخبار رادیو و تماشای تلویزیون را من کنم. این بود جاز و جنجال های اعضای یک خانواده کوچک بر سر انجام امور روزمره.

عداوت و مخالفت فامیل ما را در آب بگذارند. از آنجا بیکه انجام امور خانه برای اطفال جزیبازی و ساعتی روزانه محسوب میشود و پدر و مادر میتوانند با شیوه خاص اطفال را دعوت به انجام آن سازند و باید متذکر شد که دانستن این شیوه کار سهل و ساده نیست بلکه ابتکار عمل درین ساحه ضروری است مثلا اگر به دختر و یا پسر هجده یا هفده ساله گفته شود تو مجبور و مکلف به انجام

همچنان در روی تابلو ساعت تقریبی، درس خواندن، مطالعه شنیدن رادیو و دیدن تلویزیون نیز معین میگردد. وقتی یکی از اعضای خانه به انجام کاری دعوت میشود با لطف خاص و صمیمیت و دو سستی به او گفته می شود: احمد پسر شیرینم ظرفهای نان را مرتب کن، ماری دختر ناز نیم دستر خوان و ظروف نان را آماده کن، پدرتان باید در کشیدن نان با من کمک کند.

بدین ترتیب دیده میشود که همه کارها در مجرای خوب و بیروز مندا نه اش اجرا شده و همه از یکدیگر شاد و رازی اند و چو پروانه بدور هم می چرخند و هیچ نوع فضای کدورت خلق نشده و همه کارها را طبق مراسم اجرا شده می بینیم.

آب‌وزندگی...

در طبیعت موجودیت آب‌عاری از انگیزنده‌ها یعنی آب پاک نادر است تنها میتوان گفت شناختن آب بخار شده در طبقات فوقانی عاری از این اجسامک‌ها باشد، لاکن در وقت تراکم یعنی بسا تشکل با ران ژاله و برف، آب با ما یکروز از گانیزم‌های هوا تا اندازه زیاد ملوث می‌شود.

بدین سبب آب‌های روی زمین، آب‌های ایستاده، دریاها و سطح ابحار مکرو از گانیزم‌های زمین و هوا را احتوا می‌نمایند.

زمانیکه آب‌های روی زمین به طرف طبقات عمیق زمین رخنه و نفوذ میکنند، یک قسمت عمده

این انگیزنده‌های بیماری‌زا با عملیه فلتزیشن توسط خاک جذب میگردد. اما این حادثه را نمیتوان کلی گفت. بنا بر آب

های روی زمین بهتر می‌توانند نشمین‌گاه این انگیزنده‌ها باشند. انگیزنده‌های بیماری‌زا که از طریق بدرفت‌ها با آب داخل می‌شوند قابلیت تکثیر را در آب نداشته و معمولاً بعد از یک مدت کوتاه از بین می‌روند.

این‌ها در آب‌های سردزلال نظر به آب‌های نسبتاً گرم که مقدار بیشتر مواد عضوی دارند بیک مدت طولانی‌تر زیست می‌کنند.

آب‌های که به مقاصد نوشیدن استفاده می‌شوند از طریق بدرفت‌ها با انگیزنده‌های بیماری‌زا،

آب‌حوض‌های شنا مستقیماً توسط افراد بیمار ملوث می‌شود. لاکن عملاً یگانه‌ترین ملوث‌شدن آب مشروب ذریعه مکروب‌های بیماری‌زا نفوذ آب بدرفت به ذخایر آب‌های نوشیدنی میباشند.

کولرا از جمله بیماری‌های ایست‌که‌بو سیله آب‌نا پاک بروز میکند در اکثر ممالک آسیائی به شمول افغانستان بحالست

تصفیه آب بد (۷) شکل صورت می‌گیرد:

محافظة آب از ملوث شدن با مواد فاضله، رسوب دادن، فلتز نمائی، از دیاد کلور، تشعشع ماورای بنفش، جو شائیدن و از دیاد اوزون، بی‌ضرر ساختن و امحای بدرفت‌ها بهترین طریقۀ محافظه آب از ملوث شدن با مواد فاضله میباشند، هرگاه چاه‌های عمیق آب با مواد غیر قابل نفوذ آب تقویه شوند آب‌های بدرفت‌ها به چاه‌های متذکره نفوذ نمیتواند. آب‌های بدرفت که از شهرها و فابریکه‌ها به دریاهای می‌ریزند با یک قبلاً ضد عفونی بشوند دور نگه داشتن آب‌های بدرفت از نفوذ به آب‌های نوشیدنی قدم اول تصفیه آب است. آب صاف آب صحیح است که برای

اند میک سیر نموده و گاهی هم شکل ایید میک را بخود می‌گیرد. بیماری‌های انترو یا توژنیک در امریکا وارو یا کمتر باعث مرگ و میر می‌شود زیرا در آنجا آب نوشیدنی بعد از تصفیه مکرر مورد استفاده قرار می‌گیرد اما متأسفانه در کشورهای عقب نگه‌داشته شده بویژه کشورهای تلغات‌الزین بیماری‌ها فوق‌العاده زیاد میباشند و به شکل اند میک سیر میکنند. نظر به پژوهش و تحقیق ده‌سال اخیر که با لای اطفال کشورهای درگرفته، رل بیجش‌ها در و قیات اطفال درجه اول تثبیت شده است.

دو بزرگوار باعلاقه و صمیمیت خاص یکدیگر را در آغوش کشیدند و بوسه‌هایی از زندگی یکدیگر می‌نمایند.

نوشیدن، شستن و غیره از آن استفاده می‌شود. باید این آب‌ها را مکروب‌های بیماری‌زا، مواد مضره کیمیاوی، بوی‌و لذت‌غیرمطلوب عاری باشد.

آب‌های ملوث شده با مواد فاضله معمولاً با کتری‌های جنس کولری، کلسریدیم و ستریتو - کولک را دارا میباشند.

در صورتیکه بعد از تصفیه آب با کتری‌های جنس کولری تثبیت بشود معنی اینرا میدهد که تصفیه بصورت درست انجام نشده است. بدرفت‌ها و فاضلاب‌ها و در مناطقی که در مرادب‌ها از لحاظ بهداشت در زنجیر انتقال امراض امعایی اهمیت خاص را داراست.

بی‌ضرر سازی بدرفت‌ها به سه شکل ذیل صورت می‌گیرد: رقیق سازی، بی‌ضرر سازی قسمی و بی‌ضرر سازی کلی بی‌ضرر سازی بدرفت‌ها و فاضلاب‌ها در قدم اول جهت

کنترل آب‌های محیطی و بالاخره بهداشت آب رول خیلی ارزنده دارد.

نگاهی به آینده:

از آنجائیکه نفوس کره زمین در سال‌های ۲۰۰۰ و فوق آن به ۷ میلیاردها نفر خواهد رسید طبیعتاً حجم تولیدات مواد خوراکی نیز به مراتب بلند می‌گردد بنا بر نیاز به آب در آن سال‌ها دهنها چند بلند خواهد رفت.

آینده نگران بخش بهداشت متعقد اند که باید در مصرف آب حتی المقدور صرفه‌جویی گردد و ذخایر آب صحیح بصورت دوا مدار کنترل و بررسی گردند البته استفاده بیشتر از آب در سالیان آینده میتواند بوسیله کاشف ذخایر نوآب و صرفه‌جویی موثر از آب صورت گیرد. دانشمندان میگویند به یقین در سالهای آینده بشر به ایجاد شهرک‌ها در زیر ابحار موقوع خواهند شد. و این به شناختن بیشتر آب بستگی دارد.

نوشته بر تولد برشت

ترجمه دكتور نجيب الله يوسفى

بر تولد برشت

در طول تاريخ جوامع بشرى ، در نبرد حق و باطل و بالاخره در پیروزی مبارزات طبقاتی قلم نویسندگان همیشه نقش موثری داشته است. هنرمند و نویسنده متعهد ، به خاطر دفاع از منافع توده ها و بسیج ساختن اذهان جوان مع بشری ، نظر به وظیفه و درک مسوولیت خویش ، همیشه درین راه کار و بیکار نموده است. به اساس همین در کسبیا سی و ادبی بود که بر تولد برشت قلمش را در دست گرفت و به میدان بیکار شتافت و از آنجا بر ضد فاشیسم جهان سوز ، مبارزه خود را آغاز نموده و در رهایی جهان آزاد ، به سرودن اشعار پر ارزش ایجاد و نمایش نامه های موثر پرداخت. نامش ایون بر تولد فریدریش برشت بود و به تاریخ دهم فیروزی سال ۱۸۹۸ چشم به جهان گشود . در طول دوره تحصیلش در رشته های فلسفه و طب یو هنتون هونشن (۱۹۱۷) ، به خاطر ضدیتش با جنگ ، به مبارزه اساسی دست یازید . اولین نمایشنامه اش در سال ۱۹۲۲ تحت عنوان ((دهل در شب)) مورد نمایش قرار گرفت . بعدا منیچیت دراما تورگ و رژیسور به کار تیا تر پرداخت . در سالهای قبل از جنگ جهانی دوم ، هنگامیکه هیتلر برای نابودی بشریت ، توطئه می چید وی بعنوان مخالفش باین شرایط ، آلمان را ترک گفت و روانه سوئیس ، دنمارک ، سوئدن (۱۹۳۳-۳۹) ، فنلند ، اتحاد جماهیر شوروی و بالاخره رهسپار کالیفورنیای ایالات متحده گردید . (۱۹۴۱-۴۷) . در سالهای (۱۹۴۸-۴۹) وی دوباره راه جمهوری دیموکراتیک آلمان را در پیش گرفت و به کمک خانمش تیا تر را دوباره در آن کشور پی افکند . وی در طول دوره زندگی اش (۱۹۵۶- - ۱۸۹۸) اضافه تر از سی نمایشنامه ، یکمزار و سه صد پارچه شعر و یک سلسله کتابها در مورد موضوعات روز نوشت . نمایشنامه زیر که تحت عنوان (مادر) درینجا پیشکش خوانندگان گرامی میگردد ، یکی از عمده ترین انرا این نویسنده بزرگ میباشد .

مترجم

اشخاص نمایشنامه

خانم والسوا : مادر
 پاول : (کارگر فرزند خانم والسوا)
 اندریچ ناخودکا : کارگر
 ایوان : کارگر
 اندری : کارگر
 انتون : کارگر
 سیسور : کارگر
 ماشا : (خواهر سیسور کارگر)
 خانم کورسونوا : (فروشنده در صحن فابریکه)
 کاربوف : نماینده کارگران
 سملگین : (پیرمرد) کارگر
 شالینوف : صاحب ورژیس فابریکه
 نیکولای ایوانوویچ : معلم
 زیکورسکی : کارگر

مادر: زیکورسکی کروز گفت که چون سرمایه داران میدانند که اگر کارگران ای موضوعه بفهمند که استثمار میشن ، دیگر آرام نخواهند نشست ، ازینرو نمیگذارند که کارگران ای موضوعه ره بفهمند .

آنها صدای پای معلم را که در اتاق پهلوی داخل شده است میشنوند .

معلم : هر جای که بری باز هم همی بحثو جنجال روی موضوع عاتیکه اصولا به هیچ نمیرسد تا همین چند دقیقه پیش در رستوران بودم همراهی زخار بحث داشتم ، او همیشه بر ضد ما استدلال میکند . اما همه میفهمیم که حق بجانب هستیم و دلایل ما درست بودند . خوب شد که بالاخره از شر آنها خلاص شدم . . . . (بصورت کنایه خطاب به مادر) میگوید . دیگه حوصله ایطور کم عاره ندارم . . . خوب شما یک جای دم کنین ما میرم تا جای دم شوه پاهایم ره میشویم . . . اخبار امروز کجاس آوردن یانی ؟

مادر : بلی ، در آشیزخانه س . . . معلم می خواهد که بطرف آشیزخانه برود مادر مانع او شده میگوید :

راستی خوب شد که آمدین . زن همسایه گفت که رفیق شما زخار آمده بودو میخواست عاجل روی یک موضوع مشخص با شما صحبت کند .

معلم : خانم والسوا ، ما تا همین لحظه همراهی زخار یکجای بودم .

مادر : خو؟ نمی فهمم ، اما آشیزخانه بسیار نامرتب است . لباس های شستگی شماره اونچه هموار گدیم . . . (زیر زبان چیزی میگوید) معلم : از کی تا حال شما لباسهای مره ده آشیزخانه هموار میکنین ؟ . . . ای سماوار جای چرا می جوشه ؟

مادر : می بخشین ، ما باید بریتان میگفتم که زن همسایه آمده و ما برش یک پیاله جای دم گنم . . .

معلم : خو ؟ ای کدام زن همسایه س ؟ مادر : ما درست نمی فهمم ، اما فکر میکنم که سرو وضش چندان جوانبسته و شما حتما صحبت با آنها خسته خاد شدین .

معلم : آها ، فکر میکنم باز شما را جمع به موضوعات سیاسی کم میزدین ، ای آدم بیکار و تنبل زیکورسکی هم او نجه س :

مادر : بلی ، او همراهی زخار اینچس ، برادرش همراهی بجیش و کاکا ییش . . . همه اونچه

خانم همسایه : اما چرا ای موضوع ره همه کارگران نمیدانند ؟

معلم : ایوان ، تو یک احمق هستی . . . بعد خطاب به خانم والسوا ، در آشیزخانه یک کوچ و شما میتائین از او به جای بستره خواب استفاده کنین خوب لباس که با خود آوردین اونچه آشیزخانه س . . . مادر بطرف آشیزخانه میرود و آنجا را برای خود جمع و جور میکند .

ایوان : تشکر برادر . لطفا مواظب او باش اوبه آرامش ضرورت داره ، روز اول ماهی روز دشواری برای او بود . شما او بخاطر بجیش بسیار فکر میکنه . ما همه ره به تو می سپارم معلم : ما سرآورده مثل شما به کلمات بسیار خشک و بوج سیاسی بدرد نخواهم آورد . چندروز بعد ، معلم وقتیکه به دهلیز خانه وارد میشود صدای مادر را میشنود که بایکی از خانم های همسایه داخل مذاکره است . خانم همسایه ما شنیدیم که انقلابیون مرده انی بسیار جانی هستند .

مادر : ای درست نیس . انقلاب یگانه راه نجات ماس ، چه چیز میتانه عکس اینرا ثابت کنه . . . . مادر به آواز خوانی میپردازد :

او فلسفه معرکلیست و همه اینرا میدانند . گرچه که درکش کمی مشکل است . تو که جز استثمار گران نیستی او را بزودی درک خواهی کرد او دواوی درمان تست ، او را مطالعه کن

احمقها ، او را فلسفه حماقت مینامند . ولی او مخالف حماقت و کثافت است . استثمار گران ، او را خیانت میدانند . و اما ، ما میدانیم که او پایان خیانت هاست .

او مصیبت نیست ، جنایت نیست او ساده ترین کاریست که به مشکل انجام خواهد شد

خانم همسایه : اما چرا ای موضوع ره همه کارگران نمیدانند ؟

زخار : رفیق معلم
 تیور : نام دهکده
 خانم نیلونا : نام زن علاقمند به جنبش
 اودیسه : نام دهکده (محل)
 لوشین : دهقان
 پیروکود : نام محل
 کریفنا : نام محل
 شولینوشکی : دهقان
 تیریک : دهقان
 تویرایا : نام محل
 زیمرنوف : خان محل (شودال)
 وایشل : قصاب خان
 الکساندروف : همسایه
 عیسی : کارگر

شما هم از صحبت با او ناخوش خواهید شد .
 معلم : خانم والسوا، آیامه به شما نگفته بودم که مده خانه خودایطور مجلس های سیاسی ره تحمل ندارم ؟ حالی مه از دستورات مانده و تکه تکه به خانه میایم ومیخوایم چند دقیقه آرام باشم ... در حالیکه می بینم که آشپزخانه مه درسیاست می جوشه ... شما باید بفهمین که ای عمل شما بری مه بسیار غیر مترقبه س . اصلا فکر شه هم نمی کنم ...

مادر : شما میبخشین ازینکه درخانه خودهم آرام ندارین، مه از عمل خود مغرور می خواهم . اما اینها باید را جع به حادثه اول ماه می چیزهای می فهمیدند . اصلا اینها از موضوع خبر نداشتند .

معلم : خانم والسوا ، شماره به سیاست چی شما اصلا از سیاست چی می فهمین ؟ می دانین .. مه امشب به رفیقم زخار که آدم بسیار هوشیار و روشنفکر س گفتم که مسایل سیاسی یکی از جمله مسایل بسیار مغلق و پیچیده س که در روی زمین وجود داره ...

مادر : کاش شما مانده نمی بودین ، ماهمه استیاق داشتیم تا از شما در مورد مسایل مغلق سیاسی چیز های می پرسیدیم . مخصوصا در باره حادثه ماه می ...

معلم : شما نمی فهمین که امره از آدم های بیکار مثل زیگورسکی اصلا خوشم نمیایه، و هیچ نمی خوایم که همراهی او بحث کنیم، اما راجع به چند اصطلاح سیاسی که شما باید اوره بفهمین همرا یتان گپ میزنم ...

واقعا وقتیکه در باره شما میاند یشم، فکر میکنم که شما نباید درین چنین اشخاص بشینین ... خوب بهر صورت ، پس جای دم کتین ... نان خودارین؟ خوب، پس بریم به آشپزخانه ...

آنها به آشپز خانه میروند .
 معلم : به نظرمه شما از همه اولتر با ید نوشتن و خواندن رایاموزید ... (بعد بسطرف تخته کنار آشپزخانه رفته) ادامه میدهد : گرچه

که مه نمی فهمم که شما ده ای سن و سال چرانوشتن و خواندن ره بیا موزین ، خوب ، باز هم مساله شخصی خودتان است ... آیامه شما قلم و کاغذدارین؟ خوب شروع میکنم به سه کلمه بسیار ساده ره روی تخته نوشته میکنم :

شاخ ، آشیانه ، ماهی ... نوشته کتین ...
 زیگورسکی برای چی ای سه ای کلمه ره نوشته کدین ؟
 مادر آقای ایوانوویچ آیا غیر ازین شاخ آشیانه و ماهی چیز دیگری نبود که نوشته میکنین شما می فهمین که مادهمای پیر هستیم و چندان وقت زیاد برای آموزش نداریم . لید امی - خواهیم کلمات ره بخوانیم که به آنها ضرورت داریم .

معلم خنده کرده میگوید : اصلا بی تفاوت است که چی کلماتی ره شما نوشته میکنین، هدف یاد گرفتن است .

مادر : چطور؟ مه یقین دارم که زیگورسکی ره کلمه کارخوشش میاید خوب کارگر چطور نوشته میشه ؟

زیگورسکی : شاخ اصلا در بحث پیش نهاد آمد .

مادر اشاره به زیگورسکی : او کارگر دوب آهن است .

معلم : اما شناخت حروف درینجا مهم است و بس .

زیگورسکی : مثلا مبارزه طبقاتی چطور نوشته میشه؟ مادر با نوشتن ای کلمات حروف ره هم خواهیم شناخت .

معلم : درست است ولی بهتر است که شما از آسان به طرف مشکل بروید .
 مثلا نوشتن شاخ آسان است .
 زیگورسکی : مبارزه طبقاتی آسانتر از شاخ است .

معلم : مبارزه طبقاتی اصلا وجود نداره، شما هم حتما به ای مساله متیقن هستین . زیگورسکی از جایش می خیزد و میگه : اکر شما به ای عقیده باشین مه از شما هیچ چیز یاد گرفته نمیتابیم مادر خطاب به زیگورسکی لظفا

بشینین، شما در درنمه نوشتن و خواندن رو میاموزید و ای خود مبارزه طبقا تیبست .

معلم : اینها همه الفاظ بی معنی هستند . خواندن و نوشتن رابه مبارزه چی! خوب نوشته کنید : کارگر ...

مادر : وقتیکه مه میگم که خواندن و نوشتن خود مبارزه طبقاتیست ، منظوره ایست که اگر عساکر در تیور شعارهای ماره خوانده میتانستن هرگز بالای ما فیر نمیکدن . تمام عساکر فرزندان دهاقین غریب و بیچاره همین کشور هستند .

معلم : خوب دقت کنید : شما می فهمین که مه یک معلم هستم و تقریبا هر ده سال است که مه خواندن و نوشتن رایاموزانم . اما امروز می خواهم اعتراف کنم که همه ای موضوعات بوج و بی معنی است . کتاب بدرد کس نمی خورد . انسانها بواسطه همین کتابها منحرف شده اند یک دهقان ساده که از تمدن اصلا خبری نداره به نظرمه انسان به تمام معنی واقعبست یک انسان پاک و شریف .

مادر : خوب، مبارزه طبقاتی چطور نوشته میشه؟ و بعد خطاب به زیگورسکی میگوید : آقای زیگورسکی ، خوب متوجه باش و دستبایته فایم بگی که نلرزه، در غیر او خطر تره هیچ کس خوانده نخاد توانست .

معلم نوشته میکند : مبارزه طبقاتی : بعد خطاب به زیگورسکی میگوید : گوشش کنید که خط تان راست باشد و کج و وچ نوشته نکنین کسیکه راست نوشته نتانه در زندگی هم راست نخاد بودو قوانین جامعه ره احترام نخاد کد . ای موضوع از نسل های گذشته بما ثابت شده و کتابهای زیادی درین باره هم نوشته شده . تخنیک امروز پیشرفت کده .

اما فاید یش چی؟ همراهی هام در اوایل ساده بود اما امروز مبتکرانه صورت میگیرد . اگه به دل مه میبود مه همه کتابها و ماشین عاره در اعماق بحر میانداختم تا دیگر آثارش باقی نمانه ... خوب نوشته کدین ؟ ... می فهمین بعضی وقت ساعت همامه در همچو افکاری غرق هستم و از خود میبرسم که آیا اینها به مبارزه طبقاتی ارتباط دارن یاخیر ؟

زیگورسکی : وقت بکه شما در افکار خود غرق هستین ما استمرار میشیم ... زیر زبان چیزی میگوید .
 مادر خطاب به زیگورسکی : لظفا آرام باشین از معلم می پرسد : خوب استمرار چطور نوشته میشه :

معلم : استمرار، ایره هم در کتابها نوشته اند . مثل اینکه کسی ره مه در زندگیم استمرار کده باشم . بعد کلمه استمرار را روی تخته نوشته میکند .

زیگورسکی : نارضایی او بخاطر یست که نمیتانه از نمره استمرار مستقیم سود ببره .

مادر : حرف الف هم در کله کارگر آمد موهم در کلمه استمرار

معلم : دانش که به تنهایی کمکی کرده نمیتواند ...

مادر : برای ماکه فعلا دانش مهم است ...

بعد خطاب به دیگران میگوید :
 خوب به نظر مه برای امروز کافیبست .
 نرما و شما دیگر جوان نیس که ساعت ها بتانه

بیا موزد ، مه یقین دارم که زیگورسکی ره از شوق تمام شو خونخاد برد . خوب آلا از شما یک جهان تشکر ، باور کنید که ای یک کهک بزرگ در حق ماست که شما بری ما خواندن و نوشتن ره یاد میتن .

معلم باورم نمیشه ، اما بگذارین که مه هم اینجه یک گپ گفته باشم . حرف های شما مره هم بسیار به فکر انداخته و ای حرف هابری مهم بسیار با ارزش بودند . روزدیگه در اطراف ای حرف ها صحبت خواهیم کد .

ایوان بعد از مدتی به خانه برادرش در - استولا آمده است .

ایوان : رفقا امروز در استولا دورمه گرفتند و راجع به فعالیت های خود همراهی مه ملاکوه کردند . در ضمن خوشم آمد که آنها اشتباغات خوده با شیوه انتقاد از خود بررسی کردند ... راستی خانم نیولو نا از مه ...

ادامه دارد

سعی و تلاشهای خستگی ناپذیر

در جهت امحای کامل سرطان!

در جهان تا پایان قرن نوزدهم هیچ انستیتوت و جود نداشت تا در آن مر یضان مصاب به سرطان تداوی میشدند. فقط زو لو جست ها مور لو ژست هاو با کتر یو لو جست ها و طیفه دا شتند تا مر یضان مصاب به مرض خطرناک را تحت مشاهده شان قرار داده و تا زمان مرگ شان که خیلی نزدیک میبود از ایشان دستگیری نمایند. گرچه تمام اطباء آن زمان معتقد بودند که بهترین طریقه کمک به مر یضان مصاب به سرطان و تداوی این مرض عملیه جراحی است مگر نظریه کمبود و کافی نبودن سامان و لوازم لازمه جراحی قادر به اجرای عملیات جراحی نبوده و بصورت ابتدایی میکوشیدند که فقط مر یضان مصاب به این مرض خطرناک را با تر کهای مختلف شان برای چند سببائی بیشتر زنده نگهدارند تا اینکه در سال ۱۸۹۶ یکی از مشهورترین جراحان جهان بنام ویلیام هاستید با ایجاد یک متود جراحی جهت تداوی این مرض خطرناک مشعل فروزانی را در ساحه طبابت با لخاصه جهت تداوی اشکال خاص این مرض خطرناک افروخت. در اتحاد جماهیر شوروی دانشمندان و اطباء این کشور در سال ۱۹۰۳ عیسوی برای اولین بار او لیسن انستیتوت انکو لوزی (تومور شناسی) در جهان را بنیاد گذاشتند. باید گفت که در سالیان اول آغاز فعالیت این موسسه کارکنان آن مفت و رایگان کار میکردند و مصارف انستیتوت از درک بخشش های نیکه مردم به آن میدادند تا مین میگردید. و در

سالیان اول تاسیس این انستیتوت مسئولیت امور ریاست آنرا یک جراح مشهور و ممتاز شهر مسکو بنام ولادیمیر زیکوف بعهده داشت. دو دانشمند مشهور روسی زلینسکی ((دانشمند کیمیا)) و لیدوف ((دانشمند فزیک)) از داری های شخصی شان برای دانشمندان انستیتوت انکو - لوزی فوق الذکر یکتعداد سامان آلات مورد ضرورت شان را طرح و دیزاین نمودند. بمجردیکه شایعه کار دانشمندان روسی بتمام ارو پا بخش گردید با استقبال گرم و پشتیبانی لیبیر فرانسوی (دانشمند فزیک) مواجه گردیده و ماری کوری مقداری را دیوم را بشکل تحفه انستیتوت متذکره فرستاد. که به این ترتیب در آغاز قرن حاضر برای او لیسن بار را دیو تراپی در شوروی آغاز یافت. بعد از انقلاب کبیر اکتوبر و وظیفه انجام امور ریاست انستیتوت متذکره را دانشمند بزرگ شوروی ((لیبیر هرزن)) نواسه ((الکساندر - هرزن)) بدوش گرفت. در دهه دوم و سوم قرن حاضر در اتحاد جماهیر شوروی یک پروگرام وسیع انکو لوزی تحت تطبیق قرار داده شد که مطابق به آن بدون هیچگونه تبعیض بتمامی باشندگان این کشور زمینه معا ینه و تداوی امراض سرطانی مسا عد گردید و از همان وقت تا کنون سالیان ده ها میلیون تن از باشندگان این کشور به همین مقصد معا ینه و در صورت کشف مرض نزد شان تا حد امکان معا لجه و تداوی میگرددند.

باید گفت که دانشمندان انکو - لوزی (همیش) و بصورت مداوم با این سوال مواجه شده و میشوند که چه وقت به پیروزی کامل بر مرض سرطان نایل خواهند شد. انکو - لوزی یک علم بکلی تازه است که سال به سال در محتوای آن باهر کشف جدید گسترش قابل ملاحظه پدیدار میگردد. و حال بکمال جزئیات نمیتوانیم بگویم که سرطان در آغاز مراحلش قابل تداوی است. شایده سوالی پیدا شود که آیا بمقایسه بیست سال قبل مرگ و میر از اثر امراض سرطانی کاهش یافته است؟ اگر بجواب بگویم بلی شاید اشتباه نمائیم. زیرا واقایع سرطانی نسبت به چند سال قبل تزیاد نموده اند. که یکی از عوامل آن تزیاد تعداد اشخاص دا رای سن متوسط و اشخاص مسن در جهان از باعث صعود تو قع حیاتی است و گانسر (سرطان) مرضیست که بیشتر در نصف دوم زمان حیات پسران انسان می آید. میتوان گفت که در اتحاد شوروی

مر یض مصاب به سرطان تحت عملیات جراحی قرار دارد.

درین سالیان اخیر نیز فیصدی پذیر و نتایج حاصله از معا لجه مرگ و میر از اثر امراض سرطانی تزیاد ننموده که البته شو اهد موثق احصائی در دست داشته قناعت بخش خواهد بود. همچنان موقعیت تو مور نیز در تداوی یک واقعه سرطانی تا ثیر مستقیم داد. چنانچه یک تو مور سطحی هم به بسیار زودی و ساده گی تشخیص و هم تداوی میگردد. بطور مثال: - حال بکمان اغلب هیچکس از اثر گانسر (سرطان) جلدی نمیمیرد همچنان سرطان لب پائین که فقط چند سال قبل خیلی خطرناک بود حال قابل تداوی است و خیلی کم مردم از اثر این مرض میمیرند. مگر در مقابل تشخیص و تداوی سرطان های مری ریه ها (شش ها) معده و با لخاصه گانسر (پانکراس) نسبتاء مشکل است. دانشمندان انکو لوزی در تداوی کور یون اپتلیو مارحم که بیشتر حیات خانمهای جوان را بخاطر مینا نداد مو فقیت های چشمگیری را نصیب شده اند. سوال دیگری که انکو لو جست ها اکثرآ به آن بر میخورند اینست در حالیکه جهت ظهور تو مورها عوامل گوناگون وجود دارد آیا ساینس به چه حد مو فق به دریافت این عوامل گردیده است؟ جواب کوتاه سوال فوق اینست که امروز دانشمندان به اندازه معلومات دارند که میتوانند در لابراتوارها پشان بصورت تجربی بوی در حیوانات لابراتواری طبق پلان مطروحه خود شان گانسر های جلدی کبندی و تومورهای گوناگون سیستم اعصابی و سارکوماهای استخوان را انکشاف دهند. (امراض سرطانی و یروس المنشه اند) موجود است که یک تیوری بنام تو سط دانشمندان بزرگ شوروی زیلبرو بهمکاری دیگر دانشمندان انکو لوزی اتحاد جماهیر شوروی انکشاف داده شده است. مگر در تیوری فوق الذکر آمده که نزدیک شخص و یروس زمانی در انکشاف یک تو مور رول بازی می نماید که شخص مذکور مبتلا

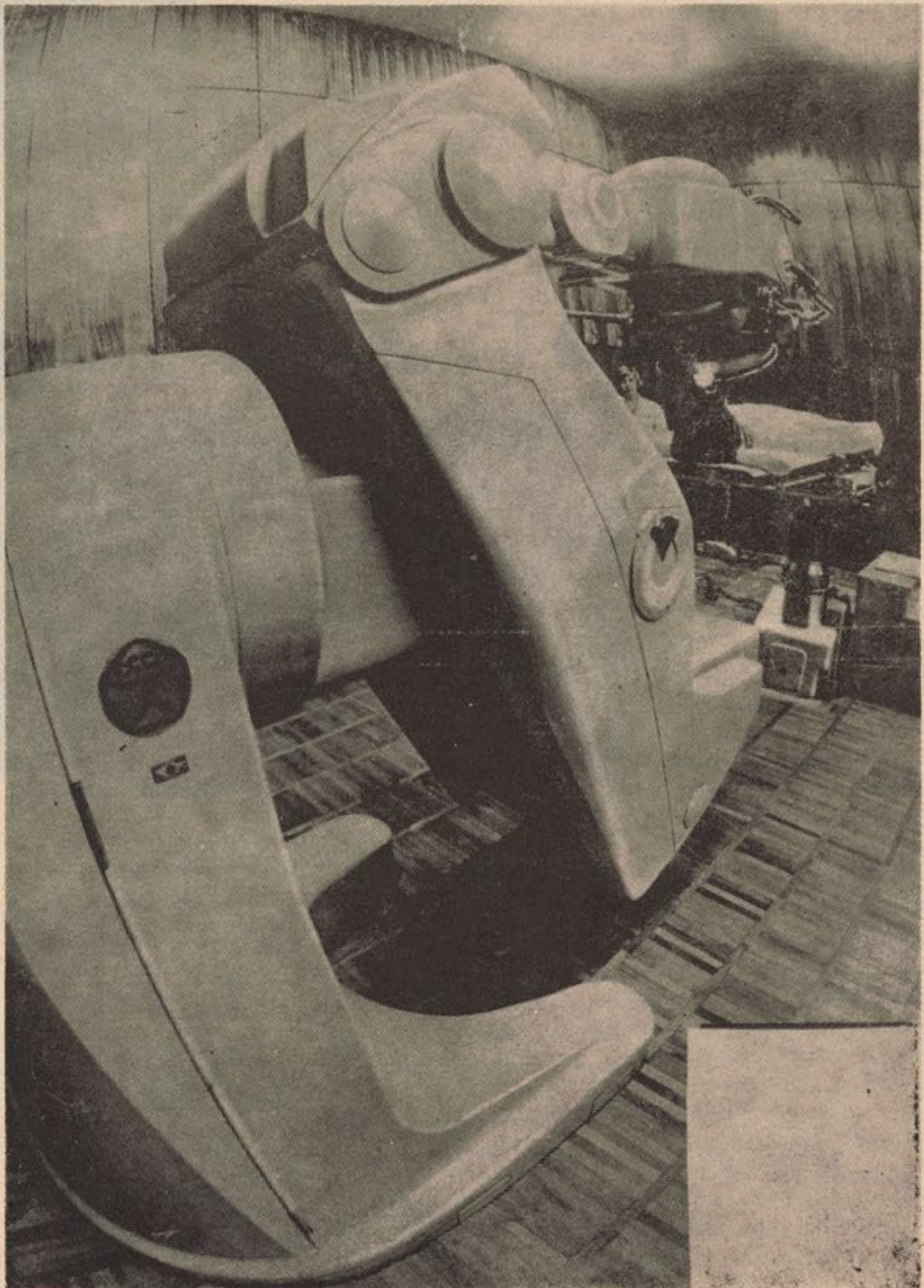
به عا ملین سینه و بغل سر خکان
 و غیره ا مرض انتانی نباشد .
 در اوایل دهه پنجم قرن بیستم
 یک دا کتر پو لندی بنام کلارافوتتی
 شومو هر ش را که مصر وف (تمرین)
 طبی در ایتالیا بودو مصاب سرطان
 گردیده بود از دست داد خواست
 در جهت اثبات تیوزی ((ا مرض
 سر طانی ویروس المنشا اند))
 سهمی بگیرد همین بود که خود را به
 مرض منتن ساخت . اندکی قبل

از مرگ یکی از مر یضانش که
 مصاب تو مور استحال سوی
 غده شدید بؤد با قوت زخم
 سر طانی مر یض را مالش داد.
 چندی بعد نزد فوتتی یک تورم
 عجیب که فکر میشد تو مور سر طانی
 در حال انکشاف است پیدا شد
 مگر خیلی زود دریا فت گردید
 که فوتتی مصاب سرطان تبوده
 بلکه تصاد فاع برایش تورم عادی
 پیدا شد که توسط دا کتر عا

تداوی شد .
 آیا واقعه فوق تیوری (کانسر-
 پروس المنشا است) را رد کرد
 نی از واقعه فوق فقط چنین
 استنباط گردید که سر طانی از
 اثر تماس مستقیم از شخص مر یض
 به شخص صحتمند سرایت نمیکند
 اگر به صورت کل بگوئیم در اکثر-
 یت و قایع از حیوان بحیوان نیسی
 نیز قابل سرایت نیست مگر فقط از
 والدین به اولادها یشان توسط

عوا عل از نی انتقال پذیر است
 نقطه قابل تذکر دیگر اینست که
 سر طانی ریتان ده مر تبسه
 بیشتر نزد کسانی که به سگرت
 معتادانند بمقا یسه کسانی که
 سگرت نمیکشند دید میشود. مگر
 حال یک معلومات بسیار جا لب
 را برای شما باز گو میکنم: در لا-
 بلندرس واقع در فنلیند شما سی
 دود کردن سگرت از سن سه
 سالگی آغاز میاید و اطفال این
 منطقه قبل از آنکه از شیر مادر جدا
 شوند به دود کردن سگرت شروع
 مینمایند (اطفال این منطقه تا سن
 سه سالگی با شیر مادر تغذیه
 میشوند) بعد از یک دور مطالعات
 و تحقیقات طولانی
 هیچ واقعه سر طانی نزد هیچ یک
 از باشندگان این منطقه که تعداد
 شان به سیصد هزار نفر میرسد
 در یافت نگردید. مگر بمجر دیکه
 باشندگان لا بلند رس بشهری
 نقل مکان نمایند مانند سایر
 شهر یا ن مصاب به سر طانی
 میشوند. باید دانشمندان همیشه در
 مورد واقعات خاص و اشتباهی
 واقعه فوق را در نظر داشته و قضاوت
 محتاطانه نمایند. در ساحه انکو-
 لوزی بسیاری کشفیات که متکی
 بر احساسات اند صورت گرفته
 است مگر نتایج حاصله از دست
 یا چکی نمیتواند کوچکتر یمن
 رهنمایی برای دانش را ستین
 گردد.

سر طانی یک مرض منفرد نبوده
 بلکه یک گروپ ا مرض است و
 هیچ متود عامی وجود ندارد تا
 با استفاده از آن تمامی انواع آنرا
 معا لجه و تداوی نموده و بشر یست
 را از شر این مرض خطر ناک
 نجات داده برای تداوی و معا لجه
 انواع گوناگون تومورهای
 سر طانی از تجهیزات و متود های
 گوناگون استفاده مو ثر بعمل
 میاید .
 انکو لوزیستا های اتحاد
 جما هیر شوروی معتقدند که در
 تداوی ا مرض سر طانی بهترین
 نتیجه را زمانی میتوان توقع
 داشت که در تداوی ا مرض
 سر طانی از عملیه جراحی ، تداوی
 شعاعی و شیمو تراپی بصورت
 مختلط استفاده بعمل آید.
 باید گفت درین نزدیکها متود های خیلی
 مو ثر تداوی سر طانی که نتایج
 بقیه در صفحه ۴۶

یکی از دستگاه های رادیو و تسرایبی دیده میشود و یک مر یض تحت
 عمل رادیو تراپی ذریعه دستگاه مذکور دیده میشود .

چهره اش جای پای باز کرده است و حالت ابهام آمیز همیشگی اینکه در نگاهش خفته دارد، با آن لبخند زورکی که به اجبار اندکی چاک دهانش را باز میکند، همه حکایتگر روزهای دشواری است که بر او گذشته است، فقیرانه لباس میپوشد.

با آنکه بیسواد است از نوشتن خواندن فقط نامش را می شناسد، کارهای میناتورهای او از ارزش هنری برخوردار است و این نشان میدهد که وی استعدادی و افرو چشمگیر دارد که اگر امکانات و شرایط به او سازگار می شد و می توانست ظرفیتها و توانایی هایش

ظروف گلی را ازکی آموخته و در آن راه چه کسانی با او مددگار بوده اند، میگوید:

پدرم استاد زجیب علی نقاش زاستادان مشهور کابل بود که کارش علاقه مندانی فراوان داشت و شاگردانی زیاد را به تربیت گرفته، او شاید نخستین کسی بود که نقاشی در روی ظروف گلی را دوباره رواج داد و آن را ازبوته فراموشی بیرون کشید من هم از خردسالیی به این هنر طریق علاقه گرفتم و نزد پدر به شاگردی پرداختم و بالاخر هم مانند او این کار را حرفه خود قرار دادم و آن را وسیله کسب نان ساختم.

نقاش میناتور یست بیسواد، با:

دست‌های هنر آفرین نقش

گذار روی ظرف گلی

او میگوید فقر انگیزه‌ی بی بود که نتوانستم کارهایم

و در سطح بالاتر هنری عرضه کنم

از او میپرسم چند سال است که نقاشی میناتور را حرفه خود قرار داده و برای کدام موسسات هنری کار کرده است پاسخ میدهد که:

بسیست و پنج سال و شاید هم بیشتر میگذرد که در این زمینه مصروفیت دارم و تا پیش از تاسیس تلویزیون در کشور در تئاترهای پوهنی ننداری، افغان ننداری و صنایع مستظرفه وقت به سمت نقاش دیکورها کار کرده ام.

وی در پاسخ به این پرسش که آیا تا کنون آثار وی در نمایشگاه‌های داخلی و خارجی به نمایش گذاشته شده است یا خیر، ابراز میدارد، که چهار سال قبل برخی از نقاشی‌هایم که بروی ظروف گلی کار شده بود در یک نمایشگاه مشترک با آثار گل محمد هنسرجو

شکوفا سازد، اکنون با کارهایی در سطح بالاتر هنری از او و پسر بودیم، به کارش و هنرش عشق دارد و همین وابستگی عاطفی است که وادارش میسازد، شب و روز بدون ابراز خستگی کار کند و در تلاش باشد تا آثار بهتری وارزنده تر را از خود به یادگارگذارد هرچند احتیاج و فقر سبب میگرد که مجال کمتر برای اندیشیدن بیشتر روی یک اثر خود داشته باشد و ناگزیر به سرعت با دقتی کمتر کار میکند تا زودتر اثر را آماده فروش گرداند و لقمه‌ی نان بدست آورد.

محمد یعقوب نقاش میناتور یست تلویزیون را که در بیشتر دیکورهای تلویزیونی از آثار وی استفاده میگرد در کارگاهش در عمارت تلویزیون ملاقات میکنم - وی در جواب نخستین پرسش در مورد اینکه هنر نقاشی میناتور روی

چهل و چهار سال از عمرش میگذرد اما چهره شکسته او سالهای زندگی اش را خیلی پیش از این نشان میدهد، خطوط درمی که به شکل‌های نامنظم روی راندن کار نقاشی پیرو راند و

از بالا به پایین: دوائر میناتوری محمد یعقوب نقاش میناتور یست و عکس وسط موصوف را در حال کارهای میناتوری نشان میدهد.

بوی جوی مولیان آید همی...

های جمهوری های آسیای میانه در شوروی نه تنها از نظر من بلکه از نظر تمام کسانی که از نزدیک شاهد آن شده اند معجزه ای است که آنرا انقلاب اکتبر شوروی با خود به همراه آورده است.

استاد سر مست در زمینه پیشرفت های کشور شوروی در هنر موسیقی سخنان جالب دارد، او میگوید:

چند سال پیش من دیداری داشتم از جمهوری های آسیای میانه در کشور شورای، در آن زمان در تاشکند و عشق آباد مراکز ازبکستان و ترکمنستان صرف یک یا دو مکتب موزیک وجود داشت، اما اکنون علاوه از اینکه در هر یک از این دو شهر و دیگر مراکز جمهوری های آسیای میانه صدها مکتب موزیک وجود دارد حتی کلخوزها هم دارای مکتب موزیک میباشند که این همه پیشرفت در ساحت هنری و خالصتاً در ساحت موسیقی اثر همان گفته معروف لنین است که میگوید:

هنر از آن خلق است.

به همین سبب دولت شوروی در تدوین مکتب موزیک توجه خاص مبذول داشته و میدارد، تا جایی که اگر قرار باشد در یک کلخوز دو مکتب گشایش یابد یکی آن حتماً مکتب موزیک است. رشد هنر در یک جامعه ارتباط دارد به میزان رشد معنوی همان جامعه.

من در کلخوزی به نام «لنین» که جمعا یکمزار خانوادگی در آن زندگی داشتند و در شهر چار-جوی موقعیت داشت دیدم که مکتب متوسط موزیک گشایش یافته است که هنر موسیقی با تمام اساسات و در سطح استندرد جهانی به محصلان تدریس میگردد.

در همین کلخوز من آهنگ افغانی «رقص گلها» را نوت کردم.

و به رسم یادگار و تحفه هیات افغانی به مکتب موزیک هدیه دادم و هم وعده اینکه در آینده همکاری های متقابل میان ما در زمینه های موسیقی وجود داشته باشد.

در تالار ورو دی مکتب موزیک کلخوز چار جوی اسمای شهدای جنگ میهنی نقش شده بود و این بقیه در صفحه ۵۷

ازبکستان از این شهر و پیرانشهر شهرهای باستانی گردید که نه تنها در کشورهای آسیای میانه بلکه حتی در کشورهای اروپای غرب هم به حیث شهرهای زیبا و مدرن شناخته میشود.

تا شکند امروز با آسمان خراش ها و تعمیرات مدرن، جاده های عریض، خطوط مواصلاتی منظم و گوناگون و خاصتاً متروی زیبای خود که یکی از بهترین متروهای جهان به شمار میآید در میان شهرهای بزرگ و مدرن جهان جای جایی برای خود با زکرده است.

در این سفر مجالی فرا هم

جلالی اصلی فرو رفته ام و بدون شك اگر من در همه عمرم دو بار این آهنگ را با تمام احساس خوانده باشم یکبار آن در همین محفل بود و اگر دو بار هم این آهنگ با تمام عظمت یک آهنگ خوب مورد توجه تمام شنوندگان قرار گرفته باشد با زهم یکبار آن در همین محفل بود.

دومین سخن من از جریان این سفر در این مورد است که من شاهد تحولات چشمگیر در کار موسیقی جمهوری های آسیای میانه شدم به این معنی که اکنون همه آرکسترهای این جمهوریت ها مجهز به وسایل مدرن و آلات

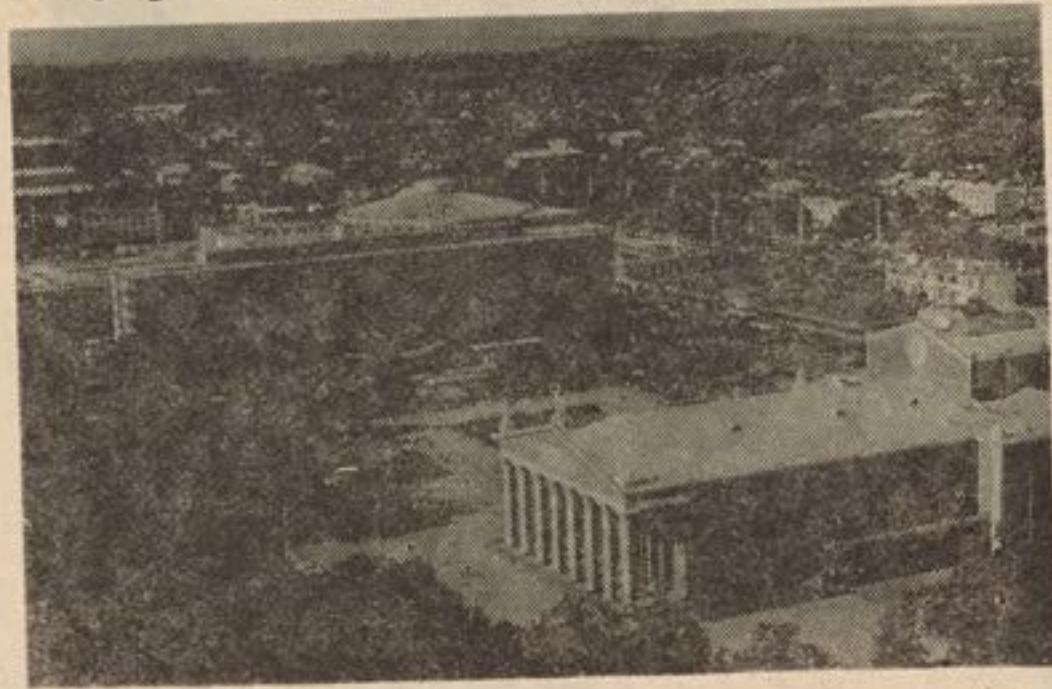
و هاب مددی مدیر عمومی پروگرام های موسیقی را دیو تلویزیون و هنرمند با احساس کشور، استاد سلیم سر مست موزیسین و آهنگساز معروف و ننگیالی ترو میت نواز برجسته نیز که در این سفر همراه بودند و نظر به معذرت های جداگانه نتوانستند در ملاقات جمعی ما شرکت جویند در روز دیگر به بازگویی فشرده پی از خاطرات خود می پردازند.

و هاب مددی در این جمع سه نفری گوینده نخست است و به پاسخ یکی سوال در این زمینه که وی چه خاطره هایی جالبی باخود از آن سفر به همراه آورده است، میگوید:

بهترین خاطره من از سفر اخیرم به کشور شوروی در این مورد است که در بازدید از جمهوری ترکمنستان در شهر چار جوی جمعی از هنرمندان محلی به افتخار و رود هیات افغانی کنسرتی را در آنجا ساختند، در ختم این کنسرت انا نسر پروگرام گه زیبا رویی بلوچ بود انا نسر داد با توجه به اینکه تعدادی از هنرمندان موسیقی نیز در هیات دوست افغانی شامل میباشند،

ما خواهش داریم آهنگ محلی افغانی ((سیاه موی و جلالی)) که در این دیار دو ستاد افراوان دارد به وسیله یک آوازخوان افغان به اجرا آید، و وقتی آنها دانستند که خواننده اصلی این آهنگ در جمع مهمانان حاضر در کنسرت میباشند با چنان استقبال و هیاهویی به استیج بردندم که فراموش نمیکردم.

قصه کوتاه، ما آرکستروموسیقی ندا شتیم و به همین سبب دایره یکی از نوازندگان رابه ملنگ دادم و اکوردیون را هم به محمد حنیف اکوردیون نوازادیو تلویزیون سپردم و سیاه موی و جلالی را با همین آرکستر ناقص برای شان خواندم، اما سیل احساسات و کف زدن ها به حدی گرم بود که احساس کردم در قالب

گوشه دیگری از شهر فروزیه

آمد که بتوانم زندگی از یکهای کشور خودمان را با از یکهای کشور شوراها، تا جیک های این طرف دریای آمور را با تا جیک های آن طرف دریای آمور و ترکمن های این طرف دریای مرغاب را

با ترکمن های آن طرف دریای مرغاب در یک دید کلی و در تمام شئون اقتصادی اجتماعی و فرهنگی به مقایسه گذارم و در همین مقایسه ذهنی بود که متوجه تفاوت فاحش و عمیق میان زندگی این گروه های انسانی در دو کشور نزدیک به هم شدم. رفاه و آسایش همگانی ملیت

عصری موسیقی میباشند در حالیکه در گذشته چنین نبود من در تاشکند یکبار دیگر شاهد امردهی محیرالعقول فعالیت های دست جمعی داوطلبانه شدم. به این معنی که تا شکند امروز کمترین شبها حتی به تا شکند ده دوازده سال پیش که من آنرا دیده بودم نداشت.

در سال های گذشته زلزله ای شدید شهر تاشکند را به ویرانهی بدل ساخت که در اثر کارداوطلبانه کشورهای سوسیالیستی دوست شوروی و نیروهای انسانی

سعی و تلاشهای ...

حاصله از آن خیلی قناعت بخش بوده بود وجود آمده که البته از اینکه با استفاده ازین متود ها صحت و توانایی هزاران نفر دو باره تأمین گردیده از وجود آورنده گان متود های مذکور سپاسگذاریم در انکو لوزی از مواد گوناگون بطور وسیع استفاده بعمل میاید که این خود امیدوار کننده آنست که در یازود یک تیوری جامع و یا اقلابندایی برای این چنین یک تیوری ار مغان خواهد آمده انکولوجست های تمامی کشور های جوان بطور خستگی ناپذیر در تلاش اند تا از هر جهت که باشد با لای این مرض خطرناک حملاتشانرا ادامه داده تا این ینکه چاره مطلق

برایش در یا بند مادر تلاش هستیم تا فکتور های مختلفی را که در ظهور سرطان اشتراک مینمایند مطالعه نماییم. و مطالعات ایمنیمو لوزی یکی برای دریافت این حقیقت که کدام شکل خاص مرض در کدام منطقه از اثر کدام عوامل اتحاد شوروی بالای انواع مختلف تو مور های سرطانی جریان دارد وجود میاید در نقاط مختلف و برای این منظور رسوم، عادات، شرایط کار و وضع زندگی و اجتماعی و طرز تغذی مردم مورد ارزیابی قرار داده شده است. مطالعات جالب رول و یروس ها در ظهور لوسیمی (سرطان خون) انسانی انستیتوت تجربی

پتالوزی و درمانی سوخومی جریان دارد. فقط چند سال قبل آنها چند میمون را برای ما به مسکو فرستادند که ما در آنها خون فلتر شده انسانیهای را که مصاب به لوسیمی بودند ذوق نمودیم بعد میمون را واپس به سوخومی فرستادیم.

هزده تا بیست و چهار ماه بعد نزد حیوانات مذکور یک مرض مشابه به لوسیمی انسانی نظاهر نمود. گرچه مرض حاصله نزد حیوانات مذکور از بسیاری جهات به مرض لوسیمی انسانی شباهت داشت مگر از بعضی اختلافات اساسی نیز برخوردار

دار بود. از خون حیوانات مذکور یک نوع ویروس تجرید گردید که حالا ویروس مذکور نه تنها تحت مطالعه دانشمندان شوروی قرار دارد بلکه تحت مطالعه مشترک دانشمندان شوروی و امریکایی که در تحت یک پروگرام تو حید مساعی شوروی امریکا در ساحت انکو لوزی دور هم گرد آمده اند قرار دارد.

مرکز انکو لوزی ما در ساحت انکو لوزی با دانشمندان بسیاری کشور های جهان همکاری دارد طبیعی است که انکشاف همجو همکاران با ما را با دانشمندان

یک دکتر هنگام مشامه فو تو گرافهادر اطاق کمیو تر دیده میشود.

جهان گسترده تر میسازد. من همچنان ایجا دیک پروگرام مشترک (شوروی امریکا را جهت مطالعات شیمو ترا پیک تو مور های سرطانی ضروری میبندارم. همین حالا انکو لوزیست ها با چهل نوع تدار کاتی دسترس دارند که در تدای تو مور های گوناگون مؤثریت آنها قبلا به اثبات رسیده است.

در اتحاد جماهیر شوروی در حدود (۲۵۰) شبکه مخصوص انکو لوزی جهت تشخیص و تدای تو مور های خبیثه موجود است درین شبکه مر یضان داخل و خارج بستر به

متود های گوناگون در مانسی عملیات جراحی، رادیو تراپی و شیمو تراپی میشود در هر جمهوریت اتحاد جماهیر شوروی یک مرکز متود لوزی یکی موجود است که امور روزمره شان مطابق به سولات انکو لوزی جریبان دارد.

مرکز تحقیقات انکو لوزی مربوط اکادمی علوم طبی اتحاد جماهیر شوروی بزرگترین موسسه تحقیقات در نوع خود میباشند.

کار این مرکز هم آهنگ نمودن طرح بلان تحقیقات در ساحت تو مور های خبیثه میباشند. و صد ها دانشمندان اتحاد جماهیر شوروی

حدود دو میلیون نفر که تدای سرطان گردیده اند در قید حیات مانده که از مدت تدای نصف آنها ده سال و یا بیشتر میگذرد مگر هنوز هم صحت دارند.

در اخیر باید گفت که با استفاده از تجارب و کشفیات حاصله اخیر که در ساحت علوم طبی و تکنالوزی بسر رسید انکو لوزی در تدای و معالجه امراض سرطان انکشاف قابل ملاحظه نموده است.

بقیه صفحه ۲۴

کشف جسمه

و ثقافت کشور به وضوح بمشاهده میرسد. بعدها یعنی از اوایل قرن اول میلادی همانطور پیوسته تا اوایل قرن دوم میلادی آیین سوری در بین اهالی و ساکنین باختر زمین ترویج یافت و در پهلوی سایر خدایان و ان معمول آن عصر یکی هم

سوریا جایش را برای عبادت و نیایش، آدمیان آن زمان باز کرد. و مبتکر نقش این عنصر در سکه های آن دوره

های کوشانی یعنی کنشکاوه و هیشکاه بود، در سکه های طلائی که توسط دانشمندان «روز نفیله» مولف کتاب هنر درباری در عصر کوشانیان مطالعه

شده در یکی از سکه های طلائی عصر سوریا با کلمه و رسم الخطیونانی بنام میرو یاد آور شده است در سکه سوریا بصورت استاده بنظر میرسد که اطراف سر آنرا اشعه

فروزان احتوا کرده و لباس به تیپ لباسهای با ختر داشته در رای موزه هایست که میتوان پیهم با مجسمه های مکشوفه کو قتل خیر خانه معاینه

کرد.

درین مرکز تحقیقاتی مشغول کار اند که در لابراتوار های تحقیقاتی دستگاره های مربوط به طرح و دیز این سامان آلات مخصوص انکو لوزی و غیره و ایفای وظیفه می نمایند و به این ترتیب هر یکی شان به اندازه توانش در راه دستجوی طرق بهتر کشف سبب معالجه و تدای این مرض خبیث سم فعال دارد.

انکو لوزیست ها در سعی و تلاش شان اند تا به تعداد اشکال سرطان های تدای پذیر بیافزایند. همین حالا در اتحاد جماهیر شوروی در

مردمان قایق نشین

از زدود و برای زندگی کردن دشوار خواهد بود. و به این سبب است که چشمان این بومی ها درد مند است.

اگر پوست و چرم حیوانات برای ساختن کلبه در دسترس نباشد فقط يك دیوار سنگی بلند میکند و از آن منحیت پناهگاه استفاده می نماید و اگر این کار هم مقدور نبود از طرف شب مانند حیوانات با هم یکجا می خوابند.

بدست آوردن غذا

در برتگه های بلند نزد يك به ساحل بعضی برنده ها آشیانه می سازند. و این مردمان از تخم آن ها به حیث غذا استفاده میکنند. آنها میدانند که در آشیانه ها حتماً تخم موجود است. اما رسیدن به آشیانه، به نسبت دشوار بود. نشیب های کوه خطرناک میباشد. در این جابار دیگر زن نقش ارزنده خود را در بدست آوردن غذا ایفا میکند او میتواند به آسانی به کوه بالا شود و تخم ها را از آشیانه بدون اینکه آنها بشکنند پائین بیاورد.

از طرف شب یکی از افراد فامیل به سوی صخره ای که خوابگاه و نشیمن گاه برنده گان است پارو میزند، او آهسته یکی از پرندگان را قاپیده و فوراً سر او را می کند بعضی اوقات برای گرفتن پرندگان دام می نهد و یا اینکه پرندگان را در حال پرواز توسط وسیله ای تقریباً مشابیه تور که از چوب و پوست ساخته شده است می گیرد.

بعد از چند روز تمام صدف های که در ساحل های مجاور موجود اند توسط این فامیل ها صید می شوند و آن ها مجبور اند تا بار دیگر سوار بر قایق های شان شده و به ساحل دیگر بگویند آنها ن مجبور اند تا منبع دیگری را که برای شان غذای کافی تهیه نماید پیدا کنند. و حتی امکان دارد که بعد تر به همان جا ها بیکه قبلا بود و باش داشتند برگردند بعد از يك مدتی صدف های جدیدی بر روی صخره های دریا به وجود خواهد آمد و آنگاه این مردمان غذای به حد کافی خواهند داشت.

ریخته و نارا حتی بیشتری از بابت سردی احساس نمی کند.

قایق ها :

آن ها وقت زیادی را برای ساختن يك قایق و ساختن يك کلبه مصرف نمی کنند. قایق باید محکم و برای نگهداشتن فامیل و تمام استباب و لوازم زندگی شان مقاوم باشند. بومی های مذکور عادت کرده اند که قایق های شان را از پوست درخت های ساحلی بسازند پدر فامیل باید قطعات کلان از پوست درخت ها را توسط تبر سنگی کنده و آن ها را با هم بدوزد. ساختن این قایق ها آسان اما معمولاً سوراخ دار بوده و آب در آن ها نفوذ میکند و در هنگامی که دریا توفانی باشد در تصادم با صخره های دریا نا مقاوم اند.

سرزمین قایق نشینان :

این منطقه را که قبلاً سرزمین آتش نامیدیم یکی از توفانی ترین مناطقی جهان است که هوایش تقریباً همیشه توفانی بوده و کمتر ساعتی وجود دارد که شتاع آفتاب در آنجا نیاید و باد نه وزد. این منطقه معمولاً آسمان نشانی و هوایش مرطوب است. درز مستان (که معمولاً در وقت تابستان ها، در آنجا شروع می شود) هوا بر فنی

لباس های پوستی :
اطفال از پوست حیوانی که به نام «سپیل» یاد می شود برای گرم نگه داشتن بدن شان منحیت لباس استفاده می نمایند. سپیل ها در آب عمیق و سرد زندگی داشته، ماهی و دیگر حیوانات کوچک بحری را میخورند. حیوانات مذکور به جای پاها اعضای شناور دارند از جمله شناگران و غواصان ماهری به شمار میروند بعضی اوقات روی پارچه های بزرگ یخ دیده می شوند و گاهی در ساحل و یا بالای صخره های نزدیک ساحل دراز می کشند. و بومیان مذکور توسط نیزه های دراز آنها را صید میکنند.

پاهای اطفال عریان بوده و تا امروز با بوت نا آشنا هستند و بعضی اوقات اطفال مذکور کفش های از پوست سپیل به پا میکنند. مرد ها و زن ها قبایل بومی لباس های نیمه عریانی پوشیده و حتی هنگامی که بادی سردی وزیدن دارد از خنک نمی لرزند این ها گریس را روی بدن شان میمالند و آنگاه هروقتی که باران باریدن می گیرد آب به سرعت از بدن شان پائین

کار خانواده

بوده و دانه های برف همراه با قطرات باران میبارد.

زمین از سختک و صخره پوشیده شده است. قلله های اکثر کوه های آنجا پوشیده از برف و یخ میباشد. و بعضاً از بعضی قسمت های این کوه ها قطعات بزرگی از برف به افتداد پائین به سوی دره ها سرازیر شده و به بحر می ریزند و هنگام رسیدن به بحر قطعات بزرگ آن از هم پاشیده و به روی بحر به حرکت می افتند. در این هنگام مردمان بومی باید محتاط باشند تا قایق های شان را به سوی این قطعات بزرگ یخ و برف نرانند. هوا آنقدر سرد و توفانی است که غله جات هرگز نمیتوانند در آنجا بروند. بومی های مذکور نمیتوانند که چطور نباتات می رویند.

هر کس که به این مناطقی (جزایری که این مردمان قایق نشین زندگی دارند) برسد و ند شاهزندگی عجیب ایشان میگردند بدون شك تمام موضوعات و احوالی را که تاریخ در باره زندگی و طرز زیست انسان های چندین هزار سال قبل از امروز خوانده است به صورت زندگی در پیش چشمان خویش خواهد دید.

کار های از قبیل خرید اجناس تهیه غذای فامیل، شستن ظروف مرتب نمودن بستر خواب، پال نمودن منزل و شستن السبه را انجام دهد.

روزی نیکو خواهد بود که پدران درک نمایند که نگهداری و مراقبت کودکان دارای ارزش و اهمیت مساوی با کار و مصروفیت خارج از منزل شان میباشد. پدر خوش بخت آنست که وظایف خارج از منزل و نقشه کار خود را طوری تنظیم کند تا وقت کافی برای رسیدگی در امور منزل و گفت و شنود و دید و بازدید با دوستان کودکان خود را داشته باشد.

زیرا کودکان بدوستی و محبت پدر نیز ضرورت دارند بهمان پیمان که بدوستی و محبت مادر نیازمندند.

و غذای فرزند خود را تهیه کرده و بوی بخوراند. لباسهايش مرتب عوض کند و بسترش را پاک و مرتب نماید برایش قصه بخواند و سوال هایش را پاسخ بگوید و پاره ای از وظایف مطابق لیاقتش را بسوی محول ساخته و نظارت کند تا درست انجام دهد. اگر پدر علاقمند کار دستی است و یا با افزار کار دسترسی دارد، اسباب بازی کودکان خود را بدست خود درست کرده و با همکاری کودکان به ساختن آن پردازد، و یا اسباب بازی کهنه و مستعمل را دریافت نموده ترمیم کرده و به صورت نو در آورد.

پدران میتوانند در اجرای امور عادی خانواده نیز سهم گرفته و

اجرای امور منزل زود احساس خستگی مینمایند. اگر امکان داشته باشد این وضع خالمتانرا درک کرده و سر وقت در رفع خستگی و ی برابرید. خانم حاضله نباید کار سنگینی انجام دهد و یا فشار بالای عضلات قسمتهای شکم و کمر خود دارد نماید. بهتر است تقسیم کار صورت گرفته و کارهای که انجام دادن آنها به فشار و قوت احتیاج داشته باشد به شوهر تعلق گیرد. شما از خانم تان گاه گاهی دلجویی کنید زیرا وی احتیاج به محبت دارد.

در نگهداری و مراقبت نوزاد و پرورش کودک پدر میتواند شریک

انکشافی های رنگارنگ و رنگارنگ

ورزش در کیهان

شطرنج، مصروفیت خوب

فضانوردان

در بین انواع سپورتهای کیهان فضانوردان با ن مشغول میشوند شطرنج در بین آنها جای ویژه ای دارد. این موضوع را چطور توضیح می کنید؟

رهبری سفینه های فضایی طالب خصوصیات زیادی از یک فضا نورد است که از جمله آنها یکی هم، توانستن سریع جهت یابی است در ماحول که تغییر میکند. انتخاب قرار در شرایط کمبود وقت خاصه فعالیت هر اوپرا تور است. لازم نیست بگوئیم که چرا این خصوصیت در فضا نورد ها اهمیت خاصی کسب میکند.

دربازی های شطرنج با حرکت هر مهره وضعیت تغییر میکند. و در هر نوبت لازم میشود که یگانه راه حل صحیح و مناسب جستجو شود.

وظیفه بازی هم مشکلتر میشود اگر برای اجرای رفتن هر چال صرف چند ثانیه وقت داده شود. دربرورث عکس العمل سریع در فضا نوردها بازی شطرنج به طریقه ای خاصی کمک میکند. و برای این منظور

ترجیح میدیم که «بلیخ» بازی نماییم که برای جا نبین بازی صرف پنج دقیقه وقت داده میشود. در شرایط مذکور رفتن هر چال برای بازی کن يك ساعت ای تیک است که باید فوراً به عمل بگذارد در «شهرک ستاره» جای که فضانوردان اتحاد شوروی پروش می شوند مسا بقات و بازی های شطرنج

بطور دو مدار بر گزار میشود. در بازی های شطرنج، علوم، هنر و احساس مسا بقوی به طرز عزمی با هم توأم میشوند. این بازی عالی و پر شکوه که از یکطرف بر قوانین خاص و تیوری موزون مبتنی است از جانب دیگر افق وسیع را برای اختراع و عیب و است

می گشاید. این بسا زی به مردم شادی، استقلالیت و انکشاف فانتیزی که خاصتا برای جوانان لازم است هدیه میدهد. شطرنج به آن عده از دختران و پسران که مسی خواهند عمر خود را وقف علوم نمایند کمک شایانی مینماید. هیچ بازی دیگری به اندازه شطرنج سبب تمرکز فکری نمی شود. و از این جاست که ریاضیات عالی برای آن عده جوانان که شطرنج را خوب بازی میکنند قابل فهمتر است. تخر به نشان داده است که در آن مکاتبی که شاگرد ها پیش به بازی شطرنج می پردازند قابلیت فهم نشان برای درک هر موضوعی انکشاف بیشتری مینماید.

آبدیده شدن فزونی جسم انسان زمینه آنرا مسا عد میکند که یک شطرنج باز بتواند هیجان و فشار مسابقه را تحمل نماید. و تصادفی نیست که در پلان تعلیم و تربیه بسیاری از استادان بزرگ شطرنج کمپلکس تمرینات فزینی نیز شامل میشود.

اجرای فعالانه و اکتیف انواع سپورتهای به انسان احساس نیرو، اعتماد

به نفس وزنده دلی میدهد و این خصوصیات سبب میشود که انسان بر انواع مختلف مشکلات فایق شود. خاصتا شطرنج با آن که در هر بازی در هر مسابقه و هر حرکت در معرض فعالیت شدید عصبی و روحی قرار میگیرند، با یک خصوصیات فوق الذکر را در خود انکشاف بیشتری بدهند.

به نفس وزنده دلی میدهد و این خصوصیات سبب میشود که انسان بر انواع مختلف مشکلات فایق شود. خاصتا شطرنج با آن که در هر بازی در هر مسابقه و هر حرکت در معرض فعالیت شدید عصبی و روحی قرار میگیرند، با یک خصوصیات فوق الذکر را در خود انکشاف بیشتری بدهند.

آیا شطرنج آینده فضایی دارد؟

شطرنج یکی از انواع معدود سپورتهای است که یک فضا نورد که در شرایطی و زمانی قرار دارد به اجرای آن پرداخته می تواند. در فضا که ثقلت مفهوم خود را از دست میدهد و در نتیجه اهمیت بسیاری از ریکارد های سپورتهای از بین میرود، مثلا وزنی را که اکسیژن قهرمان جهانی وزنه برداری بلند میکند در شرایط آنجا به پرکاهی مبدل میشود، خیز بلند و دراز به ده ها صد متر انداز خواهد شد. دیسک و نیزه را میشود آنچنان دور پرتاب نمود که به قمر مصنوعی زمین مبدل شود.

بدیهیست که در پرواز های کیهانی با یک حتما فورم فزینی وجود نگاه داشته شود و نه از گانه وجود که بقوه جاذبه زمین عادت نموده به سرعت خاصیت طبیعی خود را از دست میدهد. اما تمرینات فزینی با لای آلات مخصوص شباهت بیشتری به حرکات طبیی دارد تا به سپورت.

دور از سیاره زمین ضرورت به اجرای مسابقات سپورتهای زیادتر احساس میشود. فضا نوردان که دور از زمین در فضای بیکران در پرواز اند باید خود را جد اودور از مردم احساس نکنند چه قدرت کار نمودن زیاد تر و بسته به وضع روحی انسانی است. این جاست که

شطرنج وهو س بازی آن مسا بقات از طریق رادیو بین چندین ایستگاه و سفینه فضا بی و خود زمین دایر شده می تواند و این باعث میشود که فضا نورد در پرواز های دراز مدت کیهانی دشواری فشارهای روحی را آسانتر تحمل نمایند.

شاید عده اولین مسابقه فضایی شطرنج را که بین زمین و فضا جریان داشت بخاطر داشته باشند.

این مسابقه نهم ماه جون ۱۹۷۰ برقرار شد که بین تالیسیا سیوا س تیا - نوف و اندری نیکو لای و یچ از پارتی سا یوز ۹ و کاکا ماین و گورباتکو از طرف زمین بازی میشد. بازی مسا و یانه خاتمه یافت.

بجاست گفته شود که در مسابقه از شطرنجی که ساختمان مخصوص صی داشت استقا ده میشد. مهره های آن با لای خود تخته نصب شده و بر استقامت مطلوب بحرکت کرده می توانستند. در غیر آن مجبورا دانه های شطرنج را که از اثر بی وزنی به هر طرف آزا دانه شنا کرده می توانستند از فضای سفینه جمع می نمودند.

البته آینده خوبی برای مسابقات شطرنج بین زمین و سفینه های فضا بی و ایستگاه های مداری پیشبینی میشود. فضا نوردان به شوخی می گویند که لسان بین المللی شطرنج سبب خواهد شد که ما با موجودات ماورای زمین به آسانی ارتباط برقرار نماییم. به آن عده از جوانان که سر از آکون به فکر پرواز های کیهانی هستند توصیه میشود به گروه شطرنج بازان شامل شوند. و این به زندگی به دردشان خواهد خورد.

آب صحی، نعمت برای باشندگان دهات

آب هر چند يك متاع عادی محسوب میشود اما مليون ها نفر در او قیا نوس و آسيا قادر بداشتن آن نبوده و بسيار کم از آن متمتع می شوند .

متخصصين می گویند که منبع آب محفوظ (آب مشروب) رو به قلت میباشد . در حقیقت تنها برای يك فیصدی قلیلی نفوس دهات در آسيا و منطقه او قیا نوس که نفوس آن به ۸۲۵ میلیون بالغ می گردد میسر است . احصائیه ها از تعداد بیست مملکت و قلمرو در آسيا و او قیا نوس نشان میدهد که فقط از جمله مملکت یعنی بنگله دیش ، فیجی و تانگافا در گردیده اند که آب محفوظ برای پنجاه الی هفتاد فیصد نفوس دهات خود تهیه نمایند در یازده مملکت دیگر میل افغانستان ، برما ، هندوستان ، اندونیشیا ، مالداویز ، نیپال ، پاکستان ، پاپووا ، نیوگینی ، سری لانکا ، تایلند و ویتنام فقط پنج الی بیست فیصد باشندگان دهات به آب نو سیدنی دسترس دارند . در گروه آخری شش مملکت که عبارت اند از ایران ، مالیزیا ، جمهوری کوریا ، فلپاین ، ساموآ ، جزایر سولومان که آب محفوظ فقط به بیست و سه الی چهل و نو فیصد نفوس دهات شان می رسد .

از مطالعه سازمان صحی جهان بر میاید که دسترس سی به منابع آب برای مردم دهاتی از ضروریات حیاتی است . بدون آب آنها نمی توانند بطور کافی غذا تولید نمایند تا کالوری مناسبی را در وجود حفظ نمایند و صحت شان خراب میشود ، و در نتیجه بهبود و صفی حیات شان به مشکل بدست میاید . مطالعه همچنین ادامه میدهد که نیروی تولید اجتماعی و رشد اقتصادی مر بوط به انکشاف منابع آب و وسایل حفظ الصحة اساسی در مناطق دهات میباشد .

قسمت های عمده انکشاف منابع آب در منطقه اسکاپ شامل آبیاری قوه برق آبی ، کنترل سیلاب و تهیه آب شهری و دهاتی میباشد در صورتیکه برای مردمان بیشتر در آسيا و او قیا نوس مخصوصا در مناطق دهات آب کافی دارای صفات مناسب برای مصرف منزل و همچنین برای زراعت و صنعت مورد ضرورت شان تهیه نماییم به روش های استوار تیزی های جدیدی نیاز مند هستیم . ساختمان بند ها به اندازه متوسط و بزرگ ساحه زمین قابل زراعت را در تحت آبیاری در شانزده مملکت از ۱۹۷۷ به ۳۸۳۲ میلیون هکتار تولید بخشیده .

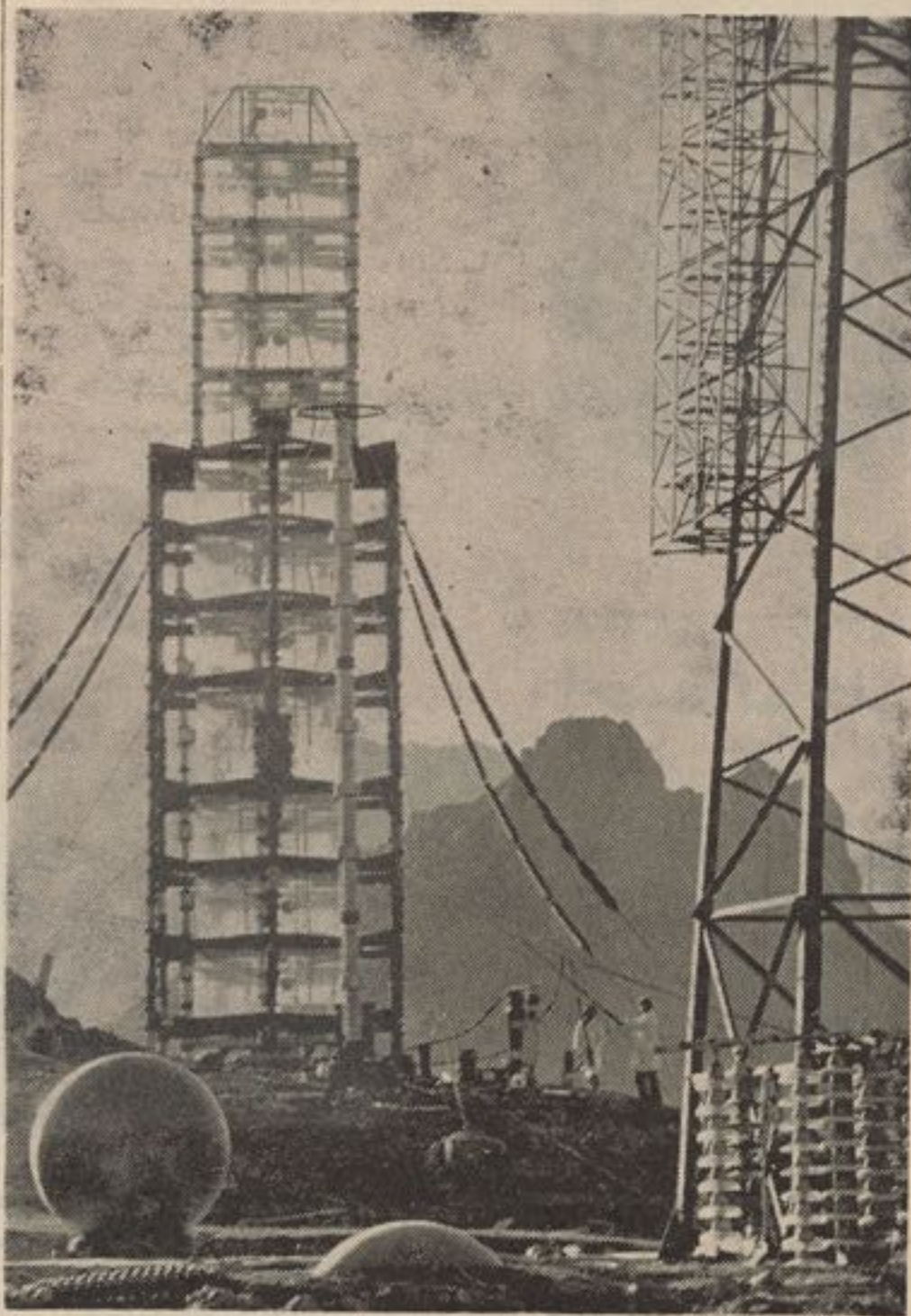
تقسیمات فیصدی زمین های تحت آبیاری به اساس قسمت های منطقه قرار ذیل می باشد : آسیای شرقی (چین و جمهوری کوریا) چهل شش فیصد ، آسیای جنوبی (افغانستان بنگله دیش ، هندوستان ، ایران ، نیپال ، پاکستان و سری لانکا) بیست و هفت فیصد و آسیای جنوب شرقی (برما ، اندونیشیا ،

نشان میدهد که يك ظرفیت عظیمی برای انکشاف آبیاری در چندین مملکت منطقه اسکاپ برای تولید تولید غله جات موجود است .

اما از منافع بند های بزرگ و پروژه های تولید برق آبی نسبتا يك تعداد محدود مردم در سطح قریه مستفید گردیده اند . در تولیدات شان تولید به عمل آمده در حالیکه قیمت ملکیت شان بلند رفته است .

جمهوریت دموکراتیک خلق لاوس ، مالیزیا ، فلپاین ، تایلند و ویتنام ، بیست فیصد . يك ارزبایی انکشاف و تنظیم منابع آب

استیشن برق بر فراز کوه

استیشن آزمایشی «انزوب» مربوط وزارت برق اتحاد شوروی در ساحه «کسارسکی» واقع در جمهوری شوروی تاجکستان به ارتفاع ۳۴۰۰ متر از سطح بحر موقعیت دارد . دانشمندان در آن ساحه بصورت دوامدار مشغول مطالعه و تجربه در مورد خواص عایق دار کردن کین های برق در ارتفاع کوه ها و استیشن های فرعی میباشد . این کارو تجربه آنها در اقتصاد ملی آنگشور دارای اهمیت بخصوص می باشد و اهمیتش در این است که تاجکستان یک جمهوری نسبتا خورد کوهستانی بوده و از نگاه منابع برق آبی مقام دوم را در اقتصاد مملکت دارد . يك تعداد استیشن های برق آبی در میسر دریا های آن جمهوری اعمار گردیده است که از جمله می توان استیشن برق آبی «نورک» را تذکر داد که دارای بند و کاسه خیلی بزرگ بوده و سامان آلات قابل اعتماد آن بایک ولتیز بلند نقش عمده را در آن دارا است .

کار آزمایشی استیشن «انزوب» در حدود یازده سال قبل آغاز گردید و نتایجی که از آن بدست آمده این امکان را بدست داده است که قیمت کین های برق و ساختمان های استیشن های فرعی تقلیل یافته ایمنی و بی خطری پروژه های صنایع برق افزایش یابد .

يك سند از کمیته منابع طبیعی این تقسیم غیر مساویانه عواید را مر بوط به عدم بلان گذاری در سیستم انتقال آب برای دهقان می داند ، بعضا سیستم تقسیم کانال تکمیل نگردیده و حتی در جا هاییکه ساخته شده برای فعالیت و حفظ و مراقبت آن پیش بینی نشده است .

در شمال شرق تایلند شبکه های بزرگ آبیاری فقط برای تقریبا سه فیصد نفوس در منطقه آب می رساند . اما با اصلاح سیستم تقسیمات ساحه تحت آبیاری ۸۹ فیصد یا از دو چند بیشتر تعداد استفاده کنندگان را تو سه می بخشد .

بند های بزرگ و ساختمان های تولید برق آبی ، تاثیرات زیان آوری بالای حفظ الصحة محیطی وارد نموده است يك مطالعه سازمان صحی جهان ارائه می دارد که پروژه بزرگ منابع آب موازنه طبیعی سیستم محیطی را بر هم زده می تواند و معلوم گردیده که مشکلات غیر مترقبه را از رهگذر طفیلی های که با آب رابطه داشته و تولید امراض را می نماید به ظهور رسانیده مثلا برای تکثیرش در مناطقی که زایر صحیح وجود نداشته باشد در حواشی آب کم عمق در اطراف ذخایر ی که سبب بروز ملاریا ، ملباریا و حتی تب زرد (برفان) میشود .

مطالعه سازمان صحی جهان اصرار می ورزد که موفقیت هر استراتژی در جهت انکشاف منابع آب به اندازه زیادی مر بسوط به سهم گیری مردم میباشد . روش کمک به خود برای موفقیت ضروری است و مملکت ها این را باید قبول نمایند و در جهت انجام آن در پروگرام های تهیه آب دهات و نظارت بلان گذاری نمایند .

يك مشکل دیگر مورد علاقه عبارت از رقابت است در ادعای آب برای آبیاری ، تهیه آب برای جمعیت و صنعت . با داشتن يسك ساحه معین و فصل مشخص مقدار آب برای زراعت کم و بیش يك اندازه معین میباشد . رشد نفوس و بلند رفتن سوپه زندگانی احتیاج آبرو برای جمعیت بصورت مداوم افزایش می دهد .

اما در سکتور صنعتی بزرگترین مجال برای تعدیل در استفاده از آب موجود است .

تکنولوژی جدید تخنیک های نوی را برای تقلیل استفاده از آب در بعضی فابریکه ها و هم چنین در تولید انرژی برق آبی روی کار آورده . لیکن بیشتر طریقه های جدید عبارت از تشدید انرژی می باشد بحران موجود در تولید انرژی سراسر جهان شاید تا لیری در رشد آینده احتیاجات آب برای هردو یعنی در سکتور صنعتی و هم در سکتور انرژی برق حرارتی داشته باشد .

زن : عزیزم اشتباه کردی من اینجا هستم .

پسر من فقط شش ماه دارد

دو نفر مسافر در موتر با هم آشنا
شدند ... ضمن صحبت یکی از آنها
رو بد دیگری کرد و گفت :
شما اولاد دارید ؟
- بلی ، يك پسر دارم .
- سیگار میکشد !
خیر !
- مشروب هم نمیخورد ؟
- ابدأ
- معتاد به هر و تین هم نیست ؟
- نی ... بیسج و جه .
- از این کار های جوانهای
امروزی هم نمیکند !
- ابدأ ... هیچ ... هیچ .
- پس چکار میکند ؟
- هیچ کار !
- خوش بحال شما ... واقعاً
پدر خود شبختی هستید ، خوب پسر
شما چندسال دارد !
فقط شش ماه ....

بلون شرح

احمد کوچک

احمد پنج ساله جاروی خانه را برداشته و
مرتبا بصورت برادرش می زد. مادرش که
شاهد این موضوع بود با تعجب گفت :
احمد ..... این چه کاری است ... چرا
جاروی خانه را بصورت برادرت می زنی ؟
احمد کوچک به سادگی جواب داد :

مادر جان ..... میخواهم وقتی پدر جانم
سورتش را می بوسد ... به ریش او عادت داشته
باشد !!

زن : بسیار عجیب است من پنج سال کوشش کردم که عینک بخری و حالاکه عینک
خریدی، هیچ حرفی عمرای من نمی زنی .

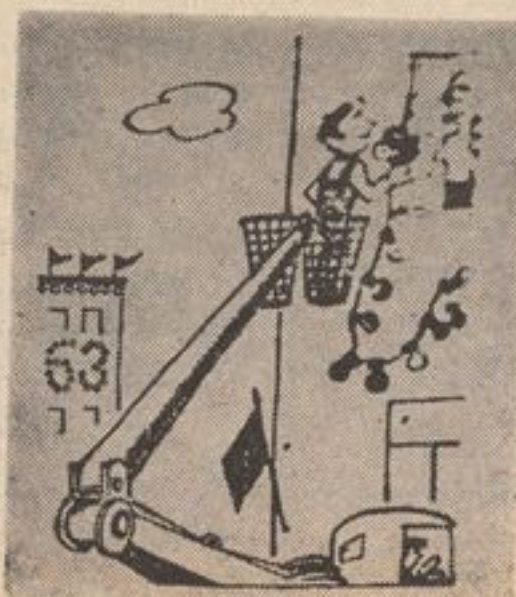
بسیار عصبانی بودم

رئیس محکمه رویه منم کرد و پرسید :
- آقا، چرا وقتی اشخاص مسوول ترا گرفتار
کرد اسم خودت را راست نگفتی ؟
منم سری تکانداد و گفتم :

آقای قاضی صاحبا ... وقتی من را گرفتار
کردند، بسیار عصبانی شدم ... هر وقت
که من عصبانی باشم دیگر اصلاً خودم را نمی-
شناسم !

از تو پنهان نمیکنم

مردی تازه چند هفته ای بود که ازدواج کرده
بود ... روزی رویه زنش کرد و گفت :
- عزیزم ... باور کن من آدم خوشبخت و
سعادتمندی هستم .
- چرا عزیزم ... من نمیتوانم رنگهارا از هم
تشخیص بدهم ....
زن عشوهای کرد و گفت :
- اوه عزیزم ... واقعا که سعادتمند هستی ...
من هم از تو پنهان نمیکنم که من هم همینطور
هستم .

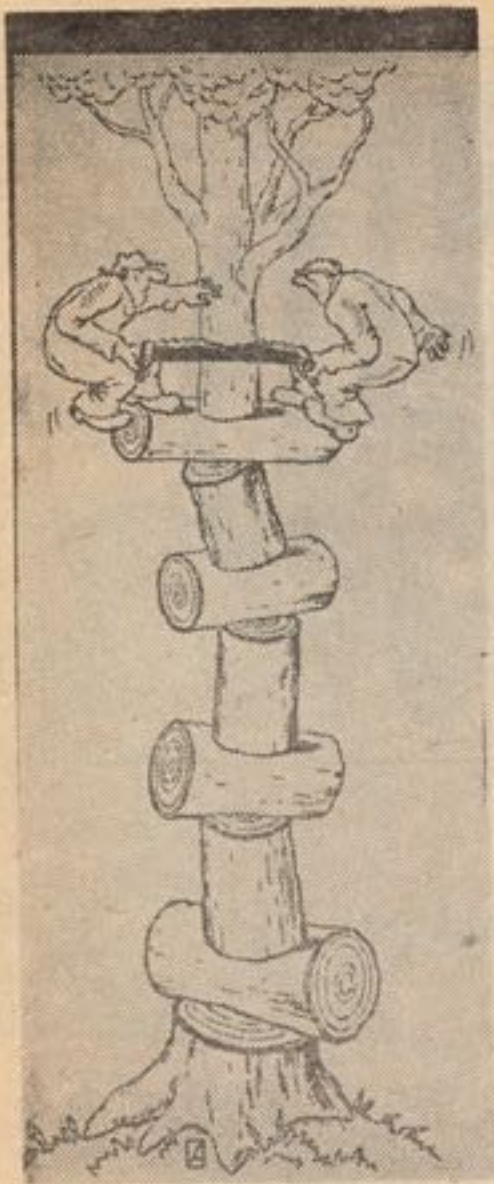

وقتیکه گرفتار عاتق شود .

و قتیکه قهرمان بخواهد که لقب قهرمانی
خود را حفظ کند .

جواب قناعت بخش

بدون شرح

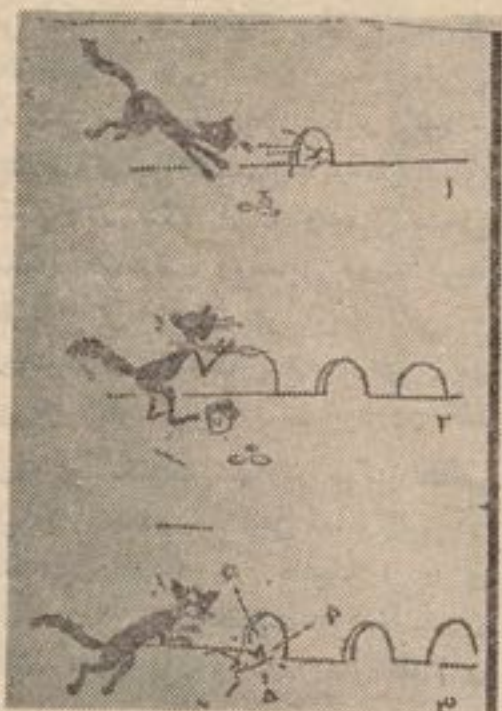
مدیر مکتب از پسری که درس کشتی را در می‌آموخت در روز امتحان سوال کرد و گفت :
 احمدجان اگر ناگهان دریا طوفانی شد و شما داخل کشتی بودید چکار می‌کنید ؟
 شاگرد جواب داد :
 فراراً لنگر می‌اندازیم .
 - خوب ... از طوفان سخت تری آمد چه ؟
 شاگرد بلافاصله جواب داد :
 - از همانجا بیکه ما آنهمه طوفان را می‌آوریم ...!

پدر: تو خودت گفتی که ماهی ها آبش کم شده

علت جنگها

پسر کوچکی پس از مرور کتاب تاریخ خود ،
 روبه پدرش کرد و گفت :
 - پدرجان میتوانی بهم بگویی که علت این جنگها چه است ؟
 پدر فکری کرد و جواب داد:
 - هیچ پسر ... تصور کن که انگلیس با فرانسه بنای جنگ را گذاشته باشد .
 ناگهان زلزله متوجه حرفهای آنها بود و فریاد کشید .
 - نی ... هرگز انگلیس با فرانسه بنای جنگ ندارد !
 پدر ادامه داد :
 - البته که ندارد ... من خواستم مثالی آورده باشم :
 زن مجدداً فریاد کشید :
 - توه میشه مثلهای بیجای می‌آوری و بجه رابه افکار بد عادت میدی .
 - نی ... هیچ اینطور نیست ... تواز من بدتر هستی !
 - برعکس ، تو اصلاً بلد نیستی بجه را خوب تربیت کنی ....
 - بچه بسزر خوب تربیت میشود اگر پای تودر میان باشد ... در این موقع پسر کوچک آهی کشید و گفت :
 - پدر جان دیگر ضرور نیست حالا فهمیدم که علت جنگها چیست .

بدون شرح

روزی «ماک تویش» در عهد جوانی تصمیم به ازدواج گرفت ...
 دختری را در نظر گرفت و نزد پدرش رفت و گفت:
 - من دختر شمارا دوست دارم ... ممکن است مرا به دامادی خود قبول کنید .
 پدر دختر جواب داد:
 - سولی ! ... دختر من هنوز وقت شوهر کردنش نرسیده .

بسیار خوب ... پس خواهش میکنم فعلاً از بابت چیزی به او نداری بمن مساعده بدهید ...!

نکته های خوشمزه

- اگر يك ميليون مارك به ارث برایتان برسد با آن چه خواهید کرد
 - برای خود يك خانه می سازم .
 - اگر يك ميليون مارك به ارث ببرید ؟
 - آنوقت قرض های خود را میپردازم .
 دو هنر پیشه سینما سه ساعت در يك رستوران نشسته با هم صحبت می کنند . آنوقت هنر پیشه اولی که سه ساعت سخن زد است می گوید :
 - به بخشید که تاکنون صرف راجع به خود صحبت کردم ، اینک نوبت تو است بگو ، به بینم آخرین قلم من خوشتر آمد ، یا خیر ؟
 شنیدم دیشب به «اوپرا» رفته بودی ، چه را شنیدی ؟
 - بسیار زیاد ، فا میل (شو لس) به کلی ور شکست شده اند . (کال ماین) را پندی کرده اند و محاسب رستوران (کوز - طلا بی) با تمام پول های رستوران گریخته و مفقود اثر شده است .
 - من افکار آنان را خوانده ام می توانم . و تمام چیز های را که فکر می کنید می دانم .
 - آره ... پس خیلی معذرت می خواهم .

معلم کیمیا به شاگردان خود می گوید :
 - اینک خوب دقت کنید ، من يك تجربه خطرناك را انجام می دهم . اگر موفق شدم با انفلاق آن به هوا خواهم پرید ... و ...
 و حالاً نزدیک تریا بید تا تجربه مرا خوب تر مشاهده کرده بتوانید .

آقای مولر آهی کشیده می گوید :
 - راستی زندگی خیلی مضحک است . هنگامی که طفل بودم باید هر چیزی را که والدینم می خواست هم نظر می کردم و امروز باید همان چیزهای را کنم که اطفال می خواهند .

- «شوزی» مثل اینکه تو با زمان عشقی می خوانی ؟
 - نه خیر مادر جان ! تمام اشخاص کتاب ازدواج را مطالعه کرده اند .

پیوسته بگذشته

از تاریخ باید آموخت

جوانان آگاه و رزمند وطن! در بحث امروز خود نظر گذرای بر جنگ دوم افغان و انگلیس و اسباب وقوع و نتایج آن می اندازیم قبل از آغاز بررسی جنگ مذکور باید بگوئیم که مردم افغانستان در زمان جنگ دوم خویش با تجاوزگران انگلیس بدون کدام حکومت مشخص و مستقل و فعال بودند بعد از تجاوز اول انگلیس و مقاومت مردم افغانستان و حدوث جنگ دوم مدت سی و پنج سال متارکه بوده و اگر کدام دولت فعال وطن دوست وجود میداشت درین مدت تقریباً درازمی توانست حد اقل به تحکیم اساسات دفاعی کشور بردارد ولی متأسفانه فیودالیسم و دولت های فیودالی نه تنها نخواستند و نتوانستند یکدولت مرکزی واحد و قوی بوجود بیاورند بلکه با خانه جنگی ها و رقابت های فیودالی خود روز تا روز آنرا تضعیف کردند. علت هر سه جنگ افغان و انگلیس از سیاست تجاوزکارانه و استعماری انگلیس ناشی می شد و این سیاست همان طور یکه در اولین تجاوز آن مطرح بود در دومین تجاوز نیز با استفاده از سیاست «فاروردپالیسی» در آسیای میانه بخصوص افغانستان استفاده بعمل آمد. در تجاوز دوم انگلیس بر افغانستان امتیازات زیادی نصیب دولت هند بر تانوی شده بود به این معنی که فاصله سرحد افغانستان و انگلیس مستقیم و

کو تا ه شده بود دولت سک پنجاب وجود نداشت و هم چنان معاهده گند مک جبال حاکم و صعب العبوری را که بمثل به سیر سمت شرقی و جنوبی افغانستان بود به انگلیس ها داده شده بود. در زمان وقوع دومین تجاوز انگلیس بر افغانستان انگلیس ها در کنار سرحدات افغانستان به این شرح قوا متمرکز نموده بودند: در پشاور دو فرقه قوای انگلیس جابجا شده بود، در کویته نیز دو فرقه ازین نیروها و هم چنان در کورم یک فرقه عسکر آماده تجاوز بودند و هکذا باید دانست که اردوی صد هزار نفری انگلیس در هندوستان این قوا را از عقب تقویه می نمود. در حالیکه وطن پرستان افغانستان حتی اکثر از سادترین وسایل و وسایط جنگی محروم بودند سپاه کثیر انگلیسی با وسایط مخابرات تلگرافی و وسایل صحی مدرن همانوقت و وسایل و وسایط نقلیه اردو (برای هر فرقه پانزده هزار نفری بیست و پنج هزار حیوان بار بر در نظر گرفته شده بود) هکذا اردوی انگلیس ساز و برگ نظامی فراوان و دو خط آهن فعال نیز در خدمت داشتند در حالیکه اردوی افغانستان (در حقیقت امر افغانستان فاقد اردو بود و تنها داو طلبان وطن پرست آنرا تشکیل می داد) تجویزاتی که داشتند عبارت بود از تفنگ های دهن پروفیتیل دار چقماقی و تعداد بسیار محدود تفنگ

های پناقی دار، در عین حال امیر وقت یعنی امیر شیر علی که بصورت بسیار بی موقع و عاجل دست بفرار زده بود اردوی پنجاه هزار نفری وطن پرستان را که از هر گوشه و کنار برای جهاد جمع شده بودند نه تنها بی سرپرست ماند بلکه مرکز سوق و اداره آنها نیز از بین برد. دولت قوی هند بر تانوی هنگام حمله بر افغانستان با اردوی تقریباً منحل شده و بدون سوق و اداره رو برو گردید و با تمام قوا بر آن تاخت. درین وقت است که رشادت، وطن پرستی و دفاع از مادر وطن را در مردم افغانستان بخوبی مشاهده کردیم می توانیم زیر این ظاهر امر در داخل چنین شرایط مقاومت یک ملت رنج دیده و بلا کشیده و تعجیز شده از جانب فیودالیسم و سلطنت های فیودالی بمقابل کشور بزرگ استعماری امر محال جلوه می کند ولی مردم دلیر و وطن پرست افغانستان که مورد بزرگترین آزمون تاریخی قرار گرفته بودند در عمل ثابت کردند که با دست خالی به سراغ دشمن می روند و از مادر وطن مردانه دفاع می نمایند. بهر حال دولت تجاوزگر انگلیس با بهانه های پوچ و میان تهی از سه جهت بر افغانستان تاختن گرفت یعنی از

طرف قندهار کورم و خیبر داخل افغانستان گردیدند. درین نبرد قوای انگلیسی که از جانب قندهار حمله کرد مرکب بود از دو فرقه یعنی دوازده هزار و نو صد نفر مجهز بانود عراده توپ و این قوا توسط فرقه احتیاط مجهز باهجده عراده توپ تقویه می شد از جانب کورم پانزده هزار عسکر داشت و از جانب خیبر قوای مهاجم و تقویه کننده آن مشتمل بر بیست و پنج هزار عسکر بود. مجموع سپاه انگلیس درین تجاوز به بیش از شصت هزار نفر می رسید. تاریخ حمله درین قوای بزرگ بیست و یک نوامبر ۱۸۷۸ بود. و هم چنان این سپاه با فعالیت های مکیا ولیستی انگلیس نیز تقویه می شد. هکذا باید گفت که سپاه متجاوز انگلیسی هنگام حمله بر کشور ما سرحدات را نسبت اینکه امیر شیر علی قبلاً امر عقب نشینی را به عساکر صادر نمود بود. باز یافتند و هم چنان مردم افغانستان از چگونگی جریانات سیاسی و مقدمات در باره با انگلیس و هم چنان التیما توم انگلیس خبر نداشتند و تقریباً غافلگیر شده بودند. و تا زمانیکه مردم ما از چگونگی وضع مطلع می شدند انگلیس ها به اشتغال منطبق مهم ستراتیژیک پرداخته بودند.

ادامه دارد.

جوانان و رابط خانوادگی

یکی از خصوصیات پسندیده جوانان، راز نگهداری آنان است. این خصایل پسندیده از دیر زمان در میان افغان ها وجود داشته و دارد اما گاه گاهی اتفاق می افتد که این خصیلت پسندیده از طرف بعضی از جوانان مانا خود آگاه و یا آگاه نقض گردد. بد نیست به اصل موضوع بپردازیم.

جوانی به عنوان شکایت از دوست دیرینه اش چنین گفت: عجب روزگاری شده است هیچ باورم نمیشد که دوستم، دوستی که رویش حساب میکردم از او این حرکت سر بزند، نمیدانم یکی و یکبار چرا او اینطور شد و از این کارش چه هدف و منظوری داشت، هر چه بود کاری بدی بود که از او سر زد. زیرا او با اینکار و عملش کم بود زندگی خانوادگی ما را از هم بیاند و خوش بختی و سعادت یک خانواده خوب شبت و سعود را از میان ببرد، فسه از این فرار است: من و این دوست نا عاقبت اندیشم که سالها از دوران کودکی با هم بزرگ شده بودیم و در دوران مکتب و فاکولته نیز یکجا بودیم و بهترین ایام زندگی را یکجا سپری

نموده و روز های خوش و سالهای سعادت باری دوره معلمی را پشت سر گذاشته یکجا درس می خواندیم ولی افسوس که همین رفیق دیرین با نا عاقبت اندیشی خود زندگی خوش خانوادگی ما را در سر حد تباهی کشانیده بود. بلی در آن دوران که هنوز در صنف چهارم فاکولته بودم با یکی از همصنفی های خود دوستی بی شایبه پیدا نمودم و رفتم، رفتم این دوستی جای خود را به عشق آتشین داد و ما می خواستیم که بعد از پایان فاکولته با هم ازدواج کنیم، ولی تقدیر و سرنوشت برای ما خوابی دیگر دیده بود بدین معنی که از مدتی به خارجه رفت و پس از مراجعت با شخصی دیگری با یکی از خویشاوندان خویش نا مزد شده بود، و دیگر بین ما هیچ گونه رابطه وجود نداشت صرف رابطه هم صنفی گری بین ما حکم فرما بود و پس خوب از این موضوع مدتی گذشت و ما فاکولته را تمام نمودیم و هر یک بسوی سر نوشت خویش رفتیم.

ماه ها گذشت و من نیز داخل خدمت زیر بیرق شدم و پس از اكمال آن شامل کارشدم

خواهم خدمت آنان تذکر بدم اینست که آنها بگذشته
مردیکه انتخاب کرده اند زیاد نیچند و تکیه
قبولش نمودند و در ابتدا او را شناختند دیگر
بر لزوم خواهد بود که با حرف ها و سخن
دقیق با شنند و همچنین روی دیگر سخنان
من به طرف آن دخترانی است که فردا سهر
میکنند و صاحب زندگی میشوند ، نکته که می هم بیاشند .

و یکی دو سال بعد با یکی از خوشبازندان
نا مزد شدم و پس از دوره نامزدی ازدواج
کردیم و در انتظار اولین فرزند خویش هستیم
ما زندگی خوش داشتیم و هیچگونه ناراحتی
از زندگی خود نداشتیم ، با اینکه وضع اقتصاد
محکمی نداشتیم ولی زندگی ما بخوبی سپری
میشد ، تا اینکه دوست دیرین خود را پس از
سالها یافتیم و با خود به خانه خویش بردم ،
او از اینکه من ازدواج کرده و صاحب خانه و
زندگی شده ام خیلی خوش شد و برایم زندگی
سعادت باری آرزو نمود ، خوب چون این دوست
دیرین و این هم صنفی خویش را به مانند
برادری دوست داشتیم برایش گفتم که خیلی
خوش میشوم که زیاد به منزل ما بیاید ،
چون کمتر دوست و آشنایی داریم از این
لحاظ اگر گاه گاهی یاد ما کنی و خانه ما
بیایی خیلی خوش میشویم ، او هم خاطر مارا
خواست و هفته یکی دو بار منزل ما می آمد ،
در یکی از روز های هفته که ما مشغول گردش
در یکی از پارک های شهر بودیم آن هم صنف

شعر به احساس و عواطف انسان تاثیر دارد

این بار سخن در باره او ست در
بار ه شاعر ژرف اندیش ، آرام
و متفکر :

شعر و نوای احساسش بس نام
(عارف خزان) در مطبوعات به چاپ
رسیده و از لابلای اشعارش میتوان
به رنجها و درد ها یش به عمق و
ژرفنای اندیشه اش پی برد .

عارف «خزان»
شعر ، در حقیقت با عالم هنر شعر
کشانیده شد .
از وی پرسیدم در باره سبک
شعرتان چه گفتنی دارید .
در جواب گفت :

عارف (خزان) گاه گاه می تازیان
انتقاد خویش را بوسیله شعر
که بهترین نحوه بیان است به
از بابا ن ستم وارد کرده است .
وی را روزی در دفتر کارش
ملاقات کردم و ره تو شه از سخنان
پر محتوایش برداشتم و اکنون تقدیم
شما شعر دوستان میگردد .
وی در پاسخ نخستین پرسش
چنین گفت :

مشکل است ادعا نمایم و بگویم
که من پاینده «فلان سبک» در سرو دن
شعر هستیم . اگر قبول شود که
من هم شعر میسرایم ، با یسد
بگویم که من خودم ، خود را پاینده
و مقید به کدام سبک خاص نمی
دانم . راه گوتاهی را که من تاحال
طی نموده ام و آن را دنبال میکنم .
از طرف استادان و دوستداران
شعر مورد تایید بود و هست .
باز هم تعیین نمودن سبک برای
اشعار من مربوط به قضاوت دیگران
همان مرحله اول آشنایی من با است .

سوال شما یاد آن روزهای دشوار
زندگی را در ذهن من تازه ساخت
که در آن روزگار با وجود مشکلات
بیشمار من توانستم همه مواضع
عینی را از سر راه خود دور کنم و
شرایط فرا گرفتن خواندن و نوشتن
را برای خود مساعد ساختم . این
فراگیری باعث شد تا با هنر شعر
آشنا شوم ، یعنی قبل از آن اصلا
از هنر شعر خبری نداشتم . و در
همان مرحله اول آشنایی من با است .

و این هم نمونه از شعر خزان:

فریاد ناله ها
در پهنه زمان ، «این» هستی دون
سراسر سکوت و ، سرا پاسکون
در این هستی کهن ، بسدو نرستا خیز
پایدار و استوار ، کا خهای بیستون
شب های بی سحر ، تاریک و ظلماتی
درد های بیکران ، در دل قرون
از فرط رنجها ، از چهره های زرد
بر خنده های یاس ، میشود فرو ن
در چشم بی فروغ ، در قلب نا امید
اشک میزند موج ، می خروشد خون
مگر میرسد «به تو» ، از سینه های گرم
فریاد ناله های ، شیون جنون
که میشود از آن ، کا خهای استبداد
در جبهان ما ، واژگون و سرنگون

وقتیکه دوستم پس از آن همه شیرین کاریها
رفت همسرم مدتی با من حرف نمیزی زد و
و فنیگه از ش پر سیدم و بنسای
گریه را گذاشت و با داد و بیداد مرا مرد
سبک ، دروغگو و بلهوس خواند ، هر قدر
برایش توضیح دادم سودی نبخشید زیرا
دوستم آنقدر قسم خورده بود که همسرم فکر
میگردد که صد درصد من برایش دروغ گفته ام
و حتی او تصور می کرد که حالا نیز با او
رابطه دارم . در حالیکه خودم میدانم و خدای
من که نه در گذشته و نه در حال کوچکترین
رابطه نا مشروع با او نداشته و ندارم خوب
شمارا چه درد سر بدهم که روزگار من

را این دوست ناعاقبت اندیشم به سبب تیره
و تاریک ساختن بود . و بد تر از همه
اینکه دوستم هرگز حاضر نبود که به همسرم
بگوید که تمام آن کب ها صرف یک سوخی
بیش نبود این وضع برای من و همسرم آن
قدرگران تمام شد که کم بود از هم جدا
گردیم . بهر حال پای پدر و مادران باز شد
و میان ما میانجی گری نمودند بالاخره همسرم
از لجاج بازی های خود دست کشید و به حقیقت
موضوع پی برد .
خوب دوستان عزیز شما خود قضاوت کنید
که آیا برای جوان تحصیل کرده و آن هم
دوستی که سالها با هم یکجا زندگی کرده
و به مانند دو برادر در تمام مسائل زندگی
یکجا بوده اند لازم است که چنین تبهمتی تا
روایی بر دوست و رفیق خویش بینند و
زندگی خوش خانوادگی آنان را از هم بیاند .
اگر احیانا من در گذشته لغزش های داشته -
ام آیا برای دوستم لازم بود که این موضوع
را باخانم در میان بگذارد؟
قدیم را آن دختری را میگویم که در ابتدای
دوستش داشتیم دیدم ، دوستم به مجرد دیدن
او با آواز بلند صدایش کرد و او نرد آمد
و من نیز خانم خود را برایش معرفی کردم .
مدتی با هم حرف زدیم ، از این در و آن در
صحبت کردیم بالاخره او رفت و ما نیز به
خانه عودت نمودیم روز بعد که دوستم برای
صرف غذا خانه ما آمده بود و صحبت ماکمل
کرده و از گذشته ها یاد میکردیم ، ناگهان
دوستم موضوع آن دوست سابق را پیش
کشید و بدون ملاحظه اینکه دیگر امروز من
صاحب زن و زندگی تازه شده ام از گذشته ها
از اینکه من آن دختر را در گذشته دوست
داشته بودم و می خواستم که به همرايش
ازدواج کنم صحبت کرد . شما میدانید که
زن ها جقدر حسود هستند ، اگر چه قبلا من تمام
گذشته های خود را به همسرم گفته بودم و
هیچگونه موضوع نا گفته بین ما وجود نداشت
با اینکه در گذشته نیز من با آن دختر صرف
رابطه نیک و خالی از هر گونه فکر و اندیشه

جواب نامه های شما

سلام علیکم خوا نندگان و همکاران عزیز
به آرزوی سلامتی و سعادت شما میپردازیم به پاسخ نامه های وارده این هفته .

دوست عزیز محمد هما یون هزیر مامور وزارت تجارت

بپسندید دوست عزیز . سلام ما را . و همینگونه قبول کنید عذر ما را . نمی خواستیم چنین اشتباه رخ بدهد و اسم و رسم شما را ناقص معرفی داریم و شما را دل آزرده سازیم . گمان میکنیم در حین تصحیح سطر ها نام شما سهوا از قلم افتاده است که بعد از این توجه بی بیشتر و دقت فراوانتر بخرج میدهیم . چند تا شعر و نو شته ادبیات و هنر شما به ما رسید . اینهم پارچه شعر شما بخوانید .

با ییز وزمستان

با این لبر ییز پیمانم غم جانانه میریزد
که ساقی مست گشته غم بر این غمخانه میریزد
بس است ساقی که من مد هوشی غم گشتم
غمی دارم که غمخوارم باین غمخانه میریزد
چو مروارید اشک از چشم آن جانانه می آید
که با ییز بر گ و بارم را بهر ویرانه میریزد
بهار بگذشت کنون فصل خزان آمد نگار من
متاعی زلف جانان بر سر هر شانه میریزد
بافروز شمع در فانوس دل دانسی و فایش را

بدور شمع امید هر کجا روشن بر پروانه میریزد
غمی دارد هر یبر دل که در میخانه نه جایش شد
نه در میخانه میگذرد در ویرانه میریزد

•••••
وبه این ترتیب غم جانانه ، نه در میخانه میگذرد و نه در ویرانه می

ریزد . سراغش را از نامه بی دیگر تان میگیریم که آن غم را در کجا ریختید و در چه گنجانید ؟ خدا حافظ دوست عزیز .

دوست عزیز محمد حسین ازلیسه با ختر مزار شریف

کار کنان مجله همه سلام و دعا میگویند و از محبت و صمیمیت تان تشکر میکنند . از نظر مبارک و تشویق شما دوست عزیز ممنونیم . اینقدر هم نمی آرزیم که به تعریف مان داد سخن داده آید . اگر از شوخی بگذریم لطف و مرحمت شما دوستان خوش سلیقه و نیک اندیش است که ما را به کار ما استوارتر نگه میدارد .

پیشنهادت تا ترا باگردانند گمان مجله در میان میگذارد و در اجرای آن خواهیم کوشید . ولی چه عرض کنم که فلان با بهمان چه قرابتی دارند ؟ آخر شما بیکار هستید که فلان اگر شعر نگفت حتما در سوگ او هنوز زانوی غم را در بغل کشیده است . . . گدشته از همه . چه بدرد میخورد دوست عزیز ، که فلان چه نسبت دارد با بهمان . القصه قلمزن این بطور در باب این مسایل خالی - الذهن است و در فکر این و آن نیست که چه خویشی با آن و این دارد و استخوان وریشه اش تا بکجا ست . ای برادر در فکر اندیشه باش مابقی استخوان وریشه است .

ای برادر توهمه اندیشه بی مابقی خود استخوان وریشه بی

•••••
دوست عزیز رحمت الله غیرت متعلم مکتب اسلام قلعه بلخوری
بپسندید سلام و دعای ما را نیز . شعر و بهار آمد . شما را مطالعه کردیم . اما باید چه بگوییم . شما از آمدن بهار مژده میدید و لی از پاییز هم گذشتیم و به طسولو می زمستان نشستیم . بخوانید شعر تان را :
مبارک با دای خلق و طن که موسم نوبهار آمد

ز طرف بوستان عطر نسیم مشکبار آمد

زمین رنگ سبزه گرفته آسمان رنگ آبی

بردشت و دمن لاله های رنگین بی شمار آمد

بوستان مملو از گل شد صحرا از لاله رنگین شد .

بگوش من ز مرغان چمن صوت هزار آمد

مرا از صفا بی و زیبا بی بهار چکار آید

هر خوشی گرسر آید از دیدن آن یار آمد

•••••
و دعا میکنیم که آن یار رخ بنماید و قدم رنجه دارد ، باز مستان و بهار آید . و گر نه بهار بی یار چه کار آید .

دوست عزیز لیلی احدی متعلم صنف دوازدهم لیسه عابد بلخی مزار شریف

سلام صمیمانه بی ما را قبول کنید . از لطف و محبت تان شاکریم . بسیار خوشی خواهم شد اگر همکار ما باشید . ما به همکاران خوشی به دیده مهمان مینگریم و قدرش میکنیم و پاسخش میداریم ، با یک تقاضاوت که امروزه ، روزگار باژگونه شده است و مهمان را بیش از سه روز عزیز ندارند و قاش پیشانی بنمایند و رخصت بر آمدن بخواهند ، اما مهمان ما چنین رویه نبیند ، زیرا هر چه بیشتر با ما همکاری کند ، افزونتر قدر و عزت بیند . از اینرو همکاری تان را لیبیک میگوییم .

به متصدیان امور پستی و مراسلات از جانان ما بگویید که شما از کجا میدانید که این آدرس درست نیست و چگونگی می فهمید که این نامه بی با آدرس خا نه و منزل ، شعبه و دفتری را دق الباب نمی کند . گویا از غیب آمده اند و یا با بالهای فرشته در پرواز اند و هر جا را زیر تکین خود دارند و از خا نه و خا نه و خا نه با خبر اند که کی در کجا اقامت دارد و کی در خا نه نیست ؟! عجب ، خوا -

تند گان و مشتری کین مجله از ویات نامه میفرستند و شکایت می نمایند که ای برادران ، مجله بی مابدست مانی رسد کمی عجله نما یید و این عجله کار شیطان نیست ، صواب اخروی و دنیوی دارد و زود کنید مجله بی ما را بفرستید . ولی حال خانه نشین بغداد با خبر عرضت میکند که برادر این آدرس ، نامه را بجای نمی برد ، بگذارید که بگویند ، نامه بجایی رسیده است که میخواهید . یادکر آدرس مجله تردد داشته باشد شمارا مرفوع میداریم .

بنو یسید : مدیریت مجله ژوندون

کا بل - انصاری وات ، جوار ریاست مطابع دولتی

دوست عزیز عبد القهار امان عاصی از پوهنخی زراعت

سلامهای پر از صفا و صمیمیت ما را هم بپذیرید دوست عزیز . از راست گوئی و حقیقت گوئی تان خوش ما آمد و شعر های شما بسیار خوب است و بسیار خوشتر هم میشود مشروط بر اینکه تو شمه از ادبیات گذشته و خوشه های از شعر معاصر بر گیرید . در این زمینه هر چه بگویید می پذیریم و لیبیک می گوئیم و از تبصره هم میگذریم که شما مهربانان بر زبانمان بسته آید ، با آنها با شما همکار گرامی وار جمند و قدیمی شوخی گکی میکنیم و می گذریم . هر آنچه دل بپذیرد قبول نکنید . . . . . و اشعار تان را به متصدی صفحه کار وان حله سپردیم که هر جا مناسب حالش یافت در همان صفحه به نشر بسپارد . با درود فراوان .

دوست عزیز حورا نورحفظی

اشعار فرستاده بی شما را خواندیم و به ذوق و قرینحه شعر گوئی تان آفرین گفتیم و افقهای بهتری به چشم انداز ما افتاد که در پیشرو دارید و بر گیرید گنا بهای شعر را . و بخوانید بار بار شعرهای معاصر را . پارچه شعر خوشش را در همین صفحه بخوانید :

بقیه صفحه ۶ به افتخار نخستین کنگره ...

آن که مرحله نجات انقلاب و مردم است دفاع خواهند نمود.

چنانچه بیروکارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیک افغانستان در بیانیه عمیقاً انقلابی شان به مناسبت کنگره سرتاسری زنان چنین فرمودند: «تصمیم یلینوم چهارم همه نیروهای مترقی و دموکراتیک جامعه را به سهم گیری فعال و ایفای نقش ارزشمند اجرای وظایف انقلاب ملی و دموکراتیک و تسخیر قلعه های شامخ رشد اقتصادی و اجتماعی فراموش خواند».

زنان افغان نیز می توانند نقش شایسته را در اجرای این وظایف ایفاء نمایند.

شرکت فعالانه شما زنان قهرمان وطن در امر مبارزه به خاطر منافع زحمتکشان، تحکیم استقلال و حاکمیت کشور تامین صلح و آزادی و دموکراسی و ترقی اجتماعی عامل نیرومندی در تقویت اتحاد همه وطن پرستان در صفوف جبهه ملی پدر وطن است.

بگذار کنفرانس شما به عامل مهم نیرو - مندی در تحکیم و تکامل یک پارچگی و اتحاد صفوف جنبش دموکراتیک زنان کشور در مبارزه بغاطر آرمان های والای انسانی مبدل گردد. ما ایمان و ایقان کامل و شکست ناپذیر داریم هما نظریه حزب و دولت انقلابی ما به مقام انسانی و کرامت ذاتی و موقف و موقعیت اجتماعی زنان ادج میگذارند زنان آگاه، مبارز و انقلابی مانیز بادرک این شرایط مسوولیت و رسالت سترگ و عظیمی را که در برابر جامعه، مردم و نسل های آینده دارند درک نموده و در جهت اعمار یک جامعه فاقد استثمار، شکوفان و مترقی سخت در تلاش اند.

زنده باد حزب دموکراتیک خلق افغانستان
زنده و جاوید باد جنبش زنان مبارز دوسراسر جهان.
پیروز باد سازمان دموکراتیک زنان افغانستان

گرچه خزان هم دل انگیز است و زیبا
امارتنگ او فریبنده و نقش است و رویا
او دختری هست سبکسر و بی وفا
او حیابی است پرتلاشو در میان هوا

حورا نورحقیقی

آن ادراك و عواطف مخصوص پیدا میکند که در نتیجه بعضی امور و عقاید را مورد تأیید و تائکید قرار داده و از بعضی روگردان میشود. محیط انسان شامل آن اوضاع و شرایطی است که جریان فعالیتها ی مخصوص يك موجود زنده را تسریع میکند و

یابه عقب انداخته متوقف میسازد.

پس این محیط است که فرد را

از نظر جهانی بینی و اندیشه زنده و یا

جامد میسازد و یابه عبارت دیگر این

اجتماع است که فردی را سالم بشر

دوست، دارای سجایای عالی و کرکتر

نیک انسانی، ساخته و دیگری را

دزد ماهر، راهزن، خاین، تروریست

بارمی آورد، این دونوع افراد هر دو

دارای تربیه اند منتها فرد اولی در

محیط خوب به وجود آمده و شرایط

مساعد آنرا انسان خوب بار آورده

و دارای تربیه خوب میباشد. برعکس

شخصی دوم که در محیط نا مساعد

نشوونمو نموده است، همه استعداد

و توانایی خود را در راه های نامشروع

بکار برده، به حیث يك انسان ضد

تحول و ترقی جامعه بار آمده دارای

تربیه ناخوب میباشد.

و به این ترتیب دعای کنیم که همه

با تربیه باشند و زندگی خوبی داشته

باشند.

والسلام

محمدالله سهر محصل پرو گرام
های ماستری اکادمی تربیه معلم
مطلب ارسالی شما رسید و چیز
بدرد بخوری بود و اینک قسمتی از
آنها بخوانید.

«کلمه تربیت و یا تربیه را علماء
به شیوه های مختلف تعبیر و تعریف
کرده اند. بعضی تربیه را انتقال
معلومات و مهارت ها دانسته و بعضی
بدین عقیده اند: که تعلیم و تربیت
عبارت از آماده کردن فرد برای
زندگی در اجتماع و آشنا ساختن
وی به آداب، رسوم و عقاید جامعه
است.»

شاید بعضی ها بدین عقیده باشند
که رفتن به مکتب و مدرسه انسانرا
با تربیه میسازد و کسانی که نظر به
بعضی شرایط ناگوار اجتماعی و
محیطی از مکتب رفتن باز مانده اند
بی تربیه اند. مگر این طرز فکر

در مورد انسان نظر به تعریف
دیگری که گفته اند: (تربیت به معنای
وسیعش یعنی ایجاد تغییرات مطلوب
در افراد) صدق نمیکند و کار تربیت
به مراتب وسیعتر است از آنچه يك

معلم مکتب و استاد دانشگاه عمل
میکند به طو رمثال، سرکارگر
يك فابریکه، که کارگر جدید را به
کار آشنا می سازد، مامورین صحت

عامه که برای مردم طرق ایمن بودن
از ابتلای مرض را نشان میدهند
همه این ها به تربیت افراد پرداخته
اند. همچنان دستگاه های اطلاعاتی
از قبیل رادیو، تلویزیون و دیگر
وسایل جمعی که میخواهند اعتقادات
یا عادات لازمه زندگی نوین را بمردم

اخبار کنند نیز به کار های تربیتی
مشغول اند که اگر مبالغه نشود تاثیر
رادیو و تلویزیون در شهر کابل نسبت
به سایر مکتب و مدرسه بیشتر
است.

از گفته های بالا چنین بر می آید
که انسان، بی تربیه نبوده و نیست
و نخواهد بود و همه انسانها بدون
در نظر داشت مسایل نژادی، قومی
لسانی و طبقاتی با تربیه اند. منتها
اینکه تربیه میتواند خوب یا شد و
یابد!

علمای امروزی باین عقیده اند که
اطفال نوزاد به استثنای بعضی عوامل
خارجی عاری از هرگونه اختلافات
از نگاه سبختمان فزیک و فکری
بوده و توان هرگونه آموزش و آمیزش
در آنها دیده میشود. مگر بروز و
رشد این استعداد ها مربوط به محیط

زیست آنها است. که در بعضی بارز
و در دیگری خاموش میماند، در حقیقت
اطفال مانند مومی اند که میتوان
به هر شکل و قالب آنها را در آورد.
اینکه تربیه انسان خوب است و

یابد تقصیر بیشتر از محیط و اجتماع است
که در آن زیست می نمائیم، و ما را

این چنین بار آورده است. طوریکه
قبلاً تذکر دادیم، تربیه چیز نیست
که انسانرا تغییر میدهد و این تغییرات

تغییرات فزیک و جسمی نبوده بلکه
دگرگون ساختن کودک و آماده ساختن
او برای هماهنگی با علایق مقاصد و
افکار جامعه است، همه این تغییرات و

دگرگونیها زاده عکس العمل های است
که محیط پدید می آورد، هر فردی
به اقتضای محیط خاص خود به برخی
از امور و اشیاء میگرداند و نسبت به

القصه فلمزن این سطور در باب این مسایل خالی ذهن است و در فکر این و آن نیست که چه خوشی با آن و این دارد و استخوان نوریشه اش تسابکجا ست.

ای برا در تو همه اند یشه یی ما بقی خود استخوان ور یشه یی

مهمان را بیش از سه روز عزیز ندارند و قاش پیشانی بنما یند و رخصت بر آمدن بخوا هند ..

.. این نامه یی با آدرس، خانه و منزل، شعبه و دفتری را دق الباب نمی کند!

.. کمی عجله نماید و این عجله کار شیطان نیست، صوا باخرو ی و دنیوی دارد و زود کنید مجله یی ما را

بفرستید ...

آدرس مجله را یاد داشت کنید: مدیریت مجله ژوندون.

کابل - انصاری و ات، جوار ریاست مطابع دولتی

از خانه و خواند خانه با خبرند که کی در کجا اقامت دارد و کی در خانه نیست؟

یک بسته پول

بزرگان وای اجداد! اگر کسی ناله ام را شنیده، اگر کسی پول ریافته و عذر و التماس مرا شنیده و از من دور بوده است، نگذارید به او آسیبی برسد. ولی اگر پولم را یافته و دانسته که از من است، پریشانی مرا دید، ناله ها و گریه و زاری مرا شنیده و باز هم پولم را نداده است بگذارید بمیرد، بگذارید قطعه قطعه شود مثلی که قصاب ها گوشت را قطعه قطعه می کنند.

جا دو گر ماهر از شاخ گردآلود و بزنی صدا یش را اول به سوی شرق و بعد به سوی غرب چنین بلند کرد:

و حال از مرگ بترسید. بند. انید که به کج رفتنی هستید! بدانید که اعمال جمبا مبی خنده ندرد. چند روز بود که ((موسو کو)) احساس بیما ری می نمود. با وجود تداوی بیما ریش گم نمی شد. تب داشت، شکمش درد می کرد و از گلویش خون می آمد.

مادر بزرگ که از نفرین ((دونانا)) تشویش داشت گفت:

شاید لازم است که جا دوگر بیاوریم.

عمه اش با اشاره سر به این کار موافقت کرد. عمه از روز اول بیما ری ((موسو کو)) پریشان بود. او انتظار یک مصیبت را می کشید، یک مصیبت، برای اینکه او تا نیر نفرین را می دانست. طبیب قبیله روز دیگر ظاهر شد ولی هیچ چیز چاره درد ((موسو کو)) را نکرد. طبق ((موزد مبا)) پیشگو-یی ما و راء طبیعی اگر سفینه جادویی نفرین به خانه وارد می شد خانه در مدت کوتاهی از آدمیزاد خالی می شد. و اینجه به خاطر پول، پولی که در کنار جاده پیدا شده بود و آن را از صاحبش پنهان کرده بودند.

موسو کو که به آهستگی می افسرد آهی کشید:

خدایا، هنوز خیلی برای مردن جوانم. چرا بمیرم؟ به خاطر پولی که هنوز هیچ از آن خرج نکرده ام؟ در آن شب توفانی مادر کلان

و عمه ناگهان با واقعیتی تلخ رو بروگشتند و هر دو همصدا فریاد زدند:

آه، خدای من! وای، موسو-کوی عزیز! طفل بینوای ما به حال توجه کردم که به این روز افتادی؟ دخترک بینوا! چرا تنها یمان گذاشتی؟ همسایه مضطرب شان باشنیدن فریاد خود را به خانه آنها رسانید:

ایزابل. سول! چی واقع شده؟ گپ چیست؟ این همسایه دو نانا ی سرگردان بود. پیر زن ها گفتند:

نمیدانیم این مصیبت چگونه بر سر ما آمد. هشت روز بود که دخترک ما بیما ر بود. و حال دیگر او مرده است.

تن بی جان موسو کو روی بستر افتاده و نا امید ی بر چهره اش نقش بسته بود.

هشت روز دیگر گذشت و ناگهان در سر تا سر قبیله ای- آوازه پخش شد:

دو نانا مرد اشنیدید؟ مرد؟

بلی را سستی مرد. می گویند لکه های قرمز روی بدنش پیدا شد و مرد.

لکه سرخ؟

بلی به خاطر پول به امبریز رفته بود. این بیما ری آن وقت برایش پیدا شد.

او برای دیگران نفرین کرد ولی نفرین گریبان خودش را گرفت.

ولی در آن شب عجب با ران و توفانی بود؟

جمبا مبی ها همچنین اند با ران می آیند.

برادر. دیروز آن طرف ها خودم صدای شنیدم.

همان است. صدای مهیب! وقتی جمبا مبی ها بال های شان را به هم می زنند صدا می کند.

جمبا مبی ها (ارواح شیطان) را در جنگل گاهی به شکل خروس، گاهی به شکل ماکیان می توان دید. می گویند در اتاق مرده یک جمبا مبی دیده اند ولی معلوم نشد نر بود یا ماده.

این نتیجه جادو است. جا دو این مصیبت ها را می آورد. ولی نمی دانم چرا جا دو می کنند.

چند روز بعد:

شنیدید؟ ایزابل مرد.

ببین. برادر زاده آن روز مرد و عمه امروز. چه مصیبت؟

واقعا مصیبت.

جا لب این است که همه آنان که در مراسم تدفین موسو کو و دو نانا حاضر بودند بیما رشده و مردند.

خدایا! ببخشید! من روزها پیش شنیدم که این موسو کو بود که پول را از کنار جاده برداشته بود.

راستی؟

نمیدانم، ولی این دور و بر ها همین طور می گفتند. به هر حال بنده های گناهکاری مثل ما می گفتند که دخترک پول ها را یافت ولی میخواست پولی را به صاحبش پس دهد ولی پیر زن ها مانع می شدند.

اوه خدایا! آن پیر زن ها هم؟ چرا مردم می خواهند پول دیگران را خرج کنند؟

آنها با هم دو سبت بودند.

به جهنم...! چه نوع دوستی؟

به هر حال حالا هم پیش هم رفتند.

(پایان)

رسالت هنر

برشت نیز توجه خاص به مردم کوچک و بازار دارد از معنویات صرف می گریخت او اعتقاد داشت که واقعات عادی زندگی را نباید نادیده گرفت و فقط به سیر آفاق و انفس پرداخت روی همین اصل بود که او میگفت: ((طبقات بالایی جامعه آدم های مالمیخو لیا بی هستند یعنی آن قسمت از اجتماع بورژوازی که من اصلا نمی خواهم با آن سروکار داشته باشم لذا هنرم باید در خدمت بینوایان، تهیدستان و ستم کشان قرار داشته و آنها را در جهت تغییر زندگی شان زهنمون سازد، آری کهنه از بین رفتنی است کهنه که حاوی اضداد است جایش را پدیده نو با اضداد جدید می گیرد و این کهنه گی جامعه سر ما یداری را در تمثیل بزرگ خود بنام شهر ما هاگونی اظهار میکند که درین جاو اجتماعی سرگردان و آواره را تمثیل میکند که در آن پول نیروی عمده دارد و نقش پول را عمده میدانند.

آری دنیا ی هنر و هنرمند که در

چنین دنیای متلاطم، پر هیاهو و صعود یا بنده زیست میکند هرگز نمیتواند از چنین تغییرات بدور ماند و همه آن تغییرات بر او احساس وارد نکند و او را مجبور به افشاگری انعکاس مفکوره دهی نکشد انسان در چنین شرایط است که میا موزدو باید هم به دیگران بیا موزاند در حالیکه در گذشته ها هنر صورت نمایشی داشته تماشا گر را تحت تاثیر احساسات قرار داده سبب خمودی افکار میگردد و او را با سر نوشتش آشنا می ساخت اما امروز جهان در تغییرات شگرف بوجود آمده علم و دانش روز بروز وسعت می یابد نو آوری و اکتشافات صورت میگردد اما هنر امروز صحنه رایبان نموده تماشا گر را به فکر می اندازد او را به تحریک درمی آورد و به او اندیشه را تلقین میکند که تصمیم بگیرد.

آری هنر و هنرمند باید به تماشاگران و بینندگان شان نکات تازه بیاموزد به او شناخت و معرفت از گذشته حال و آینده بدهد در حالیکه اگر سیری در تاریخ پدیده های

هنری و کلتوری کنیم می بینیم که هنر در گذشته از مرحله احساسات قدمی فراتر نگذاشته بود و انسان و محیط را غیر قابل تغییر می پنداشت و به مردم خاطر نشان میکرد که جهان تغییر ناپذیر و ابدی است این کاری است که از گذشته ها مقدور بوده بدین طریق روح رزمنده و انقلابی را در نهایت توده ها میخواست بکشند در حالیکه هنر و هنرمند باید پادید انقلابی و علمی وسیعی با مسایل برخورد نموده علیه هر گونه انحرافات سبزیکتویستی و ذهنگیری که حامی منافع طبقات ارجحی و پوسیده است مبارزه کند به انسان ها نشان دهد که چگونه جهان را که در آن زیست میکنند تغییر دهند.

امروز که مادر مرحله حساسی دگرگونی ها نو آوری های عصر دوران ساز خویش قرار داریم رسالت هنر مندان، ارباب دانش و خرد آن است که با ژرف بینی خاص با سلاح نیرومند آید یو لوزی دوران ساز طبقه کارگر خود را تجهیز نموده در تغییر و دگرگونی محیط و مناسبات کهنه و فر توت تلاش و مبارزه کنند.

دشوروی اتحاد

دداغستان ، تاتارستان ، با شتر - ستان دشوروی فد را سیون به خود - مختاره جمهوریتونو کی د میلادالنبی دیوی یادر یسو ور خو له پاره نه بلکی دیوی میاشتی په دوران کی نما نخل کیبری . پدی میاشنت کی شیخی هم زیاتی مذهبی غو نبوی ترتیبوی . پدی ور خو کی مو منین دجوماتونودبودجوسره مرسته کوی . یو فرا نسوی کلیسا وی کشیش جاکفر نیر چی دمو لود النبی دجشن نما نخلو کی حا ضرو داسی لیکلی دی . دمر کزی آسیا مو منسان دنری دنورو هیوادو د مسلمانانو خخه دیغمبرص دزیریندو کالیزه په دیره توجه سره نما نخی .

داکالیزه په جومات کی نما نخل کیبری . در بیع الاول په لمړی او ونی کی ۱۹۷۸ کال فبروری کی لمونځ گزاران په محمد ص با ندی صلوة درود وایی ، د هغه تو صیف په عربی ژبه کوی چی په ترکیمنی ژبه باندی یی هم ژباړی ، د هغی خخه وروسته دا جشن کورو نو ته منتقل شوچی هلته یی تر در یو میاشتمو پوری دوام وموند . مو نر دیوه مومن کره ولاړو ، دهغه پنځه کوئی دمیلنځ خخه ډکی دی ، دما بنام دوچی مو په گاهه و خو ږله ، پیروی او خو ږی غوښی موو خو ږلی ، خلکو په دیره احترام مانه تو گه خبری کولی چی نیم ساعت دوام یی وکړ . له هغی نه ورو سته بلی مربوطه کو تی ته ولاړو خلك هلته راغو نه شول او مفتی دیغمبر ص دژوند په هکله خبری کولی . نعمتونه یی و یل او په خواږه آواز یی دیغمبر ص توصیف کاوه چی ټول حاضرین چی دیر تا ثیر لاندی اچول او ورته متوجه شول .

همدارنگه دا کشیش علا وه کوی چی دشوروی اتحاد مسلمانان هر ځل جوپی دمکی او مدینی په لور د حج په نیت روا نیږی . هر کال دذوی الحجی په میا شنت کی دمسکو دشیر لمتیف هوا یی ډگر ډیر تو دوی . داسلامی بوردو نواو دمسکو دجا مع جومات ، دشو روی اتحاد دمسلمانانو ساز ما نو نو لابین المللی روا بطو اداره اونور عامه مسلمانان دهوا یی ډگر به تر مینل کی راغو تڼی پری .

دقسام ابن عباس مزار په سمر قند کی داز بکستان جمهوریت ۱۹۷۸ دنوا میرخلور ویشتمی د جمعی په ورځ دجا جیا نو یوه ډله دمفتی عبدالباری عیسیا یف د سلا یبریا اوشوروی اتحاد دمسلمانانو داداری دمشر تر مشری لاندی وه . دا حاجیان دبیلو بیلو ملیتو نوخخه لکه ازبکان ، ترکمنان ، کازاکان کر غز - یان ، آذربایجان نیان تا جکان ، تا تا - ران ، باشقر یان ، او ریکور یانو خخه په دوی کی دجوماتو نو اما مسان خطیب امامان ، کارگران ، بزگر ان اوخینی رسمی ما مورین شامل و . په دوی کی زیات شمیر متقاعدین زاړه

بقیه صفحه ۱۵

بوی جوی ..

بدون معنی است که آن ها می خواهند خا طره های تا بنا ک قهر - مانی های قهر ما نا ن جنگ های میهنی در ذهن کود کا نشان نقش بندد .

دریک میتینگ که به اشتراک جمعی از وزرای جمهوری ترکمنستان شوروی و اعضای هیات اتفغانی دایر گر دید وزیر کلتور جمهوری ترکمنستان وعده پر گونه کمک را به مکتب موزیک کا بل داد که این امداد دو ستانه بیشتر در زمینه ریسرچ سامان وآلات موسیقی محلی افغانستان و تشکیل یک آرکستر متشکل از آلات موسیقی اصیل افغانی خواهد بود .

هم چنین با توجه به اینکه موسیقی ترکیمنی شوروی باموزیک ترکیمنی کشور ما ریشه های مشترک دارد و عده داده شد که از تجارب هنر مندان شوروی برای بالابردن سو په تحصیلی محصلان رشته موزیک در افغانستان استفاده شود ما در این سفر یک پلنت ((بند)) از نوت های سرود ملی جمهوری دموکراتیک افغانستان برای یک آرکستر مکمل سنفونیک هدیه داریم که با تشکر فراوان پذیرفته شد .

ننگیا لی ترو میت نواز پر جسته وممتاز کشور به تا ئید گفته های استاد سر مست در زمینه پیشرفت های هنری و خالصت هنر موسیقی در کشور شورا ها ، میگوید :

اوخوانان هم د حج به نیت روان شوی و په دوی کی تر ټولو زوړاویا کلن یا عبدالباری عیسیایف ، او ډیر خون ډیر ش کلن دکا زان دجا مع جومات موزن یو نس یا یو او لین هم و .

په جا جیا نو کی سنیان او شیعیان هم و جا جیا نو هلته زیات مقدس زیارتونه ، اوخا یونه ولیدل او دخپلو وروڼو مسلمانانو سره یی خبری اوکتنی وکړی .

داکتر یو سف خان شر یکو ف دمر کزی آسیا او کازاخستان د اسلامی بورو رئیس چی دحج خخه نوی راستون شوی وو یل مو نر دخپلو ډیرو پخوانیو ملگرو سره چی هغوی

مطالعاتی که من از شرایط پیش از انقلاب اکتبر شوروی دا - شتم مو ید این نکته بود که کشور شوروی بیش از دو صد سال از کشورهای اروپایی در زمینه موسیقی عقب بود .

((گلینکا، موسیقی دان بزرگ شوروی در شرایط پیش از انقلاب موسیقی را با سیستم دو آوازی و رقص تدوین کرد و برای نمایش به اروپا برد .

هم چنان چا یکو فسکی با لست دریا چه قورا به فرانسه برد که در اندک مدت به شهرت رسید .

وقتی که دولت شوراها تشکیل شد در مدت شصت سال هم عقب ماننی دو صد ساله تلافی گردید وهم در اثر مساعی گلینکا و موزایسکی)) و ((بالا کیوف)) و ((امر نسکی کور سا کوف)) و دیگران مکاتب فراوان موزیک به گشایش گرفته شد و استعداد های پیشما ز زیر تربیه آمد .

نتیجه این مساعی آن شد که امروز هما نگو نه که مادر همین سفر شاهد آن بودیم در هر یک از جمهوریت های آسیای میانه به جای یک آرکستر سنفونیک ده ها آرکستر سنفونیک تشکیل شده است و علاوه از آن برای رشد استعدادها و هنر میهنی ، آرکستر های آلات موسیقی خلقی و محلی نیز به فراوانی وجود دارد .

جالب ترین خا طره من در سفر به کشور شوراها اضافه بر آنچه گفتیم در این مورد خلاصه میگرد که در هر یک از کلخوزها و یا

خواری شو روی اتحاد ته همرا غلی و ولیدل چی هغه د حسن خا لد ، لبنان ستر منشی شیخ موسی ابرا هیم دجاد جمهوریت ستر امام ، کمال - الطرزی دتو نس مذ هبی چا رود اداری رئیس ، داکتر امام الله خان دنری داسلامی کانگر س عمو می سکر تر خخه عیارت و . هغه وویل مو نر دخپلو مسلمانانو وروڼو عربانو له خوا ښه استقبال شو او موږ ته یی به ورور ولی سره ستری مشی وویله ، دشوروی اتحاد دمسلمانان په آزادانه تو گه خپل مذهبی مراسم سر ته رسوی ، اودوی ته ښه پوره آزاده دی موجوده ده .

موسسات که پروگرام د یار از آن را داشتیم هنر مندان محلی از ما پذیرایی میکردند و دیگر اینکه مهمان نوازی های صمیمانه دوستان مهماندار بود که یادگار آن همیشه برای ما ارج خواهد داشت .

بقیه صفحه ۱۴

دست های ..

یکجا در نمایشگاه نندار تون چمن به معرض نمایش قرار گرفت و مورد علاقه بینندگان واقع شد که علت آن از نظر خودم ارزنان بودن قیمت این آثار است که هر کس میتواند مطابق میل خود آثاری را انتخاب و خریداری کند .

به او میگویم ، یک اثر متوسطی چند قیمت دارد ؟ جواب این است از دو صد تا پنجاه افغانی و این بستگی دارد به اینکه اثر خورد باشد یا بزرگ و درظرافت کاری آن دقت و حوصله به کار رفته باشد یا خیر ، و در همین جای سخن خود می افزاید که یکی از آثارش را توانسته است به دو هزار و هفتصد افغانی به فروش رساند که نقاشی روی یک خم بوده است و اگر احتیاج وی به پول نمیبود این اثر ارزش فراوان تر از آن داشت ، اما چه کند که فقر است و ضرورت و اولاد داری و شکم گرسنه آنها که موجب میگردد گاه اثرش را به او لیسن مشتری به فروش رساند و در بند چند و چون قیمت نباشد .

لطفاً ورق بزنید

محمد یعقوب در جواب به يك سوال ديگر در اين مورد كه چنه معاش دارد و از راه فروش آثارش عايد ماهانه وي به چند ميرسد ، گفت :

دو هزار و يكصد و پنجاه افغاني معاش ما هوارم است و در حدود هشتصد تا يكهزار افغاني هم آثارم را به فروش ميرسانم كه مجموع عايد ميتواند زندگي ده نفری ما را تا حدی تكافو كند ....

ميرسم : در بيش از بيست سال زندگي هنري خود چند اثر را به وجود آورده و در اين آثار بيشتر از کدام نوع رنگها كار گرفته است؟ ميگويد : تعداد آثار به بيش از پنجصد ميرسد و من رنگ هاي «آبي» را تر جيب ميدهم و به همين دليل از رنگ روغني كمتر استفاده ميكنم .

جواب وي در اين مورد كه رنگهاي «آبي» چه حسني دارد كه رنگهاي روغني ندارد ؟ اين است كه هنرمند

بقیه صفحه ۲۹

با رنگ آبی آزاد تر كار ميكنند و مسهوليت در كار ، فراواني اين گونه رنگها در بازار و ارزان بودن آن از دلایلی است كه مرا به استفاده از آن وا ميدارد .

يعقوب در اين مورد كه اگر قرار باشد نمايشگا هي از آثار نقاشي مينا تو رو وي دايير گردد ، وي چند اثر آماده نمايش دارد ؟ ميگويد : من نقاش دست بد هان هستم و كار هاي هنري ام را همين كه به تمام ميرسد به فروش ميرسانم ، چرخ زندگي را ميگردانم و جز اين چاره هم ندارم ، با آن هم اگر براي وقت داده شود ميتوانم چند اثر را براي نمايش آماده گر دانم . او بنی هنر مل را استاد و مشوق و كمك كننده خود معرفي ميكند و از او اظهار امتنان دارد كه وي را در اموري هنري ياري داده و ميدهد .

از يعقوب به خاطر اين گفت و شنود كو تا ه و فشرده تشكر ميكنم و باوي خدا حافظي ميكنم

پاشيدگي كانون...

با وجود تمام مسايل درين جا قضيه ديگري بوجود مي آيد كه عبارت از داخل شدن پاي شخصي ديگري بنام مادر اندر و يا پدر اندر مي باشد كه درين جا بي مورد نخواهد بود اگر چند كلمه درين زمينه گفته آيد .

كودكانيكه داراي مادر مطلقه يا مادر اندر مي باشند در اثر كجبازي ها ويك دندگي پدر مجبورند زن پدر را تحمل نمايند و از او احترام كنند مگر صادقانه بايد اعتراف شود اين دسته از كودكان زندگي توام بانكبت و فلاكت و ترس و دلبره گي متفاوت و سيه روزگاري داشته و ما براي به كرسی نشاندن اين حرف ميخواهيم نامه دو سيزه جواسي را بدست چاپ بسپاريم كه هر آن با اين چنين زندگي كشته و رنج دار دست و گريبان است .

با وجود تمام مسايل درين جا قضيه ديگري بوجود مي آيد كه عبارت از داخل شدن پاي شخصي ديگري بنام مادر اندر و يا پدر اندر مي باشد كه درين جا بي مورد نخواهد بود اگر چند كلمه درين زمينه گفته آيد .

دو سيزه جوان كه زن پدر خود را زن سفاك و بي عاطفه معرفي مي كند به نامه اس چنين ادامه ميدهد .

متوجه مسووليتي گردند كه آنها را احاطه کرده و با خواندن اين نامه از بي پروايي ها و سبكسري هاي آن عده مرداني كاسته شود كه در برابر خانواده و كودكان بي تفاوت اند و موجباتي براي تجديد نظر در خود خواهي ها و خودكامگي هاي آنان فراهم گردد .

به يقين كه مطالعه اين موضوع و مخصوصا نامه دلخراش يك دختر جوان گره گساي پرو بلم هاي خانوادگي خواهد بود .

به ويژه خانواده هايي كه همه آرزو و اميال كودكان را فدای هوا و هوس هاي زود گذر و غير انساني نموده و عجلولانه تصميم مي گيرند و عجلولانه عمل مي نمايند كه با اين عمل شان مجرم محسوب مي شوند .

نمره اين تصميم شان يك مشت كودكان قتل نمي كند است كه در اثر دوري پدر و مادر اشخاص فاسد ، پر عقده و بالاخره آلوده با گناه نا بخشودني بار مي آيند كه درآينده بار دوش جامعه خواهند بود آيا جاي تا سف نيست كه با بهانه هاي گوناگون كانون گرم

بقیه صفحه ۲۰

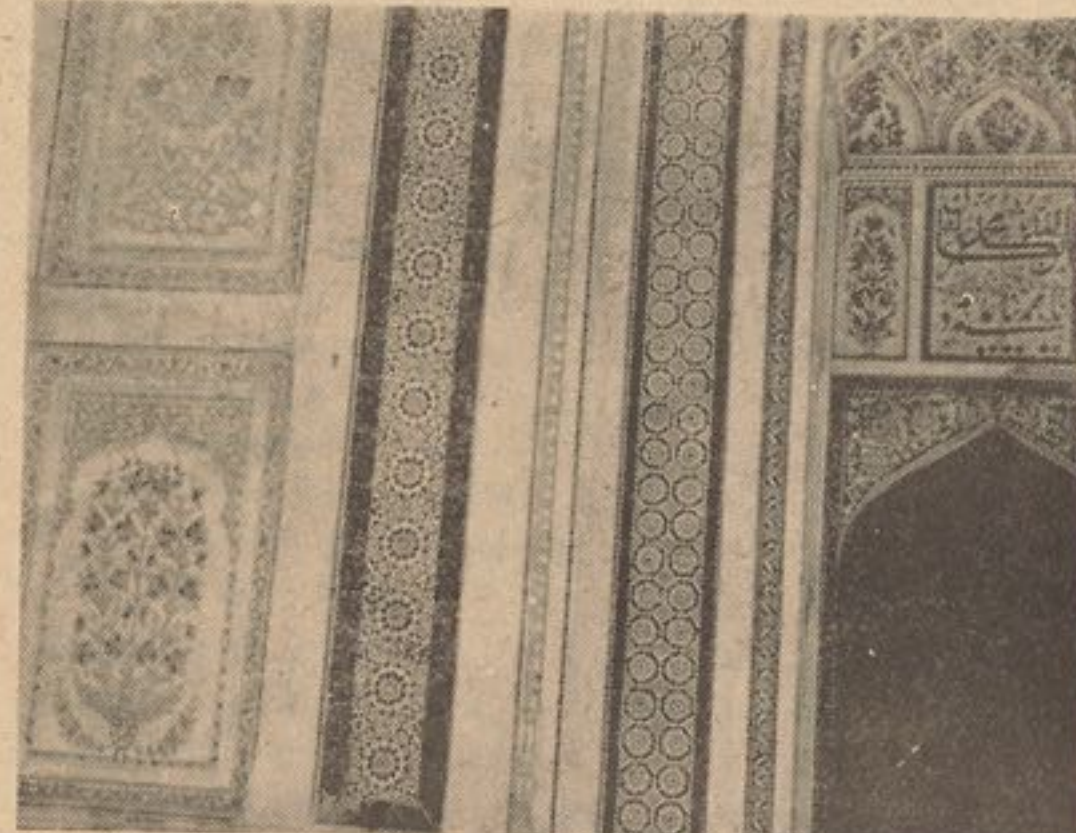
ميا فقير الله جلال آبادي...

ايشان چندتن از اخلاف فقيرالله مدفونند، والواج قبور آنها در شناسايي اين رجال عرفاني كمك ميكنند .

ميا صاحب با احمد شاه بابا مكاچه هاي عارفانه دارد و در مکتوبات وي طبع لاهور، چهارنامه بنام آن مرد بزرگ ابدالي موجود است (ص ۱۰۲-۱۱۰-۲۷۱) و همچنين بنام شاه ولي خان صدراعظم احمد شاهي دو مکتوب (ص ۲۷۰-۲۹۱) دارد ، كه در تمام اين نامه هاي عارفانه،

نجات دهد ، ميا فقيرالله وسيله گشت ، كه نصير خان بلوچ و حكمرانان سنه ، به احمد شاه ابدالي دست اخوت دادند و قواي خود را همركاب احمد شاهي به ميدان پاني بت فرستادند .

روابط دوستانه دربار افغانستان با امراي همسايه استوار ماند و احمد شاه دراني ايشان را بنظر برادر ميديد و بعد از فتح دهلي هم تمام امتيازات و حقوق آنها را بجا گذاشت و خود به قندهار برگشت .

از مناظر داخلی گنبد مرقد ميا فقيرالله

ميا فقيرالله مدتها در قندهار سکونت کرده بود ، درس خوانده بود ، و درس داده بود . صبر و پرورش مردم ميدهد و از آن پديد مي آيد ، كه مقام ميا صاحب در نظر رجال دربار احمد شاهي خيلي محترم بود ، و او را مرشد و رهنماي خود ميدانستند ، همچنان نامه هاي بنام نصيرخان مشهور است و خانماني از اخلاف وي در قوش خانه جنوب غرب قندهار باقي مانده كه در مقبره

فقیرالله بن عبدالرحمن الحنفی الجلابادی ثم الشکار پوری سنه ۱۱۷۸ ق (عکس دوم) میا صاحب دارای تالیفات متعدد بزبان های عربی و دری و پشتوست، که اینک برخی از مکتوبات، طریق الارشاد، فواید پُستو در مجلس تجلیل دوصدمین سال وفاتش در کابل بطبع رسیده و نشر میگردد.

یک نسخه خطی شرح آیات مننوی مولوی بلخی نیز در نسخ خطی ارگت جمهوری کابل موجود است.

کتاب ضخیم دیگرش «فتوحات الغیبیه فی شرح عقاید الصوفیه» است، بزبان عربی که میتوان آنرا دایرة المعارف صوفیه گفت، مملو از ابیات خیلی محققانه در فلسفه و تصوف و اخلاق و شرح عقاید صوفیان و اهل طریق، نسخه خطی آنرا در کراچی پیش جناب سید حسام الدین راشدی دیده بودم، ولی ایمن کتاب نایابست و طبع نشده.

مکتوبات میا صاحب که بار اول در لاهور از طرف میرعلی نواز شاه یکی از نیاپرش طبع شده (سنه طبع ندارد) دارای ۸۵ مکتوب بزبان دری و عربی است که برخی از مکاتیب وی آنقدر مفصل اند که حکم رسایل جداگانه دارند، و ازین نامه های عالمانه و عارفانه بزرگی مقام علمی و فکری نویسنده تخمین شده میتواند که وی علامه روزگار و مرد دانش و بینش و نویسنده و مؤلف و مفکر و محقق بزرگی بود.

در شهرشکارپور تاکنون بقایای مسکن و خانگاه او موجود است و مردم مرقدش ربه سرا بنام «دربار شاه فقیرالله» گرامی دارند و در عکس سوم گنبد آرامگاه او را که نمونه آئینه عصر تیمور شاهی است می بینید و عکس چهارم عین آرامگاه و مرقد این گرامی مرد دانشی را نشان میدهد.

سه عکس دیگر ۷-۶-۵ از مناظر داخلی گنبد و تزئینات دیواری مرقد است که با کاشیهای رنگین مزین گردیده و منظره ۸ عبارت از کتیبه تاریخ وفات اوست، که جنبه ادبی ضعیفی دارد بدین گونه:

ولی و غموت خدا حاجی فقیرالله
 شده بخلد مربع نشین الی الابد
 وفات و شب و تاریخ و وقت و سال وصال
 بگو سیوم صفر و نصف لیله احد
 کلمات سیوم ۱۱۶ جمع صفر ۳۷۰ جمع و نصف
 ۲۲۶ جمع لیله احد ۴۸۳ بحساب ابجد ۱۱۹۵
 میشود که تاریخ و سال رحلت او ۳ صفر، نصف
 شب یکشنبه سال ۱۱۹۵ ه ق است و معادل
 ۱۱۵۹ هجری شمسی و ۱۷۸۱ میلادی مسیحی
 میشود. خدای پاکش بیا مر زاد!

مدیر مسوول: راحله راسخ خرمی
معاون: محمد زمان نیکرای
امر چاپ: علی متجد عثمان زاده
آدرس: انصاری واپ - جوار ریاست مطابع دولتی
تلفون مدیر مسوول: ۲۶۸۴۹
تلفون توزیع و شکایات: ۲۶۸۵۹

دولتی مطبعه

از مناظر داخلی گنبد مزار میا فقیرالله

بتی کوتی و حاجی مولاداد قندهاری و ملک محمد قاسم و جمال خان و ملا محمد امین و عثمان خان و محمد نورو قاضی ادریس (برادر قاضی فیض الله دولت نهب دربار تیمور شاه) و سید موسی شاه (جد امجد سید نور محمد شاه صبر اعظم امیر شیرعلی خان) و عظمت خان و محمد صالح و محمد سلیم فاروقی و سید محمد یوسف و ملا محمد عثمان و میراکل محمد از جمله کسانی اند، که میا صاحب بایشان نامه و پیامی نوشته است.

از علمای معروف این عصر ملا رحیم داد سنزر خیل وادی زوب و قاضی محمد غوث ولد آخوند ترکهان (خانملا و قاضی احمد شاهی در پشاور) و بسا از رجال علمی سند مانند سید محمد راشد ولد سید محمد بقا (۱۱۷۰ - ۱۲۳۳ ق) موسس دودمان راشدی خانگاه بگاورو، مخدوم ملا معین توی و سید مرتضی سیوستانی و غیره با او اراادت و مکاتیب داشتند و تاکنون هم بقایای خاندانهای اراادت مندان میا فقیرالله در آن سرزمین موجود اند و او را «شاه صاحب قندهاری» میگویند.

میا صاحب کتابخانه بی در خانگاه خود در شهرشکار پور تاسیس کرد که در آن نسخ خطی و نوادرت کتب دینی و عرفانی و ادبی را فراهم آورد که تاکنون نسخه های اینگونه کتب با مبروخط اودیده میشوند و از آن جمله نسخه خطی «نوح التعلیم» مخدوم جعفریو بگانی است (ارشیف ملی کابل) که وقتی در ملک او بود و مبروخط او دارد (عکس اول) و بر نسخه خطی صحیح ترمذی که در سند بوده، چنین امضا کرده است:

حبيب الله محقق قندهاری) راعم نامه ای دارد (ص ۳۲۳) مشتمل بر شرح مراتب عرفانی. همچنان ملا عبدال حکیم کاکر مشهور به نانا جیو- صاحب، که مدتها در قندهار هادی و مرشد بزرگ بود، بامیر صاحب، در مراتب محبت و اخلاص مکاتیب دارد و او به وی نامه هائی حاوی مسایل عرفان و تصوف نوشته است. (ص ۱۲۲) در رجال و علمای معاصر افغانی وی ملا فرح الدین عرب (مدفون شهر قندهار شاگرد و مریدی) و ملا عبدالله خرقة پوش قندهاری و ملا صاحب داد و محمد وارث پشاور و ملا صلاح

حکمدار سند دارد، که بحق و حق شناسی و مردم پروری و عرفان و نیکویی تلقین میدهد، و مسایل عرفان و تصوف و دین رابه بیان روشن و مستدل حل میکند و مشکلات عرفانی را عقده می کشاید.

علمای معاصر در هند و افغانستان نیز بامیا صاحب، اراادت و مکاتیب داشته اند.

رهنمای روحانی وی محمد مسعود پشاور و بوی مکاتیب محبت آمیز می نویسد، و ملا فیض الله (کاکر قندهاری پدر علامه معروف بو لوی

کتیبه تاریخ وفات میا فقیرالله در داخل بنای مزار او

شنبه ۸ قوس ۱۳۵۹، ۲۹ نوامبر
۱۹۸۰
شماره ۳۶
سال ۳۲

قیمت يك شماره -۱۳- الغانی

A. N. ...

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**